www.dhammaransi.com

လယ်တီပဏ္ဍိတ

သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ

ဟံသာဝတီ

www.dhammaransi.com

THAMARDEITHTI DIPANI

BY

LEDI PAṆDITA

(Approved by the Text Book Committee.)

www.dhammaransi.com

၂၁၅၇

မုံရွာမြို့
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သန္ဒိဝိဟာရိကတပည့်
လယ်တီပဏ္ဍိတ
ရေးသားစီရင်အပ်သော

သမ္ဗာဓိဝိနောဒနီ

တက္ကသိုလ်ကျောင်းသုံး
ဥပစာအောက်တန်းအတွက်
ပြဌာန်းထားသည်
[ဟံသာဝတီမှု]

✲

ရန်ကုန်မြို့
ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက်
၁၉၅၂

H.177-A

www.dhammaransi.com

နိဒါန်း

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ရေး

လူတိုင်း လူတိုင်း၏ ဘဝလုံခြုံမှုရေး၌ အယူမသည်းရေး, အယူမှန်, အမြင်မှန်=သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ဘို့သည် သဘာဝ အကျဆုံး အရင်းအကျဆုံး အနုလောမ=စဉ်တိုက်လျော်ကန်သင့်မြတ်ဆုံးသော သဘောတရားကြီး တခုဖြစ်လေသည်။

အကြောင်းကား ဤသို့

မှန်ပေသည် လောကကြောင်း လူ့ပြုစဉ်၌ ဖြစ်စေ, ဓမ္မကြောင်း လူ့ပြုစဉ်၌ ဖြစ်စေ····· လမ်းမှန် မကျင့်သုံးမိဘဲ လမ်းလွဲ ကျင့်သုံးမိက···သို့ကျင့်သုံးမိသော လူ့ပြုစဉ်လမ်းစဉ်သည် ဖောက်ပြန်သော လမ်းစဉ်သာဖြစ်ပြီး မှုမမှန်သော အကျိုးတရားများကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်မည်ဖြစ်ရာ အဘယ်မှာ ဘဝလုံခြုံရေးကို ရပါအံ့နည်း၊ ချို့ယွင်းပေါက်ပျက်သော ဘဝ ချို့တဲ့မှုကိုသာ ရ,ရ ပေမည်။ လမ်းမှန် ကျရောက် အယူ မဖောက်မသွေမှန်သော အယူမှန် အမြင်မှန် လမ်းမှန်=သမ္မာဒိဋ္ဌိကို တည့်ဆောက်ကျင့်သုံးမိမှသာ—အဖြစ်ကောင်းမွန်ရေး တည်တံ့နိုင်မြဲ၍ ချမ်းမြဲဖူလုံသော ဘဝ လုံခြုံမှုရေးကို အေးအေးနှင့် ရရှိနိုင်ပေမည်ပင်။

လယ်တီ ဆရာတော်ကြီး

သို့ ဖြစ်အင်ကို အစဉ် မြင်မိသော ကျေးဇူးတော်ရှင် မုံရွာမြို့ **လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီး** သည်

www.dhammaransi.com

နိဒါန်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၆၅-ခုနှစ်၌ သလ္လာဝတီမြစ်၏ အနောက်ဘက် လက်ပန်တောင်း တောင်၌ ဝါကပ် သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ် ထို ဝါတွင်း၌ပင် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တိကနိပါတ်လာ ပါဠိတော်မြတ်ကို အရင်းတည်ထား၍ ပါဠိဘာသာဖြင့်ပင်“**သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ**”အမည် ရှိသော ကျမ်းကြီးတခုကို ရေးပြုစီရင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ကျမ်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ထို သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းကြီး၌ ပါရှိသော အဓိပ္ပါယ် များသည် မည်သည့်လူသားကိုမျှ လမ်းမှားလိုက်၍ အယူအမြင်ပျက်ပြားကာ, ဖောက်ပြန်ရေး=မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တို့ အနည်းငယ်မျှခွင့်မပေးဘဲ နည်းလမ်း မှန်ဆ အယူမှန်ရ၍ ဘဝလုံခြုံမှုရေးကို ညွှန်းပြကာ တော်မှန် ရေး=သမ္မာဒိဋ္ဌိဘက်သို့သာ သုံးသပ် သက်ဝင် စေနိုင် သည်ဖြစ်သည့်ပြင် ဘာသာတပါးတို့၏ အခြေအမြစ် ကိုလည်း စိစစ်သေချာ ကောင်းစွာသိရှိစေနိုင်ပြီး မိမိ ဘာသာ၌လည်း အသိဉာဏ် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်ဖြစ်ပါကြောင်း။

လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီး

ထိုအကျိုး တရား တို့ကို ဖြစ်စေနိုင် သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ ကျမ်းရင်းမှာ ပါဠိ ဘာသာဖြင့်သာ ရေးသား အပ် သည်ဖြစ်ရာ ထိုပါဠိဘာသာ၌ မကျွမ်းကျင် သူတို့အ တွက် သက်ဝင်သုံးသပ်ဖို့မှာ မလွယ်ကူရကား ထိုသူ တို့အတွက် သက်ဝင် ကြည့်ရှုနိုင်ရန် မြန်မာဘာသာ

www.dhammaransi.com

သက်သက်ဖြင့်ရေးသားရမည်ဟု လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တပည့်ကြီးဖြစ်သူ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီးအား အမိန့်တော်ရှိရာ ထိုမိန့်တော်မှုချက်ကိုထိပ်ထက်ပန်ဆင်ရသော,တက္ကသိုလ်မှ နှင်းအပ်သော M. A. ဘွဲ့ကို ခံယူရသော **လယ်တီပဏ္ဍိတ ဆရာဦးမောင်ကြီး**သည် ဤသမ္ဗာဓိဠ္ဌဒီပနီကျမ်းကို ဤသို့ မြန်မာဘာသာ သက်သက်ဖြင့် ရေးစီရင်ခဲ့ပေကြောင်း။

ဟံသာဝတီ
မှ

သို့လျှင်ရေးစီရင်ခဲ့သော ဤသမ္ဗာဓိဠ္ဌဒီပနီ ကျမ်းကို ကြိုးပမ်း အားသစ်ခဲ့သော မူရင်းအတိုင်းပင် သန့်စင်နေ ထား စိစဉ်သုတ်သင်ခြင်းအားဖြင့် ရှင်းလင်းပြတ်သား စေကာ **တက္ကသိုလ်ကျောင်းသုံးပြဓာန်းချက်** အား လျော်စွာ ကျွန်ုပ်တို့၏ **ပါဠိဆရာ–အယ်ဒီတာများ** ဖြစ်ကြသော **ဦးကြင်မောင်,ဦးစိုးဝင်း,ဆရာကြင်, ဦးစိုးမြင့်, ဦးကျော်တင့်,ဦးသိန်း, ဦးသိန်းထွန်း, ဦးထွန်းမင်း,ဦးပြန့်**တို့က သိုက်မြိုက် ကောင်းမွန်စွာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေအပ်ပါသတည်း။

"ဟံသာဝတီ"

www.dhammaransi.com

မာတိကာ

	စာမျက်နှာ
ပဏာမ	၁
ဝါဒတိကာသမုဒ္ဒေသ	၂
ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟ	၃
ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟ	၄
အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ	၆
ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုး	၇
ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း	၁၀
ဣဿရနိမ္မာနဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း	၁၄
အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း	၁၈
ဒိဋ္ဌိ ၃–ပါး	၂၂
ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း	၂၅
ကမ္မဿကာကို ရှင်းပြခြင်း	၃၂
ဌာနကြီး ၃-ပါး	၃၄
ကမ္မသာဓနီယဌာနကိုပြဆိုခြင်း	၃၅
မိဿကနယကိုပြဆိုခြင်း	၃၉
ဝီရိယသာဓနီယဌာန, ပညာသာဓနီယဌာန ၂-ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း	၄၂
ကမ္မဿကာစသော ၅-ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်	၄၇
ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း	၅၄
အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း	၆၁
ကမ္မဿကာဝါဒကိုပြဆိုခြင်း	၆၇
အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပြဆိုခြင်း	၇၆
အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌ အကျိုးကိုပြဆိုခြင်း	၈၃
အတ္တနှင့်အနတ္တကိုပြဆိုခြင်း	၉၂

www.dhammaransi.com

မာတိကာ

	စာမျက်နှာ
အတ္တနိယကိုအမြွက်မျှပြဆိုခြင်း	၁၀၇
သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကိုပြဆိုခြင်း	၁၁၄
နိဂုံးဂါထာများ	၁၃၂

www.dhammaransi.com

သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဌမ

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနဗန္ဓေယျ၊
တဏှာသောတေန ဝါဟိတေ။
သတ္တေ နာယက တာရေသိ၊
ဘဂဝန္တဿ တေ နမော။ ။

နာယက၊ လူသုံးပါးတို့၏ ရှေ့သွား ခရီးညွှန်ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓန ဗန္ဓေယျ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့ယှက်တုပ်နှောင် အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ တဏှာ သောတေန၊ တဏှာပင်လယ်၊ ရေယဉ်ကျယ်သည်။ ဝါဟိတေ၊ ကမ်းလမ်းမမြင်၊ ဆုံးမထင်အောင်၊ အစဉ်တစိုက် မျှောအပ်ကုန်သော။ ဝါ-တဏှာသောတေန ဝါဟိတေ၊

www.dhammaransi.com

တဏှာရေအယဉ်ဖြင့် အစဉ်မျော၍ နေကြကုန်သော။ သတ္တေ၊ ပုထုဇ္ဇန်နွယ်၊ ပေါယယ်များစွာ သတ္တဝါတို့ကို။ တွံ၊ ရှင်ပင်ဘုရားသည်။ တာရေသိ၊ သဘော်သမဂ္ဂင်၊ ရထားယာဉ်ဖြင့်၊ ဆယ်တင် ကယ်မတော်မူပေ၏။ ဘဂဝန္တဿ၊ ဘုန်းတော်ခြောက်ပုံ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့်၊ ပြည့်စုံတော်မူသော။ တေ၊ ရှင်ပင်ဘုရားအား။ နမော၊ ဝပ်တွားညွတ်ကျိုး ရှိခိုးဦးနှိမ်ပါ၏။

(ငါတို့ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီပါဌ်၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနားလည်နိုင်ကြစေရန် မြန်မာဘာသာစကားပြေ သက်သက်ဖြင့် ရေးသားရမည်ဟူသော ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော်မြတ်ကို ပန်ဆင်ခံယူသည်ဖြစ်၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒီပနီပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မြန်မာစကားပြေ သက်သက်ဖြင့် ရေးသား ပေအံ့ သတည်း။)

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသ

တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ တိတ္ထာယတနာနိ၊ ယာနိ ပဏ္ဍိတေဟိ သမနုယုဉ္ဇိယမာနာနိ သမနုဂ္ဂါဟိယ မာနာနိ သမနုဘာသိယမာနာနိ ပရံပိ ဂန္တွာ အကိရိယာယ သဏ္ဌဟန္တိ။

ကတမာနိ တီဏိ ?။

(၁) သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတူတိ။

www.dhammaransi.com

(၂) သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရနိမ္မာန ဟေတူတိ။

(၃) သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ အဟေတု အပစ္စယာတိ။

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟ

(၁-က) တတြ ဘိက္ခဝေ ယေတေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတူတိ။ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတူတိ။ တေစ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ အာမာတိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ။

(၁-ခ) တေန ဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိ ပါတိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ အဒိန္နာ ဒါယိနော ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ အဗြဟ္မ စာရိနော

ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ မုသာ ဝါဒိနော
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ ပိသုဏာ ဝါစိနော
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ ဖရုသ ဝါစိနော
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ သမ္ဖပ္ပလာ ပိနော
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ အဘိဇ္ဈာ လုနော
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ ဗျာပန္န စိတ္တာ
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတု၊ မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိ ကာ
ဘဝိဿန္တိ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတူတိ။

(၁-ဂ) ပုဗ္ဗေ ကတံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ နဟောတိ ဆန္ဒော ဝါ ဝါယာမော ဝါ ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယန္တိ။

(၁-ဃ) ဣတိ ကရဏီယာ ကရဏီယေ ခေါပန ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဗ္ဘိယမာနေ မုဋ္ဌဿတီနံ အနာရက္ခာနံ ဝိဟရတံ န ဟောတိ ပစ္စတ္တံ သဟဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(၁-င) အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏ ဗြာဟ္မဏေသု ဧဝံဝါဒီသု ဧဝံဒိဋ္ဌီသု ပဌမော သဟဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟ

(၂-က) တတြ ဘိက္ခဝေ ယေတေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ

www.dhammaransi.com

ပုရိသ ပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတူတိ။ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ။ သဗ္ဗံ တံ ဣဿရ နိမ္မာနဟေတူတိ၊ တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ အာမာတိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ။

(၂—ခ) တေနဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိပါတိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ အဒိန္နာဒါယိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ အဗြဟ္မစာရိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ မုသာဝါဒိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ ပိသုဏာဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ ဖရုသဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ သမ္ဖပ္ပလာပိနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ အဘိဇ္ဈာလုနော ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတု၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဘဝိဿန္တိ ဣဿရ နိမ္မာန ဟေတူတိ။

(၂—ဂ) ဣဿရ နိမ္မာနံ ခေါပန ဘိက္ခဝေ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ န ဟောတိ ဆန္ဒော ဝါ ဝါယာမော ဝါ ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယန္တိ။

(၂—ဃ) ဣတိ ကရဏီယာ ကရဏီယေ ခေါပန ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဘိယမာနေ

www.dhammaransi.com

ဓမ္မသဘာတိနံ့ အနာရက္ခာနံ ဝိဟာရတံ နဟောတိ ပစ္စတ္တံ သဟာဓမ္မိကော သမဏာဝါဒေါ။

(၂-င) အယံ ခေါ ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏ ဗြာဟ္မဏေသု ဧဝံဝါဒိသု ဧဝံဒိဋ္ဌိသု ဒုတိယော သဟာ ဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟ

(၃-က) တတြ ဘိက္ခဝေ ယေတေ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော။ ယံကိဉ္စာယံ ပုရိ သပုဂ္ဂလော ပဋိသံ ဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမ သုခံဝါ။ သဗ္ဗံ တံ အဟေတု အပစ္စယာတိ၊ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ သစ္စံ ကိရတုမှေ အာယ ယသ္မန္တော ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော။ယံကိဉ္စာယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အဒုက္ခမ သုခံဝါ။ သဗ္ဗံ တံ အဟေတု အပစ္စယာ တိ။ တေစ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ အာမာတိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ။

(၃-ခ) တေနဟာယသ္မန္တော ပါဏာတိ ပါတိ နော ဘဝိဿန္တိ အဟေတုအပစ္စယာ၊ အဒိန္နာဒါယိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အဗြဟ္မစာရိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ မုသာဝါဒိနော ဘဝိဿန္တိ အဟေတု အပစ္စယာ၊ ပိသုဏာဝါစိနော

www.dhammaransi.com

ဘဝိဿန္တိ အဟောတု အပစ္စယာ၊ ဖရုသဝါစိနော ဘဝိဿန္တိ အဟောတု အပစ္စယာ၊ သမ္ဖပ္ပလာပိနော ဘဝိဿန္တိ အဟောတု အပစ္စယာ၊ အဘိဇ္ဈာလုနော ဘဝိဿန္တိ အဟောတု အပစ္စယာ၊ ဗျာပန္နစိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ အဟောတု အပစ္စယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ဘဝိဿန္တိအဟောတု အပစ္စယာတိ။

(၃-ဂ) အဟောတု အပစ္စယံ ခေါပန ဘိက္ခဝေ သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆတံ နဟောတိ ဆန္ဒောဝါ ဝါယာမောဝါ ဣဒံ ကရဏီယံ ဣဒံ အကရဏီယန္တိ။

(၃-ဃ) ဣတိ ကရဏီယာ ကရဏီယေ ခေါပန ဘိက္ခဝေ သစ္စတော ထေတတော အနုပလဗ္ဘိယမာနေ မုဋ္ဌဿတီနံ အနာရက္ခာနံ ဝိဟရတံ နဟောတိ ပစ္စတ္တံ သဟဓမ္မိကော သမဏဝါဒေါ။

(၃-င) အယံခေါ ဘိက္ခဝေ တေသု သမဏ ဗြာဟ္မဏေသု ဧဝံဝါဒီသု ဧဝံဒိဋ္ဌီသု တတိယော သဟဓမ္မိကော နိဂ္ဂဟော ဟောတိ။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟော နိဋ္ဌိတော။

ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုး

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တိဏ္ဏာ ယတနာနိ၊ တိတ္ထိတို့၏ ဖြစ်ပွါးရာတို့သည်၊ဣမာနိတိဏိ၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သောသုံး ပါးတို့တည်း။ ။ယာနိ၊ အကြင်တိတ္ထိ ဖြစ်ကြောင်း ၃-ပါးတို့သည်။ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိသောသူတို့သည်။ သမနုယုဉ္ဇိယ မာနာနိ၊ ကောင်းစွာစိစစ်အပ်ကုန်သည်

www.dhammaransi.com

ရှိသော်။ သမနုဂ္ဂါဟိယမာနာနိ၊ ကောင်းစွာသက်ဝင် ရှုးစမ်းအပ်ကုန်သည့်ရှိသော်။ သမနုဘာသိယမာနာနိ၊ ကောင်းစွာ ဆွေးနွေး ပြောဆိုအပ်ကုန်သည့်ရှိသော်။ ပရံပိဝါ၊အတိုင်းထက်အလွန်သို့လည်း။ဂစ္ဆာ၊ရောက်၍။ အကိရိယာယ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိဖြစ်ရန်အလို့ငှါ။ ဝါ၊ တစုံ တခုပြုဘွယ်မထား အလကားနေရန်အလို့ငှါ။ သဏ္ဍ ဟန္တိ၊တည်ကုန်၏။

တိတ္ထာ၊သုံးပါးတို့ပဲ့သည်။ကတမာနိ၊အဘယ်သည် တို့နည်းပဲ့မူကား။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ

(၁) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အသံပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စသည်။ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံ ဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကိုဖြစ်စေ။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခ ကိုဖြစ်စေ။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူ သဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုဖြစ်စေ။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သော ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန် သော။ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန် သော။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သော သူတို့သည်။ သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဇာတိ၊ဤကား ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိဝါဒ တည်း။

ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိ

(၂) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စသည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကိုရင်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုရင်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုရင်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကိုအစိုးရသူ ပရမေဿရာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်ဖြစ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သာ ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သောသူတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိဝါဒတည်း။

အဟေတု အပစ္စယဒိဋ္ဌိ

(၃) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စသည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကိုရင်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုရင်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသောဥပေက္ခာဝေဒနာကိုရင်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ ဇနကအကြောင်း၊ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းမဘက် သက်သက် အလိုအလျောက်ဖြစ်ပေါ်၏။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သာပြောဆို

ဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သော ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ဝန်ခံကြကုန်သော သူတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဇာတိ၊ ဤကား အဟေတု အပစ္စယဝါဒတည်း။

ဝါဒတိကသမုဒ္ဒေသော၊ တိတ္ထိဝါဒသုံးပါးကို အကျဉ်းအားဖြင့် ညွှန်ပြကြောင်း ဖြစ်သော စကားရပ်သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း

(၁–က) တတြ၊ ထိုဝါဒ ၃-ပါးတို့တွင်။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်ရသည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကိုရင်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုရင်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုရင်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတူတိ၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သော ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သော ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ယေတေသမဏဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတု အယူဝါဒရှိကုန်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ကို၊ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့ပြောကြားမြွက်ဆိုပေ၏။

www.dhammaransi.com

ဆိုတော်မူဟန်ကား……

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အယံ ပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်ရသည်။ယံ ကိဉ္စိ၊အလုံးစုံသော။သုခံဝါ ချမ်းသာမှုသုခကိုရင်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုရင်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူ သဘောရှိသော ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုရင်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ထို ခံစားမှု အလုံးစုံသည်။ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတူတိ။ ရှေးက ပြု ခဲ့ဘူးသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သော ပြောဆို ဟောကြားလေ့ရှိကုန်သည်။ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ဤသို့သော ထင် မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သည်။ သစ္စံကိရ၊ မှန်ကြကုန်သ လော။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း စုံစမ်းအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ တေစ၊ ထို ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော သူတို့ကလည်း။ အာမာတိ၊ ကြွင်-ဟုတ်ပါကုန်၏ ဟူ၍။ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန် ၏။ တေ၊ထိုဒိဋ္ဌိတို့ကို။ အဟံ၊ငါဘုရားသည်။ ဧဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့ ဆိုပြန်၏။

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား……

(၁—၁) တေနဟိ၊ ထိုသို့သင်တို့ အယူမှန်ပါတပြီး ကား။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံ ကြောင့်။ပါဏာတိ ပါတိနော၊ သူ့အသက်ကိုသတ်လေ့ ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေ ကတ ဟေတု၊ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ အဒိန္နာ ဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသော သူခိုးတို့သည်။

www.dhammaransi.com

ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ အဗြဟ္မစာရိနော၊ မဖြတ်သော မေထုန် အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန်ယွင်းပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ ပိသုဏာဝါစိနော၊ ချောပစ်ကုန်းတိုက်သော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ ဖရုသဝါစိနော၊ ယုတ်မာကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ သမ္ဖပ္ပလာပိနော၊ ပြိန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကိုဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြူစူစောင်းမြောင်းလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော ကံကြောင့်။ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်းလိုသော စိတ်ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသောကံကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ မှားသော အယူရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ငါဘုရားဆိုတော်မူ၏။

www.dhammaransi.com

(၁-ဂ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ခေါပန၊စင်စစ်။ပုဗ္ဗေကတံ၊ရှေးကကံကိုသာလျှင်။သာရတော၊ အနှစ်တန်ိုး အားကိုးတရအမှန်ပြုသဖြင့်။ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ ယုံကြည် စွဲလမ်းကြကုန်သော သူတို့အား။ ဆုဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို။ ကရဏီယံ၊မချွတ်ပြုထိုက်၏။ဆုဒံ၊ဤအမှုကိစ္စကို။ အက ရဏီယံ၊မပြုထိုက် မပြုသင့်။ဆုတိ၊ဤသို့။ဆန္ဒောဝါ၊အာ သာဆန္ဒသည်၎င်း။ဝါယာမောဝါ၊ စွမ်းအန်လုံ့လဝိရိယ သည်၎င်း။နဟောတိ၊မဖြစ်ပေါ် နိုင်။

(၁-ဃ) ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ခေါပန၊ စင်စစ်။ဆုတိ၊ ဤသို့။ကရဏီယာကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု၊ မပြု သင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို။ သစ္စတော၊မှန်ကန်သော အားဖြင့်။ထေတတော၊ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။အနုပလဘိ ယမာနေ၊မရအပ်သည်ရှိသော်။မုဋ္ဌဿတီနံ၊သတိလွတ် ကင်း ချွတ်ယွင်းတိမ်းပါးကြကုန်လျက်။ အနာရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက်မရှိကြကုန်ဘဲ၊ဝိဟာရတံ၊ နေကြကုန် သောသူတို့အား။ပစ္စတ္တံ၊အသီးအသီး။ သဟဓမ္မိကော၊ တရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ တရားနှင့် လျော်သော။ သမဏဝါဒေါ၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်သော သူတော်သူမြတ်တို့၏အယူဝါဒသည်။နဟောတိ၊ မဖြစ် ပေါ်လာနိုင်။

(၁-င) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။အယံခေါ၊ဤသို့ ပြော ဆို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ဧဝံဝါဒိသု၊ဤသို့ ပုဗ္ဗေကတဟေ တု ဝါဒရှိကုန်သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌိသု၊ဤသို့ပုဗ္ဗေကတဟေတု

www.dhammaransi.com

ဒိဋ္ဌိအယူရှိကုန်သော။ သမဏာဗြာဟ္မဏာသု၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၌။ ပထမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ သဟာဓမ္မိကော၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်းခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပုဗ္ဗေကတဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ ပုဗ္ဗေကတဝါဒ အယူရှိသောသူတို့ကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒကိုနှိပ်နင်းခြင်း

(၂-က) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တတြ၊ ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော ဝါဒ ၃-မျိုးတို့တွင်။ အယံပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကိုဖြစ်စေ။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှု ဒုက္ခကိုဖြစ်စေ။ အဒုက္ခ မသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုဖြစ်စေ။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေဿရ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သော ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သော ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ယေတေသမဏာ ဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုဣဿရနိမ္မာနဟေတု အယူရှိကုန်သော သူတို့ကို။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံ ဝဒါမိ၊ ဤသို့ပြောကြားမေးမြန်းဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား......

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အယံပုရိသပုဂ္ဂလော၊
ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်ရသည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။
သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို
၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘောရှိသောဥပေက္ခာ
ဝေဒနာကို၎င်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံ
စားမှု အလုံးစုံသည်။ ဣဿရနိမ္မာနဟေတုတိ၊ လောက
ကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထား
မှုကြောင့်ဖြစ်၏ဟူ၍။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ ဧဝံဝါဒိနော၊
ဤသို့သော ပြောဆိုဟောကြားလေ့ရှိကုန်သည်။ ဧဝံဒိဋ္ဌိ
နော၊ ဤသို့သော ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သည်။ သစ္စံ
ကိရ၊ မှန်ကြကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။
ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်းစုံစမ်းအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ တေစ၊ ထို
ဣဿရ နိမ္မာနအယူရှိသောသူတို့ကလည်း။ အာမာတိ၊
ဪ-ဟုတ်ပါကုန်၏ဟူ၍။ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်၏။
တေ၊ ထိုဒိဋ္ဌိတို့ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံ ဝဒါမိ၊ ဤသို့
ဆိုပြန်၏။

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား......

(၂-၁) အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့
သင်တို့ အယူမှန်ပါတပြီးကား။ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊
လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်
ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ပါဏာတိပါတိနော၊ သူ့အသက်ကို
သတ်လေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်

www.dhammaransi.com

လတ္တံ့။ဣဓသာရိပုတြာနယ်ဟောတုးလောကကိုအစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ပြဟ္မာ၊ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ အဒိန္နာဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသော သူခိုးတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ဣဓသာရိပုတြာနယ်ဟောတု၊လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ပြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ အပြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သောမေထုန်အကျင့်ကိုကျင့်လေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ဣဓသာရိပုတြာနယ်ဟောတု၊ လောကကိုအစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ပြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။မုသာဝါဒိနော၊မမှန်ယွင်းပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣဓသာရိပုတြာနယ်ဟောတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ပြဟ္မာ၊ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ပိသုဏာဝါစိနော၊ချောပစ်ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ဘဝိဿန္တိ၊ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ဣဓသာရိပုတြာနယ်ဟောတု၊ လောကကို အစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ပြဟ္မာ၊ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ဖရုသဝါစိနော၊ ယုတ်မာကြမ်းတမ်းသောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣဓသာရိပုတြာနယ်ဟောတု၊ လောကကိုအစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ပြဟ္မာ၊ ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ သမ္ဖပ္ပလာပိနော၊ ပြိန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ။ဣဓသာရိပုတြာနယ်ဟောတု၊လောကကိုအစိုးရသူပရမေသွာ၊ပြဟ္မာ၊ဘုရား

www.dhammaransi.com

ဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြူစူစောင်းမြောင်းလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊လောကကိုအစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ဗြဟ္မာ၊ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်း လိုသော စိတ်ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣဿရနိမ္မာနဟေတု၊ လောကကိုအစိုးရသူ ပရမေသွာ၊ ဗြဟ္မာ၊ဘုရားဘန်ဆင်းထားမှုကြောင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ အယူမှားသောသူတို့သည်။ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ဣတိ၊ဤသို့ ငါဘုရားဆိုတော်မူ၏။

(၂-ဂ)ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ခေါ ပန၊စင်စစ်။ဣဿရနိမ္မာနံ၊ဣဿရနိမ္မာနဝါဒကိုသာလျှင်။ သာရတော၊အမြတ်တနိုးအားကိုးတခု အမှန်ပြုသဖြင့်။ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ယုံကြည်စွဲလမ်းကြကုန်သော သူတို့အား။ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို။ကရဏီယံ၊မချွတ်ပြုထိုက်၏။ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို။ အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်။ ဣတိ၊ဤသို့။ဆန္ဒောဝါ၊အာသာဆန္ဒသည်၎င်း။ဝါယာမောဝါ၊ စွမ်းအန်လုံ့လဝီရိယသည်၎င်း။နဟောတိ၊မဖြစ်ပေါ်နိုင်။

(၂-ဃ)ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ခေါ ပန၊စင်စစ်။ဣတိ၊ဤသို့။ကရဏီယာကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု၊မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို။ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သောအားဖြင့်။ထေတတော၊ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။အနုပလဗ္ဘိယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်။ မုဋ္ဌဿတီနံ၊ သတိလွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်း တိမ်းပါးကြကုန်လျက်။ အနာ

www.dhammaransi.com

ရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက်မရှိကြကုန်ဘဲ။ ဝိဟာရတံ၊ နေကြကုန်သောသူတို့အား။ပစ္စတ္တံ၊အသီးအသီး။ သဟာဓမ္မိကော၊ တရားနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ တရားနှင့် လျော်သော။သမဏာဝါဒေါ၊သူတော်သူမြတ်တို့၏အယူဝါဒသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်နိုင်။

(၂–ဃ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံခေါ၊ ဤသို့ပြောဆို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ ဇေ့ဝါဒိသု၊ ဤသို့ဇ္ဈာသရနိမ္မာနဝါဒရှိကုန်သော။ ဇေ့ဒိဋ္ဌိသု၊ ဤသို့ ဇ္ဈာသရနိမ္မာနအယူရှိကုန်သော။ သမဏာ ဗြာဟ္မဏေသု၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၌။ ဒုတိယော၊နှစ်ခုမြောက်သော။ သဟာဓမ္မိကော၊အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ နိဂ္ဂဟော၊ နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဇ္ဈာသရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟော၊ ဇ္ဈာသရနိမ္မာနဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။နိဋ္ဌိတော၊ပြီးပြီ။

အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်း

(၃–က) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တတြ၊ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော ဝါဒ ၃–မျိုးတို့တွင်။ အယံပုရိသ ပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါပုဂ္ဂိုလ်စုသည်။ယံကိဉ္စိ၊အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကိုဖြစ်စေ။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုဖြစ်စေ။အဒုက္ခမသုခံဝါ၊လျစ်လျူသဘောရှိသောဥပေက္ခာဝေဒနာကိုဖြစ်စေ။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှုအလုံးစုံသည်။ အဟေတု အပစ္စယာတိ၊ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟူ၍။ဇေ့ဝါဒိနော၊ဤသို့သော ပြော

www.dhammaransi.com

ဟောလေ့ ရှိကုန်သော။ ဝေံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သော ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ရှိကုန်သော။ ယေတေသမဏဗြာဟ္မဏာ၊ အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ၊ ထိုအဟေတု အပစ္စယအယူရှိကုန်သော သူတို့ကို။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ချဉ်းကပ်၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့ဆိုပေ၏။

ဆိုတော်မူဟန်ကား

အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ ဤသတ္တဝါ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယံကိဉ္စိ၊ အလုံးစုံသော။ သုခံဝါ၊ ချမ်းသာမှုသုခကိုရင်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုရင်း။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ လျစ်လျူသဘော ရှိသော ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုရင်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တံသဗ္ဗံ၊ ထိုခံစားမှု အလုံးစုံသည်။ အဟေတု အပစ္စယာ တိ၊ အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ဟူ၍။ တုမှေ၊ သင်တို့သည်။ ဧဝံဝါဒိနော၊ ဤသို့သော ပြောဆို ဟောကြားလေ့ရှိကုန် သည်။ ဧဝံဒိဋ္ဌိနော၊ ဤသို့သော ထင်မြင်မှတ်ယူလေ့ ရှိကုန် သည်။ သစ္စံကိရ၊ မှန်ကုန်သလော။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုဋ္ဌာ၊ မေးမြန်း စုံစမ်းအပ်ကုန်သည် ရှိသော်။ တေစ၊ ထိုအဟေတု အပစ္စယ အယူရှိသော သူတို့ကလည်း။ အာမာတိ၊ ဪ—ဟုတ်ပါကုန်၏ဟူ၍။ ပဋိဇာနန္တိ၊ ဝန်ခံကြကုန်၏။ တေ၊ ထိုအဟေတုအပစ္စယ ဒိဋ္ဌိတို့ကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဧဝံဝဒါမိ၊ ဤသို့ ဆိုပြန်၏။

www.dhammaransi.com

တဖန်ဆိုတော်မူဟန်ကား

(၃-၁) အာယသ္မန္တော၊ ငါ့ရှင်တို့။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ သင်တို့အယူ မှန်ပါတပြီးကား။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ ပါဏာတိပါတိနော၊ သူ၏ အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတုအပစ္စယာ၊ အကြောင်း တခုမျှမရှိဘဲ။ အဒိန္နာဒါယိနော၊ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိ သောသူခိုးတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေ တုအပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ အဗြဟ္မစာရိနော၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသောသူတို့ သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စ ယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ မုသာဝါဒိနော၊ မမှန် ယွင်းပါး မုသားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ ပိသုဏာဝါစိနော၊ ချောပစ် ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော သူတို့ သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတုအပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှ မရှိဘဲ။ ဖရုသဝါစိနော၊ ယုတ်မာ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသော သူတို့ သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတုအပစ္စ ယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ သမ္ဖပ္ပလာပိနော၊ ပြိန်ဖျင်း ပေါ့ပျက်သောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ အဘိဇ္ဈာလုနော၊ ငြူစူစောင်း

www.dhammaransi.com

ပြောင်းလေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတုအပစ္စယာ၊ အကြောင်းတခုမျှမရှိဘဲ။ ဗျာပန္နစိတ္တာ၊ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်းလိုသောစိတ်ရှိသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ အဟေတု အပစ္စယာ၊ တစုံတခုသော အကြောင်းမရှိဘဲ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနော၊ အယူမှားသော သူတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ငါဘုရား ဆိုတော်မူ၏။

(၃—ဂ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ အဟေတုအပစ္စယံ၊ အဟေတုအပစ္စယဝါဒကို။ သာရတော၊ အမြတ်တနိုး အားကိုးတခု အမှန်ပြုသဖြင့်။ ပစ္စာဂစ္ဆတံ၊ ယုံကြည်ကုန်သောသူတို့အား။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို။ ကရဏီယံ၊ မချွတ်ပြုထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤအမှုကိစ္စကို။ အကရဏီယံ၊ မပြုထိုက် မပြုသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆန္ဒောဝါ၊ အာသာဆန္ဒသည်၎င်း။ ဝါယာမောဝါ၊ စွမ်းအန် လုံ့လ ဝိရိယသည်၎င်း။ နဟောတိ၊ မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(၃—ဃ) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခေါပန၊ စင်စစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကရဏီယာ ကရဏီယေ၊ ပြုသင့်သည်ကိုပြု၊ မပြုသင့်သည်မှ ရှောင်ကြဉ်မှုကို။ သစ္စတော၊ မှန်ကန်သောအားဖြင့်။ ထေတတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်။ အနုပလဘိယမာနေ၊ မရအပ်သည်ရှိသော်။ မုဋ္ဌဿတီနံ၊ သတိလွတ်ကင်း ချွတ်ယွင်း တိမ်းပါးကြကုန်လျက်။ အနာရက္ခာနံ၊ အစောင့်အရှောက်မရှိကြကုန်ဘဲ။ ဝိဟရတံ နေ

၂ ၁ ၅ ၇

www.dhammaransi.com

ကြကုန်သောသူတို့အား။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး။ သဟ ဓမ္မိကော၊ တရားနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊တရားနှင့်လျော် သော။ သမဏဝါဒေါ၊သူတော်သူမြတ်တို့၏ အယူဝါဒ သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်ပေါ်လာနိုင်။

(၃–၀) ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံခေါ၊ ဤသို့ ပြောဆိုနှိပ်နင်းခြင်းသည်။ ဧဝံဝါဒီသု၊ ဤသို့ အပစ္စယ ဝါဒရှိကုန်သော။ ဧဝံဒိဋ္ဌီသု၊ဤသို့အပစ္စယ အယူရှိကုန် သော။ သမဏဗြာဟ္မဏေသု၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့တွင်။ တတိယော၊ သုံးခုမြောက်သော။ သဟ ဓမ္မိကော၊ အ ကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။နိဂ္ဂဟော၊နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟော၊အဟေတုကဝါဒကို နှိပ်နင်းခြင်းသည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီးပြီ။

တိကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၏
နိဿယပြီးပြီ။

ဒိဋ္ဌိ ၃–ပါး

ဤလောက၌ များယွင်း ချွတ်ချော်သော အမြင်ရှိ သော ဒိဋ္ဌိတို့သည် သုံးပါးရှိကုန်၏။ သုံးပါးဆိုသည် ကား။……

(၁) ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ။
(၂) ဣဿရနိမ္မာနဟေတုဒိဋ္ဌိ။
(၃) အဟေတု အပစ္စယဒိဋ္ဌိ။

www.dhammaransi.com

ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိမျိုး ဤသုံးပါးတို့တွင် အကြင် ရဟန်း ပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ထင်မြင် မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏။ ဤလောကဌ် အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ချမ်းသာမှုသုခကိုရင်း။ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုရင်း ချမ်းသာလည်း မဟုတ် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ရင်း ခံစားကြရကုန်၏။ ထိုသို့သော အလုံးစုံ ခံစားရမှု ဟူသမျှသည် ရှေးရှေးသော ဘဝတို့က ပြုခဲ့ဘူးသော အကြောင်းသက်သက်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်မြင် မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်၏။ ။(ဤ အယူဝါဒ သည် ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိဝါဒမည်၏။)

ဣဿရနိမ္မာနဟေတု ဒိဋ္ဌိမျိုး အကြင် ရဟန်း ပုဏ္ဏား တို့သည် ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ဤလောကဌ် အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ချမ်းသာမှုသုခကိုရင်း။ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကိုရင်း။ ချမ်းသာဆင်းရဲ မဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုရင်း ခံစားကြရကုန်၏။ ထိုသို့သော အလုံးစုံ ခံစားရမှုဟူသမျှသည် လောကကို အစိုးရသော ဣဿရအရှင် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်၏။ ။ (ဤအယူဝါဒသည် ဣဿရနိမ္မာနဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒ မည်၏။)

အဟေတုအပစ္စယ ဒိဋ္ဌိမျိုး အကြင်ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်

www.dhammaransi.com

၏။ဤလောက၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ချမ်းသာမှု သုခကို၎င်း။ ဆင်းရဲမှုဒုက္ခကို၎င်း။ ချမ်းသာ ဆင်းရဲမဟုတ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာကို၎င်း ခံစားကြရကုန်၏။ထိုသို့သော အလုံးစုံခံစားရမှု ဟူသမျှသည် တစုံတခုသော ဇနကဟိတ်[1] အကြောင်း၊ ဥပတ္ထမ္ဘကပစ္စည်း[2] အကြောင်းဟူ၍ မရှိ။ ပကတိအလိုလိုသာဖြစ်၏။ ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ ။ (ဤအယူဝါဒသည်အဟေတု အပစ္စယဒိဋ္ဌိဝါဒမည်၏။)

ဤဝါဒ ၃-မျိုးကား အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် တိကနိပါတ် ဒုတိယပဏ္ဏာသက၊ဒုတိယဝဂ်အစဆုံးသုတ်၌လာ၏။ ။ပညာသနိပါတ် မဟာဗောဓိ ပရိဗ္ဗာဇကဇာတ်၌လည်း ဤဝါဒများလာ၏။ ။ဣဿရနိမ္မာနဝါဒကို။ ဣဿရကာရဏဝါဒ ဟူ၍၎င်း၊ ဣဿရကုတ္တိဝါဒဟူ၍၎င်း အချို့နေရာ၌လာ၏။ဤဝါဒ ၃-မျိုးကို အနည်းနည်းအားဖြင့် နှိပ်နင်းတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအများတို့အား လမ်းမှန်ကျအောင် ဆုံးမ ဟောကြားတော်မူ၏။ ။(ထိုကြောင့် ဤဝါဒ ၃-ပါးတို့ကို နှိပ်နင်းရာနှိုင်နင်းကြောင်း စကားရပ်ကို အစဉ်အတိုင်း ပြဆိုအံ့။)

၁။ ဇနကဟိတ်—ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေသော အတိတ်ကံ ဟူသော အကြောင်း။

၂။ ဥပတ္ထမ္ဘကပစ္စည်း—သတိ, ပညာ, ဝီရိယတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း။

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း

ရှေ့ကံဟုသာ ယုံမှတ်ပုံ

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ၌။ ။ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ တို့သည်။ အလုံးစုံသော ချမ်းသာမှု၊ဆင်းရဲမှု၊ ချမ်းသာဆင်းရဲ မဟုတ်သော လျစ်လျူရှုမှုကို ခံစားကြကုန်၏။ ထိုမှ တပါးသော လောက၌ ထင်ရှား ရှိကုန်သော အယုတ်, အမြတ်,မိုက်မှု,လိမ္မာမှု,ပြည့်စုံမှု,အစုံမရမှုအစရှိကုန် သော အရာဌာန အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း ခံစားတွေ့ကြုံကြ ရကုန်၏။ထိုသို့အမျိုးမျိုးသော သုခ,ဒုက္ခ,သမ္ပတ္တိ,ဝိပတ္တိ မှုတို့ကို ခံစားတွေ့ကြုံရမှုသည်။ ရှေးရှေးဘဝတို့ကမိမိ တို့ ပြုခဲ့ဘူးသောကံ၏ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်၏။ တစုံတယောက်သော အရှင် ဘန်ဆင်းမှုကြောင့် ဖြစ် သည်လည်းမဟုတ်။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ယောကျ်ားတော် တကာတို့ ပြုအပ်သော လုံ့လပယောဂကြောင့် ဖြစ် သည်လည်းမဟုတ်။အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်။ ဤသို့ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ယူကုန်၏။ ဤ အယူဝါဒသည်။ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရှိသော အကြောင်းစုကို ပယ်မြစ် ဟန့်တား၏။ ထိုအယူဝါဒ သည် အကြောင်းအကျိုးမသင့်။ တဖြင့်တပါးယွင်းမှား သော အယူဖြစ်၍။ ဒိဋ္ဌိဝါဒမည်လေသည်။

အကယ်၍ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒသည် မှန်ကန် ခိုင်မြဲခဲ့သည်ဖြစ်အံ့။ ဤလောက၌ သူ့အသက်ကို သတ် လေ့ရှိသောသူတို့သည်။ ရှေးက ကံအတွက်ကြောင့်သာ

www.dhammaransi.com

လျှင် သူ၏အသက်ကို သတ်ကြရကုန်၏။ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး ရှေးက မိမိပြုခဲ့ဘူးသော ကံသည်၊ သူစရိုက်မှုတို့ကို ပြုလုပ်ရန် စိမ်တိုက်တွန်းဆဲဖြစ်၏။ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး သူစရိုက်မှုနှင့်ပြည့်စုံကြကုန်လျက် ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ အကြင်အခါ၌မူကား ရှေးကပြုခဲ့သော ကံသည်။ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်မှုတို့ကိုပြုရန် တိုက်တွန်း၏။ထိုအခါ၌မူကား ထိုရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုရှေးကံ၏အတွက်ကြောင့် သူ၏အသက်ကို သတ်ကြရကုန်၏။ သူ၏ဥစ္စာကို ခိုးယူကြရကုန်၏။ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကိုကျင့်ကြရကုန်၏။ မုသားဆိုကြရကုန်၏။ ကုန်းတိုက်ကြရကုန်၏။ ဖရုသဝါစာကိုပြောဆိုကြရကုန်၏။ အကျိုးမရှိပြိန်ဖျင်းပေါ့ပျက်သော စကားကို ပြောဆိုကြရကုန်၏။ ငြူစူ စောင်းမြောင်းကြရကုန်၏။ သူတပါးကို ညှဉ်းပန်းလိုသောစိတ်ရှိကြရကုန်၏။ မှားသောအယူကိုယူကြရကုန်၏။

ဤသို့ကောင်းမှု မကောင်းမှု အလုံးစုံသည်၊ ရှေးကံ၏ အတွက်ကြောင့်သာလျှင်ဖြစ်သည်။ စင်စစ်မှန်ခဲ့သည်ရှိသော်။ လောက၌ သူတော်ကောင်း တို့၏တရားကိုကြားနာခြင်း။ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းခြင်း။ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်ခြင်း အစရှိကုန်သော တရားတို့သည် သူတော်ကောင်း ပညာရှိဖြစ်ကြရန်အကြောင်းတို့ပေတည်းဟု လောက၌ ထင်ရှားကုန်၏။ထိုတရားတို့

www.dhammaransi.com

သည့်လည်း အကျိုးမရှိ အလကားတရားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ။အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။သူတော်ကောင်းပညာရှိဖြစ်ရန်၊ သူမိုက်သူယုတ်ဖြစ်ရန် အကြောင်းများသည် ရှေးကပြုခဲ့သောကံသျှင် အကြောင်းရှိ၏။ အခြားတပါး အကြောင်းမရှိဟု ယုံကြည် ကြသောကြောင့်တည်း။

စင်စစ်ကြောင်မှန် အမှန်နေရာကျမူကား။ ဤလောက၌ သူတော်ကောင်းကိုမှီဝဲခြင်း။ သူတော်ကောင်းတရားကိုကြားနာခြင်းစသော တရားတို့ကို ပြုကျင့်သော သူတို့မှသာလျှင် သမဏဗြာဟ္မဏဟု ဆိုအပ်သော သူတော်ကောင်းအဖြစ်သို့ရောက်နိုင်ကြကုန်၏။ မပြုမကျင့်ဘဲနေသောသူတို့မူကား။ သူတော်ကောင်းအဖြစ်ကိုမရောက်နိုင်ကြကုန်။ ဤသို့ဖြစ်နေမှုများသည် လောက၌ပစ္စက္ခအားဖြင့် အထင်အရှားဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်း ပစ္စုပ္ပန် လုံ့လ ပယောဂအကြောင်းကို ပယ်သော ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပုဗ္ဗေကတဝါဒအယူကို။ မိစ္ဆာဝါဒဟုဆိုအပ်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတမျိုးတည်း။

စိတ်ကောင်းဆန္ဒ ဝီရိယ ကင်းနိုင်ပုံ

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပုဗ္ဗေကတဝါဒအယူကို အမြတ်တနိုး အားကိုးကြီးတချုပ်၍ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ ဤပုဗ္ဗေကတဝါဒသည်သာလျှင် အမှန်ဆုံးဖြစ်၏။ တပါး

www.dhammaransi.com

သော အယူဝါဒရှိသည် အချည်းနှီး အလကား အမှားတို့သာတည်းဟူ၍ မြဲမြဲစွဲ၍ လှူလုံးသွင်းကြကုန်၏။ ဤသို့ ပုဗ္ဗကတဝါဒကိုသာ အမြတ်တနိုး အားကိုးတရပြု၍ ယုံကြည်သော သူတို့အား အကြောင်းအမှုကို ငါတို့မချွတ် ပြုသင့်ပြုထိုက်၏။ ထိုအမှုကို ငါတို့ပြုကျင့်ကုန်အံ့ဟူ၍ ၎င်း။ အကြောင်းအမှုကို ငါတို့မပြုသင့်မပြုထိုက်ချေ။ ထိုအမှုမျိုးကို ငါတို့မပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်ကုန်အံ့ ဟူ၍၎င်း။ စိတ်ထားဆန္ဒဝီရိယမဖြစ်နိုင်ကြကုန်ရာ။ ။အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။ပြုထိုက်သည်ကိုပြုခြင်း။ မပြုထိုက်သည်ကို မပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းများသည် ရှေးကံသာလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ရှေးကံကြောင့်သာဖြစ်၏။ စိတ်ထားဆန္ဒဝီရိယတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်ဟု ယုံကြည် ကြသောကြောင့်တည်း။

စင်စစ်ကေန် အမှန်နေရာကျမှုကား။ ဤလောက၌ ကုသိုလ်ဆန္ဒ သမ္မာဝါယာမတို့ ရှိကုန်မှသာလျှင် ပြုသင့်သည်ကိုပြုခြင်း။ မပြုသင့်သည်မှရှောင်ကြဉ်ခြင်းများဖြစ်မြောက်ပြီးစီးနိုင်၏။ ကုသိုလ်ဆန္ဒ သမ္မာဝါယာမတို့မရှိခဲ့လျှင် မဖြစ်မြောက် မပြီးစီးနိုင်ချေ။ ဤသို့ဖြစ်နေမှုများသည် လောက၌ ပစ္စက္ခ အားဖြင့်ပင် ထင်ရှားလှ၏။ ထိုကြောင့် အလုံးစုံပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းဖြစ်သော လုံ့လ ပယောဂစိတ်ဆန္ဒတို့ကိုပယ်၍။ ရှေးကံကိုသာလျှင်အမြဲ ယုံကြည်သောသူတို့၏ ဝါဒကို မိစ္ဆာဝါဒဟု သိအပ်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတမျိုးတည်း။

www.dhammaransi.com

သူတော်တရား ပျက်ပြားနိုင်ပုံ

ပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှုကိုပြုခြင်း။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သောအမှုကို မပြုခြင်း၌ စိတ်ထား ဆန္ဒဝီရိယ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်သည်ရှိသော်။ ထိုပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိတို့အား ပြုသင့်သည် မပြုသင့်သည် ဟူသော အမှတ်သညာမှ ကင်းကြကုန်သဖြင့် ပြုသင့်ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကို မပြုဘဲနေခြင်း။ မပြုသင့်မပြုထိုက်သော ဒုစ္စရိုက်မှုကိုပြုခြင်းအမှုတို့သည်ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဤသို့ပုဗ္ဗေကတဝါဒကိုသာ မြဲစွာယူ၍ သတိ လွတ်ကင်းလျက် အစောင့်အရှောက်မရှိဘဲ နေကြကုန်သောသူတို့အား တရားနှင့်လျော်သော သမဏဝါဒ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်ရာ။ ပြုသင့်ပြုထိုက်သောအမှုကို ပြည့်စုံစွာ ပြုလေ့ရှိသောကြောင့်ရင်း။ မပြုသင့်သောအမှုကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိသောကြောင့်ရင်း။ လောက၌ သမဏဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှု။ ဗြာဟ္မဏဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှု။ သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုမှုများသည်ရှိ၏။ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိတို့၏ အယူ၌ကား။ တရားနှင့်လျော်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ သပ္ပုရိသဟူသော ဝေါဟာရ မည်သည် မရှိနိုင်။ ။အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။ပကတိဖြစ်သော အင်္ဂါရိကလူတို့၏ရင်း။သမဏဗြာဟ္မဏ သပ္ပုရိသဟူ၍ သမုတ်အပ်ကုန်သော သူတို့၏ရင်း။ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော အမှု။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော အမှုကိုစွဲ၍ ထူးထွေဘွယ်မရှိသောကြောင့်တည်း။

www.dhammaransi.com

စင်စစ်ကြောင်း အမှန်နေရာကျမူကား လောက၌ ပြုသင့်ပြုထိုက်သောအမှု၊ မပြုသင့် မပြုထိုက်သောအမှု မည်သည်ရှိ၏။ အကြင်သူတို့သည် ပြုသင့် ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကိုလည်း မပြုကြကုန်။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော ဒုစ္စရိုက်အမှုကိုလည်း ပြုလေ့ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပကတိမနုဿ မည်ကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည်မူကား မြဲမြံ စောင့်ရှောက်သော သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြုသင့် ပြုထိုက်သော သုစရိုက်မှုကို ပြည့်စုံစွာ ပြုကြကုန်၏။ မပြုသင့် မပြုထိုက်သော ဒုစ္စရိုက်မှုကို ဝေးစွာ ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သမဏဗြာဟ္မဏ သပ္ပုရိသမည်ကုန်၏။ ဤသို့ခွဲခြမ်း၍ ယူခြင်းသည် အကြောင်းတရားနှင့် လျော်သော သမဏဝါဒ၊ ဗြာဟ္မဏဝါဒမည်၏။ ။

ပုဗ္ဗေကတဒိဋ္ဌိတို့သည်မူကား သတိတရားဖြင့် မြဲစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်း စသော ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းရကို ပယ်ရှား၍ ရှေးကပြုခဲ့ဘူးသော ပုဗ္ဗေကတကိုသာလျှင် စွဲမြဲယုံကြည်ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဝါဒကို မိစ္ဆာဝါဒဟု သိအပ်သတည်း။

ဤကား နိဂ္ဂဟတမျိုးတည်း။

ပြုလုပ်ဘွယ်မရှိ အကြံယ ဖြစ်နိုင်ပုံ ဤပုဗ္ဗေကတ ဟေတု ဒိဋ္ဌိဝါဒကို သေချာစွာ ပညာရှိတို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်အပ်သည် ရှိသော်။ လောက၌ ရှိရှိသမျှသော အခွင့်ကိစ္စအရာဌာနတို့ကို မပြုမလုပ်ဘဲ အလကားနေဘို့ရန် အကိရိယဖြစ်ဘွယ်သော ရှိလေ

www.dhammaransi.com

တော့၏။ ။အဘယ်သို့ အကိရိယဖြစ်ဘွယ်ရှိသနည်း ဟူမူ။ ။ဤပုဗ္ဗေကတ ဝါဒကို မြဲမြံစွာ ယူသောသူတို့သည် သူတော်တကာတို့ ပြုအပ်သော အမှု၊ သူတော်တကာတို့၏ စွမ်းအန် လုံ့လ ဝိရိယ ဟူသမျှကို အလုံးစုံပယ်ကုန်၏။ ဝိရိယ၏ အရာဌာန၊ ပညာ၏ အရာဌာနတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနှင့် စပ်ယှဉ်သော အကျိုး၊ တမလွန်နှင့် စပ်ယှဉ်သော သမ္ပရာယိကအကျိုး ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပညာရှိတို့ သမုတ်ပညတ်ထားအပ်သော အကျိုးစီးပွါး ဟူသမျှကိုလည်း မဟုတ်မမှန်ဟု မှတ်ယူစွဲမြဲကုန်၏။ ။ ထိုပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိတို့အား လောက၌ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော သူတော်တကာတို့၏ အမှုကိစ္စဟူသမျှကို ပြုလုပ်အားထုတ်ရန်ဆန္ဒသည်၎င်း။ ဝိရိယသည်၎င်း မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ။ ဤသို့လျှင် ဤ ပုဗ္ဗေကတဝါဒသည် အကိရိယဖြစ်ဘွယ်ရှိလေသတည်း။

အကြင်သူတို့သည် ဤပုဗ္ဗေကတဒိဋ္ဌိကို စွဲလမ်း၍ ကျင့်ကြံလိုက်နာကြကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် လောက၌ အချည်းနှီး အကျိုးမဲ့များ အလကား၊ မောဃ၊ တုစ္ဆ၊ နိရတ္ထကတို့သာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။အမိုက်၊သရိုက်၊ ဖွဲ၊ပြာ၊ သစ်သား၊ ထင်းကုလားတုံးတို့နှင့်သာ တူကုန်ရာ၏။ ထိုကြောင့် ငါတို့၏မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ဤပုဗ္ဗေကတ ဝါဒကို ကောင်းကောင်း နှိပ်နင်း၍ပယ်ရှားတော်မူ၏။

www.dhammaransi.com

ကမ္မဿကတာကိုရှင်းပြခြင်း

စောဒနာချက် ဤနေရာ၌ စကားဝင်ဘွယ် ရှိသည်ကား။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် ဤပုဗ္ဗေကတဝါဒကို ကောင်းကောင်းကြီး နှိပ်နင်း ပယ်ရှား၍ တားမြစ်တော်မူသည် မှန်ခဲ့ပြားအံ့။ ထိုသို့ တားမြစ်ရိုး မှန်ခဲ့ပါလျှင်။ ။ကမ္မဿကာ မာဏဝသတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မယောနီ၊ ကမ္မဗန္ဓူ၊ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ။ ။ဟူသော သုဘသုတ်ပါဠိတော်ကို အဘယ်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူပါသနည်း။ ။(ဤကား စကားဝင်ပုံတည်း။)

ဖြေဆိုချက် (၁) ပုဗ္ဗေကတ အယူကို ယူလေ့ရှိကုန်သော သူတို့သည် ရှေးက ပြုခဲ့ဘူးသော အတိတ် ကံသည်သာလျှင် ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု၏ အကြောင်းသာတည်းဟူ၍သာ ယုံကြည်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းဖြစ်သော ဝိရိယအရာ၊ ပညာအရာတို့ကို ပယ်ရှား တားမြစ်ကြကုန်၏။ ဤ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိဝါဒသည် ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းတဘက်ကို ပစ်ပယ်သောကြောင့် ဧကပက္ခဟီနဝါဒမည်၏။

(၂) လောကကိုအစိုးရသောအရှင် ဘန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်ကုန်သော ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုဟူသမျှသည် လောကကို အစိုးရသောအရှင် ဘန်ဆင်းခြင်း

www.dhammaransi.com

လျှင်အကြောင်းရင်းရှိ၏ဟု ယုံကြည်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော အတိတ်ကံ အကြောင်းကိုရင်း။ ပစ္စုပ္ပန်ကံအကြောင်းကိုရင်း တားမြစ်ကြကုန်၏။ ဤ ဇာသရနိမ္မာနဝါဒသည် အတိတ်ကံအကြောင်း ပစ္စုပ္ပန်ကံ အကြောင်းနှစ်ပါးစုံကို ပစ်ပယ်သောကြောင့် ဥဘယပက္ခဟိနဝါဒမည်၏။

(၃) အကြောင်းဟူသမျှကို ပစ်ပယ်သော အဟေတုကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှုများသည် အကြောင်းမရှိပကတိအလိုလိုဖြစ်၏ဟု အလုံးစုံသော အကြောင်းဟူသမျှကို ပယ်ရှားတားမြစ်၏။ ဤ အဟေတုက ဝါဒသည်ကား အလုံးစုံ အကြောင်း ချုံသောကြောင့် သဗ္ဗဟိနဝါဒမည်၏။

ထိုသို့ဝါဒသုံးပါးရှိသည့်အနက်။ဇာသရနိမ္မာနဝါဒ၊ အဟေတုကဝါဒ နှစ်ပါးတို့ကို မြဲမြံစွာ နှိပ်နင်းပယ်ရှားတော်မူလိုသောကြောင့် ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသည်။ "ကမ္မသကာ မာဏဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ" ဟူ၍ဟောတော်မူလေသတည်း။

ဆိုဘွယ်တနည်းကား

ကမ္မသကာ၏ ယခင် ပါဠိတော်၌။ "ကမ္မသကာ **အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်** သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ" ဟူ၍သော

www.dhammaransi.com

လျှင် သာမညအားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူ၏။ "ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မသကတာ သဒ္ဓါ ပုဗ္ဗေကတ ကမ္မဒါယာဒါ" ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ထူးခြားသီးသန့်၍ ဟောတော်မမူ ချေ။ထိုသို့ဖြစ်လေသောကြောင့် ကမ္မသကတာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ ဟူသောပုဒ်၌ အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးလုံး ကိုပင် ရသင့်၏။ ဤသို့ အနက် ယူလိုက်သည်ရှိသော် ကမ္မသကာ ဟူသောနေရာ၌ သတ္တဝါတို့သည် အတိတ် ကံ တည်းဟူသော မိမိဥစ္စာလည်း ရှိကြကုန်၏။ပစ္စုပ္ပန် ကံ တည်းဟူသော မိမိဥစ္စာလည်း ရှိကြကုန်၏။ ဤသို့ ထင်ရှားသန့်ရှင်းသောအနက်ကို ရအပ်၏။

ဉာဏ်ကြီး ၃-ပါး

ဤနေရာ၌အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် ကံနှစ်ပါးတို့၏အကြောင်း ကို ကောင်းစွာနည်းပြ ညွှန်ကြားပေအံ့။

ဤလောက၌ သုံးပါးသော အရာဉာဏ်ကြီးတို့သည် ထင်ရှားရှိကြကုန်၏။ ဉာဏ်ကြီး ၃-ပါးကား......

(၁) ကမ္မသာဓနီယဉာဏ်။
(၂) ဝီရိယသာဓနီယဉာဏ်။
(၃) ပညာသာဓနီယဉာဏ်။

ကံ၏အတွက် ပြီးစီးသော အရာဉာဏ်သည် ကမ္မ သာဓနီယဉာဏ်မည်၏။ ။ဝီရိယအတွက်ပြီးစီးသော အရာဉာဏ်သည် ဝီရိယသာဓနီယဉာဏ်မည်၏။ ။ပညာ

www.dhammaransi.com

အတွက်ပြီးစီးသော အရောဥာဏသည် ပညာဿာဝနီယ ဥာဏမည်၏။

ထိုသုံးပါးတို့တွင် (၁) ကမ္မဿာဝနီယ ဥာဏသည်လည်း အောက်ပါအတိုင်း နှစ်ပါးရှိပြန်၏။

(၁) အတီတကမ္မဿာဝနီယဥာဏ။

(၂) ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မဿာဝနီယဥာဏ။

အတိတ်ကံ၏ အတွက် ပြီးစီးသော အရောဥာဏသည် အတီတကမ္မဿာဝနီယဥာဏမည်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ကံ၏ အတွက် ပြီးစီးသော အရောဥာဏသည် ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မဿာဝနီယဥာဏမည်၏။

ကမ္မဿာဝနီယဥာဏကိုပြဆိုခြင်း

အတီတ ကမ္မဿာဝနီယဥာဏ

သုဂတိဘုံဘဝ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝ တို့၌ လေးပါးသော ပဋိသန္ဓေ တို့တွင် တပါးပါးဖြင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်ရင်း။ သုဂတိဘဝတို့တွင်လည်း မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း။ ယုတ်ညံ့သော အမျိုး၌ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းများသည်ရင်း။ ပဋိသန္ဓေတည်နေသောအခါမှစ၍ စက္ခုသောတ စသည်တို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ချွတ်ယွင်းမှုသည်ရင်း။ ပဋိသန္ဓေဉာဏ်ပညာ၏ပြည့်စုံမှု၊ ချွတ်ယွင်းမှုသည်ရင်း။ ကြွင်းသော အင်္ဂါကြီးငယ် တင့်တယ်သော ရုပ်လက္ခဏာတို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ချွတ်ယွင်းမှု စသော သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိ ဟူသမျှ တို့သည်ရင်း။ အတိတ်ဘဝက ပြုခဲ့သော သုစရိုက်ကံ၊ ဒုစ္စရိုက်ကံ အတွက်

www.dhammaransi.com

ပြီးစီး ဖြစ်ပေါ်ရသောကြောင့် အတိတကမ္မသာဓနီယ ဌာနတို့မည်ကုန်၏။ ။ထိုဆိုပြီးအရာဌာနတို့ကို ပစ္စုပ္ပန် ကံဖြင့် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ကုန်။ ။ထို စကားမှန်၏ အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် သုဂတိဘုံ၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ထိုသုဂတိအတ္တဘောကို မစွန့်ဘဲ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဉာဏ်စွမ်း ဝီရိယစွမ်းတည်းဟူသော ပစ္စုပ္ပန်ကံဖြင့် ဒုဂ္ဂတိ အတ္တဘောဖြစ်အောင် ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်။ ။အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် ဒုဂ္ဂတိ ဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်။ထိုဒုဂ္ဂတိအတ္တဘောကို မစွန့်ဘဲ ပစ္စုပ္ပန်ကံဖြင့် သုဂတိအတ္တဘောဖြစ်အောင် ပြု ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ကုန်။ ။အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် ပဋိသန္ဓေတည်နေစဉ်အခါ စက္ခုချို့တဲ့ကုန်သော ဇစ္စန္ဓ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဝတ္တိကာလ၌ တစုံတယောက်သော လူနတ်ဗြဟ္မာ တို့သည်၎င်း။ ဆရာသမား အရှင်သည်၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဉာဏ်စွမ်း ဝီရိယစွမ်း တန်ခိုးအစွမ်း ဖြင့် စက္ခုပသာဒကိုဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ကုန်။

အတိတ်ကံအတွက်ဖြစ်ရသော ကမ္မဇစက္ခုပသာဒ သည်။ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ပဝတ္တိကာလ၌ တစုံတခုသော ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် အကြွင်းမဲ့ ပျက်စီးလေသည်ရှိ သော် ထိုပျက်လေသော စက္ခုပသာဒကို တစုံ တယောက်သော လူနတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း။ ဆရာသမား အရှင်သည်၎င်း။ ဉာဏ်စွမ်း ဝီရိယစွမ်း တန်ခိုးအစွမ်း တို့ဖြင့် တဖန် ဖြစ်ပေါ်အောင် ပြုခြင်းငှါ မတတ်နိုင် ကုန်။ ။အတိတ်ကံအတွက် ပြီးစီးဖြစ်ပေါ်သော သောတ

www.dhammaransi.com

ပဿာဒ စသည် တို့ကိုလည်း ဤစကား၊ အတိုင်းပင် သိလေ။

အတီတကမ္မဿာဓနီယဌာန အပြွက်ပြီး၏။

ပစ္စုပ္ပန္န ကမ္မဿာဓနီယဌာန

ပစ္စုပ္ပန္န ကမ္မဿာဓနီယ အရာ၌ရှေးဦးစွာ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဆိုအပ်၏။ ။ အကျဉ်း အားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှု၏ အလို့ငှါ ကြိုးစည်အားထုတ် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သုစရိုက် ဒုစ္စရိုက်ဖြစ်သော ကာယကံမှု, ဝစီကံမှု, မနောကံမှုတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ကံမည်ကုန်၏။ ။(ကံဆိုသော စကားနှင့် အမှုဆိုသော စကား အတူတူပင်ဟူ၍မှတ်။)

အကျယ်အားဖြင့် ဤလောက၌ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်း။နွား,ကျွဲ,ဆိတ်,သိုးတို့ကိုစောင့်ရှောက်မွေးမြူခြင်း။ ကုန်စည် ဘောက်ကားခြင်း စသော များလှစွာသော ကမ္မာယတန အမှုမျိုး တို့သည်လည်း ထင်ရှား ရှိကုန်၏။ ။အဋ္ဌာရသသိပ္ပဟုဆိုအပ်ကုန်သော အတတ်ကြီး ၁၈-ပါး အစရှိသော များလှစွာသော သိပ္ပါယတန အတတ်မျိုးတို့သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။

ဗေဒင် သုံးပုံလျှင် အရင်းရှိကုန်သော ဗြဟ္မာကြီး၏ ကြန်အင် လက္ခဏာ တို့ကိုသိသော ဘူမိဝိဇ္ဇာအတတ်။ လူတို့၏ ကြန်အင် လက္ခဏာကို မြင်လျှင် အကျိုးပေး မပေးစသည်ကိုသိနိုင်သော အင်္ဂဝိဇ္ဇာအတတ်။ ကြယ် နက္ခတ် တို့ကိုမြင်လျှင် မည်သို့ ဖြစ်မည်ဟု သိမြင်နိုင်

www.dhammaransi.com

သော နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာအတတ် ဤသို့စသည်ဖြင့် များလှစွာသော ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနမျိုး တို့သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ။ထို့မှတပါး အကြားအမြင်ဖြင့်ပြီးသော ပညာဋ္ဌာနမျိုး။အကြံအစည်ဖြင့်ပြီးသော ပညာဋ္ဌာနမျိုး။ ဘာဝနာဖြင့်ပြီးသော ပညာဋ္ဌာနမျိုးတို့ သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ။ထိုပြဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော ကမ္မာယတန,သိပ္ပါယတန, ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာန, ပညာဋ္ဌာနတို့ကို ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်း, စီရင်ခြင်း, ဖြစ်စေခြင်းများသည် ပစ္စုပ္ပန်ကံမည်၏။ ။ထို့မှတပါးလည်း ဤလောက၌ အကျိုးမများ အလကား အချည်းနှီးဖြစ်ကုန်သော ဥစ္စာစည်းစိမ်ပျက်စီးကြောင်း။အသက်ချမ်းသာပျက်စီးကြောင်း။ ကျန်းမာမှု၏ ပျက်စီး ဆုတ်ယုတ်ကြောင်း။ ဂုဏ်ကြက်သရေပျက်စီးကြောင်း။ သီလပျက်စီးကြောင်း။ အသိအလိမ္မာဉာဏ်ပညာ ပျက်စီးကြောင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အထောင်မကသော ရိုက်မှု,ဖျင်းမှု,အပျင်းအလေမှု တို့သည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုအမှုတို့ကိုပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းသည်လည်း ပစ္စုပ္ပန်ကံပင်မည်၏။ ။ထိုသို့ဆိုခဲ့ပြီးသော ပစ္စုပ္ပန်ကံတို့၏ အတွက်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ပြည့်စုံထွန်းကားမှု အမျိုးမျိုး။ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်မှုအမျိုးမျိုးများသည်လည်း ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ပြည့်စုံမှု, ပျက်စီးမှုသည် ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယဋ္ဌာနတို့မည်ကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယဋ္ဌာန အပြွက်ပြီး၏။

www.dhammaransi.com

မိဿကနယကိုပြဆိုခြင်း

အတိတ်ကံသည်လည်း အောက်ပါအတိုင်း သုံးပါး ရှိပြန်၏။

(၁) မဟန္တ–ကြီးသော အတိတ်ကံ။

(၂) မဇ္ဈိမ –အလတ်သော အတိတ်ကံ။

(၃) အပ္ပက–နည်းငယ်သော အတိတ်ကံ။

ပစ္စုပ္ပန်ကံသည်လည်းအောက်ပါအတိုင်းသုံးပါးပင် ရှိပြန်၏။

(၁) ဝုဍ္ဎိဘာဂိယ-ကြီးပွါးရန်အဘို့ ရှိလိမ့်သောကံ။

(၂) ဌိတိဘာဂိယ-တည်တန့်ရုံအဘို့ရှိလိမ့်သောကံ။

(၃) ဟာနဘာဂိယ-ယုတ်လျော့ရန် အဘို့ ရှိလိမ့် သောကံ။

မဟန္တာတီတကမ္မမူလကတိက

အတိတ်ကံကြီးသူ ၃-ယောက်

အကြြင် သူတို့သည် ကြီးမားသော အတိတ်ကံ အထွက်ကြောင့် များသော ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှိသော မင်းမျိုး သဌေး သူကြွယ်မျိုးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသို့ကြီးသော အတိတ်ကံ အထွက် မြင့်မြတ်သောအမျိုး၌ ဖြစ်သော သူတို့တွင် အကြြင်သူတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ကြီးပွါး ရန်အဘို့ရှိသော ဝုဍ္ဎိဘာဂိယပစ္စုပ္ပန်ကံအမှုကို မှီဝဲပြု လုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား လောကီစီးပွါးချမ်းသာတို့ သည်၎င်း၊ အစိုးရခြင်း ဂုဏ်တို့သည်၎င်း၊ ကြီးပွါးတိုး

www.dhammaransi.com

တက်ကုန်၏။ တည်တန့်ရုံသာ မနေကုန်။ ဆုတ်လည်း မဆုတ်ယုတ်ကုန်။

အကြင်သူတို့သည်မူကား တည်တန့်ရုံအဘို့ ရှိသော ဌိတိဘာဂိယ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စီးပွါးချမ်းသာ ဂုဏ်ကြက်သရေတို့သည် မတိုးမပွါးကုန် တည်တန့်ရုံမျှသာ ရှိကုန်၏။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသို့မူကား မရောက်ကုန်။

အကြင် သူတို့သည်မူကား ယုတ်လျော့ရန် အဘို့ရှိသော ဟာနဘာဂိယပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ချမ်းသာ ဂုဏ်ကြက်သရေတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီး လေကုန်၏။ တည်တန့်နိုင်ရုံမျှ မရှိလေကုန်။ တိုးပွါးရန်မူကား ဝေးလေကုန်၏။

ဤကား–မဟန္တဖြစ်သော အတိတ်ကံကိုမူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံသုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှီးနှောပုံတည်း။

မဇ္ဈိမာတီတကမ္မမူလကတိက

အတိတ်ကံအလတ် ရှိသူ ၃-ယောက်

အကြင်သူတို့သည် အလယ်အလတ် ဖြစ်သော အတိတ်ကံ အတွက်ကြောင့် အလယ်အလတ် စည်းစိမ် ဥစ္စာရှိကုန်သော သူကြွယ်မျိုးတို့၌ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့တွင် အကြင်သူတို့သည် ဝုဍ္ဎိဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီဝဲပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာ အရှိန်အဝါ ကြက်သရေတို့သည် တိုးပွါးကုန်၏။

www.dhammaransi.com

အကြင်သူတို့သည်မူကား ဌိတိဘာဂိယ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီ၍ပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ် ဥစ္စာ အရှိန်အဝါ ကြက်သရေတို့သည် တည်တန့်ရုံ သာရှိကုန်၏။ တိုးပွါးခြင်းမရှိ၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းလည်း မရှိကုန်။

အကြင်သူတို့သည်မူကား ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီ၍ပြုလုပ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ် ဥစ္စာ အရှိန် အဝါ ကြက်သရေတို့သည် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးကုန်၏။ တည်တန့်ရုံမျှပင် မရှိလေ။ တိုးပွါးရန် မူကား ဝေးလေစွ။

ဤကား မဇ္ဈိမဖြစ်သောအတိတ်ကံကို မူတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန် ကံသုံးခုကို မူလီသွင်း၍ နှီးနှောပုံတည်း။

အပ္ပါတီတကမ္မမူလကတိက

အတိတ်ကံငယ်သူ ၃-ယောက်

အကြင်သူတို့သည် သေးနုတ် သိမ် ငယ်လှစွာသော အတိတ်ကံအတွက် ကြောင့် သူဆင်းရဲမျိုးတို့၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ဝဍ္ဎိဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီ၍ အားထုတ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ သည် တိုးပွါးကုန်၏။

အကြင်သူတို့သည် ဌိတိဘာဂိယ ပစ္စုပ္ပန်ကံကို မှီ၍အားထုတ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ သည် နဂိုရ်အတိုင်းတည်တန့်ရုံသာ ရှိကုန်၏။ မတိုး မပွါး မဆုတ်မယုတ်ကုန်။

www.dhammaransi.com

အကြင်သူတို့သည် ဟာနဘာဂိယဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုမှီ၍ပြုလုပ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့အား စီးပွါးဥစ္စာတို့သည်နဂိုရှိအတိုင်း မတည်နိုင်ဘဲ ဆင်းရဲသည့်ထက် ဆင်းရဲကုန်၏။

ဤကား အပွကဖြစ်သော အတိတ်ကံကို မှုတည်ပြီးလျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံသုံးခုကို မှုလီသွင်း၍ နှိုးနှောပုံတည်း။

ဤသို့လျှင် လောက၌ အတိတကမ္မဿကနိယဉာဏ်၊ ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မဿကနိယဉာဏ်ဟူ၍ကြီးကျယ်သော အရာဉာဏ်ကြီးနှစ်ပါးရှိလေသတည်း။

ကမ္မဿကနိယ ဉာဏ်ကို အမြွက်မျှပြဆိုသော စကားရပ်ပြီး၏။

ဝီရိယဿကနိယဉာဏ်၊ ပညာဿကနိယဉာဏ် ၂-ပါးတို့ကို ပြဆိုခြင်း

ဝီရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့ မည်သည်ကား ဆိုခဲ့ပြီးသော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံ ၂-ပါးကို ပြီးစီးစေရန် အလို့ငှါသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ဝီရိယစွမ်း ဉာဏ်စွမ်းတို့သည် ကြီးမားကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ကြီးမားသော မဟန္တကံတို့သည် ပြီးစီးလေကုန်၏။ ။ဝီရိယစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်းတို့သည် အလယ် အလတ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်အံ့၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော မဇ္ဈိမကံတို့သည် ပြီးစီးလေကုန်၏။ ။ဝီရိယစွမ်းတို့သည် သေးသိမ် နုပ်ဖွဲ့ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ သေးသိမ်သော အပ္ပကကံတို့သည် ပြီးစီးလေကုန်၏။ ။ထိုကြောင့် နှစ်ပါး အပြားရှိသော

www.dhammaransi.com

ကမ္မသာဓနီယဌာနသည် ကြီးကျယ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝီရိယသာဓနီယဌာန၊ ပညာသာဓနီယဌာနများသည်လည်း ကြီးမားလေတော့သည်သာလျှင်တည်း။

ဝီရိယသာဓနီယဌာန၊ ပညာသာဓနီယဌာန နှစ်ပါးကို အမြွက်မျှ ပြဆိုသော စကားရပ် ပြီး၏။

အတိတ် ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ရပ်နှင့် ဥာဏ်ဝီရိယ ဆက်စပ်နေပုံ

ဤသို့လျှင် အနမတဂ္ဂသံသရာပြင်၌ ကျင်လည်ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့အား နှစ်ပါး အပြားရှိသော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံများ သည်သာလျှင် ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှု၏ ပဓာန အကြောင်းရင်းကြီးဖြစ်၏။ ဆိုပြီးသော ကံနှစ်ပါးမှတပါးကုန်သောကာလဒေသစသော အကြောင်း တို့သည်ကား အပဓာန အကြောင်းတို့သာတည်း။ ထိုကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု ဆင်းရဲမှု၏ ပဓာနအကြောင်းရင်းဖြစ်ကုန်သော အတိတ်ကံ ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးတို့ကို တပေါင်းတည်း ပြုတော်မူ၍။ "ကမ္မဿကာ မာဏဝ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ" ဟူသောစကားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူလေသတည်း။

ပဓာန အကြောင်းရင်းကို ထုတ်ဆောင်၍ ဟောကြားတော်မူလိုက်သည်ရှိသော် အပ္ပဓာန အကြောင်းများသည်လည်း ဟောခြင်းကိစ္စ ပြီးလေ တော့၏။ ထိုကြောင့် ထိုကမ္မဿကာ စသော ပါဠိတော်၌ ပဓာန

www.dhammaransi.com

ဖြစ်သော ကံနှစ်ပါးတို့ကို သရုပ်အားဖြင့် ဟောကြား တော်မူလိုက်သည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်း။သူတော်ကောင်းတို့၏တရားကို ကြားနာခြင်း။ တရား အားလျော်စွာ ကျင့်ခြင်း စသော သမ္ဘာရ အကြောင်းတို့ကြောင့် ဆိုပြီးကံနှစ်ပါးတို့သည် ပြီးစီး ကုန်၏။ ထိုကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော သမ္ဘာရ အကြောင်း တို့ကိုလည်း ထိုကမ္မသကာ ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်းကိစ္စ ပြီးစီး လေတော့သည်သာလျှင် ဟု မှတ်အပ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားရှိတော်မူသော လက်ထက် တော်အခါ၌ သုဘလုလင် အစရှိသော အကြင်သူတို့ သည် အတိတ်ကံကိုစွဲ၍ မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက် ထားကြကုန်၏။ထိုသူတို့အားမဇ္ဈိမနိကာယ် ဥပရိပဏ္ဏာ သ ပါဠိတော်လာ။ စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်၊ မဟာကမ္မ ဝိဘင်္ဂသုတ် စသည်တို့၌ အတိတ်ကံကို ဝေဘန်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားဖြေဆိုတော်မူ၏။

သိင်္ဂါလ သေဌ္ဌေးသား စသော အကြင်သူတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုအစွဲပြု၍မြတ်စွာဘုရားအားလျှောက်ထား ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့အား ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ် လာ သိင်္ဂါလသုတ် စသည်တို့၌ရင်း။ သုတ္တနိပါတ် ဝါသေဋ္ဌသုတ် စသည်တို့၌ရင်း ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ဝေဘန် ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် အဋ္ဌနိပါတ် စသည်တို့၌ ဥမ္မာန သမ္ပဒါ၊သဒ္ဓါသမ္ပဒါ စသည်တို့ကို ဝေဘန်သဖြင့်

www.dhammaransi.com

အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရား ဟော ကြားတော်မူ၏။

အကြွင်းသူတို့သည်မူကား ဝီရိယ၏အကျိုးကိုရင်း၊ ပညာ၏အကျိုးကိုရင်း ကောင်းစွာ မသိမမြင်နိုင်ကြ ကုန်။ထိုသူတို့အား အရာမကသော ဇာတ်တော်တို့၌ ၎င်း။ သုတ္တန်ပါဠိတော် အရပ်ရပ်တို့၌၎င်း ဝီရိယ၏ အကျိုး၊ ဉာဏ်ပညာ၏အကျိုးကို ဝေဘန်၍ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူ၏။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ချမ်းသာသုခကို ဖြစ်စေ တတ်သော အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံတို့မည်သည် ဝီရိ ယစွမ်း ဉာဏ်စွမ်းတို့နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ ထို ကြောင့် အကြွင်းအရာဌာနတို့၌ အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံ များကို ဟောကြားတော်မူ၏။ထိုအရာ ဌာနတို့၌ ဉာဏ် ဝီရိယတို့သည်လည်း အကျုံးဝင်ကုန်သည်ဟူ၍ သိအပ် ကုန်၏။

ဝီရိယနှင့် ဉာဏ်တို့မည်သည် ထိုထိုကံအမှု အမျိုး မျိုးကို ပြီးစီးစေရန်အလို့ငှါသာ ဖြစ်ကုန်၏။ တပါးသော အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ။ထိုစကား မှန်၏။ အားထုတ်သင့် အားထုတ်အပ်သော အမှုမရှိခဲ့လျှင် ဝီရိယသည် အဘယ်အမှုကို အားထုတ် လိမ့်မည် နည်း။ ။သိသင့် သိအပ်သော ဉေယျတရား မရှိခဲ့ လျှင် ဉာဏ်သည် အဘယ်ကို သိနိုင်တော့မည်နည်း။ ထိုကြောင့် အကြွင်းအရာဌာနတို့၌ ဉာဏ်ဝီရိယကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအရာ၌ ဝီရိယ ဉာဏ်တို့အတွက်

www.dhammaransi.com

ပြီးစီးသော ကံနှစ်ပါးသည်လည်း အကျုံးဝင်လေ တော့၏ဟု မှတ်အပ်၏။

အကျဉ်းအားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွါးတို့သည် အောက်ပါအတိုင်း သုံးပါးအပြားရှိကုန်၏။

(၁) ဒိဋ္ဌဓမ္မိကတ္ထ— မျက်မှောက်အကျိုးစီးပွါး။
(၂) သမ္ပရာယိကတ္ထ—တမလွန်အကျိုးစီးပွါး။
(၃) ပရမတ္ထ— လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွါး။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော် မူအပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံသည်လည်း ဤအကျိုးစီးပွါး သုံးပါးကို စွဲ၍ဖြစ်ရ၏။ အကြင် ပိဋကတ်တော်တို့၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုးကို ဟောတော်မူအပ်၏။ ထိုပိဋကတ်တော်တို့၌ ပဉ္စုပ္ပန်ကံသည် ပါဝင်၏ဟုသိအပ်၏။ အကြင်ပိဋကတ် တော်တို့၌ တမလွန် အကျိုးကို ဟောတော်မူ၏။ ထို ပိဋကတ်တော်တို့၌အတိတ်ကံသည်ပါဝင်၏ဟု သိအပ် ၏။အကြင်ပိဋကတ်တော်တို့၌ သုညတဓမ္မနှင့် စပ်သော ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုပိဋကတ်တော်တို့၌ ပရမတ္ထ ဖြစ်သော လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွါး ပါဝင်၏ဟု သိအပ် ၏။ ထိုလောကုတ္တရာအကျိုးကိုလည်း ရှေ့ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုး၊ သမ္ပရာယိက အကျိုးတို့၌ ရေတွက် အပ်၏။ ထို့ကြောင့် သုညတဓမ္မနှင့်စပ်သော တရားကို ဟောတော်မူရာ ပိဋကတ်တော်တို့၌လည်း အတိတ်ကံ ပဉ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါး ပါဝင်၏ဟု သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့်

ပိဋကတ်သုံးပုံသည်လည်း အတိတ်ကံ, ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ပါးအတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရပြီးစီးရ၏ဟု သိအပ်၏။ ။ ဤသို့ ဖြစ်သောကြောင့်။ "ကမ္မဿကာသတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ"ဟူ၍ ဟောတော်မူလျှင်။ "ဉာဏဝိရိယဿကာသတ္တာ၊ ဉာဏဝိရိယဒါယာဒါ" ဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏ဟု ပညာရှိတို့ သိလေတော့သည်သာလျှင်တည်း။

(အနက်ကား။ ။သတ္တာ၊သတ္တဝါတို့သည်။ ဉာဏဝိရိယဿကာ၊ ဉာဏ်ဝိရိယဟု ဆိုအပ်သောဥစ္စာ ရှိကုန်၏။ ဉာဏဝိရိယဒါယာဒါ၊ ဉာဏ်ဝိရိယ၏ အမွေကို ခံရကုန်၏။) ။ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ ကုသိုလ်ကံအရာ၌ ပြလိုက်သော နည်းအမြွက်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ပါဠိတော်တို့၏အနက်ကို နှီးနှောပုံတည်း။

ကမ္မဿကာ စသော ၅-ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်

ကမ္မဿက ယခုအခါ၌ "ကမ္မဿကာ သတ္တာ၊ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကမ္မယောနီ၊ ကမ္မဗန္ဓူ၊ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ" ဟူသော ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အမြွက်မျှပြဆိုအံ့။

အတ္တနောဉာဒန္တိသကံ။ ။အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဉာဒံ၊ ဥစ္စာတည်း။ ဉာတိတဿ၊ ထိုကြောင့်။ သကံ၊ သကမည်

www.dhammaransi.com

၏။ သကံ၊ မိမိဉစ္စာ။ ။(သတ္တဝါတို့၏ အသီးအသီး ကိုယ်ပိုင်ဉစ္စာဆိုလိုသည်။)

ကမ္မံဝေါသကံတေသတ္တာ ကမ္မဿကာ။ ။တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ ကမ္မံဝေါ၊ ကံသည်သာလျှင်။ သကံ၊ မိမိကိုယ်ပိုင် ဉစ္စာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဿကာ၊ ကမ္မ ဿက မည်ကုန်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။လောက၌။ မိမိတို့နှင့်စပ်သော အနက်။ သူတပါးတို့နှင့်မဆက်ဆံသောအနက်ကြောင့်။ မိမိတို့ သိမ်းဆည်း အပ်ကုန်သော ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့ကို။ မိမိကိုယ်ပိုင် ဉစ္စာဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ အကယ်၍သာ မိမိနှင့်စပ်သောအနက်သဘော သူတပါး တို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနက်သဘောတို့ကြောင့် မိမိ ကိုယ်ပိုင်ဉစ္စာမည်ခဲ့ပါလျှင် ထိုရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာ တို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင်ဉစ္စာတို့ဟူ၍ မဆိုထိုက်ကုန်သေး။ ထိုစကားမှန်၏။ ထိုရွှေငွေဘဏ္ဍာရတနာတို့သည် တခု တည်းသောဘဝ၌သာလျှင် မိမိတို့နှင့်စပ်ဆက်ပိုင်ဆိုင် ကုန်၏။ဘဝတပါးသို့ပြောင်းသွားရသည်ရှိသော် မစပ် မဆက် မပိုင်မဆိုင်ကုန်။ ဘဝတပါးသို့ မလိုက်ကုန်။ တခုတည်းသောပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌သော်လည်း မိမိတဦး တည်းနှင့်သာ ဆက်ဆံသည် မဟုတ်ကုန်။ ရေ, မီး, မင်း, ခိုးသူ စသည်တို့နှင့်လည်း ဆက်ဆံလျက် ရှိကုန်၏။ ထို ကြောင့် ထိုရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့ကို မိမိကိုယ်ပိုင် ဉစ္စာဟူ၍ မပြောပလောက်ကုန်။ ။စင်စစ်ဧကန် အမှန်

www.dhammaransi.com

နေရာကျမှုကား။ မိမိပြုအပ်သော သုစရိုက် ဒုစ္စရိုက်ကံရှိသည် သာလျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသော မိမိနှင့် စပ်သော အနက် သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော အနက်ကြောင့် မိမိကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာတို့မည်ကုန်၏။ ။ထိုစကား မှန်၏။ မိမိပြုအပ်သော သုစရိုက်ကံ,ဒုစ္စရိုက်ကံရှိသည် ဘဝအရာ ဘဝအထောင်တို့ တိုင်အောင်ရှင်း။ ကပ္ပာအရာ ကပ္ပာအထောင်တို့ တိုင်အောင်ရှင်း။ မိမိနှင့် စပ်လျက်ရှိကုန်၏။ သူတပါးတို့နှင့်မစပ်ကုန်။ ရေ,မီး,မင်း,ခိုးသူစသော တပါးသောသူတို့နှင့်လည်း မဆက်ဆံကုန်။ ။ဤသို့သော အနက်သဘောကိုရည်၍။ "ကမ္မဿကာ သတ္တာ" ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ ။ကမ္မဒါယာဒါ စသော နောက်ပုဒ်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း သိလေ။

ကမ္မဿကပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မဒါယာဒ

ကမ္မဒါယာဒါ ဟူသော ပုဒ်၌။ ။ကမ္မဿဒါယံ အာဒိယန္တီတိ ကမ္မဒါယာဒါ။ ။ယေ၊ အကြင်သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်။ ကမ္မဿ၊ ပြုပြုသမျှသောကံ၏။ ဒါယံ၊အမွေကို။ အာဒိယန္တိ၊ ခံယူကြရကုန်၏။ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဒါယာဒါ၊ကမ္မဒါယာဒမည်ကုန်၏။

ဤလောက၌ မိခင်,ဘခင်တို့၏အမွေကို ခံယူသော သားသမီးတို့ကို အမွေခံဒါယာဒဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ထိုသို့သော အမွေခံတို့ကို စင်စစ်အမွေခံတို့ဟူ၍ မဆိုထိုက်ကုန်သေး။ ။အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။အမွေ

www.dhammaransi.com

ဖြစ်သော ရွှေငွေ ဘဏ္ဍာ ရတနာတို့သည် အမြဲထာဝရ မဟုတ် တာဝကာလိက၊ ခေတ္တခဏ ဥစ္စာမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တာဝကာလိက ဥစ္စာမျှကိုသာ အမွေ ခံရသောကြောင့် စင်စစ်အမွေခံ မဆိုထိုက်လေသတည်း။ ။ စင်စစ် မူကား။ အကြင် သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်။ သုစရိုက် ဒုစရိုက်ကံကိုပြု၍ ထိုမိမိပြုသော ကံ၏အမွေကို ခံကြရကုန်၏။ ထိုသတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် ဘဝတိုင်း အစဉ်လိုက်သော အမွေကို ခံရသောကြောင့် စင်စစ်အမွေခံတို့ မည်ပေကုန်၏။

ကမ္မဒါယာဒပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မယောနိ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဥပါယ်ကို ယောနိဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ။ကမ္မမေဝ ယောနိ ဧတေသန္တိ ကမ္မယောနိ။ ။ဧတေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့အား။ကမ္မမေဝ၊ကံသည်သာလျှင်။ ယောနိ၊ ချမ်းသာကြောင်း ဆင်းရဲကြောင်းသည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။ တေ၊ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ကမ္မယောနိ၊ကမ္မယောနိမည်ကုန်၏။ ။အဓိပ္ပါယ် သိသာပြီ။

ကမ္မယောနိပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မဗန္ဓု ဤလောက၌ မိမိနှင့် စပ်နွယ်သော ဆွေမျိုးမိတ်ရင်း သူငယ်ချင်း တို့ကို ဗန္ဓုဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ကမ္မမေဝဗန္ဓု ယေသန္တိ ကမ္မဗန္ဓူ။ ။ယေသံ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့အား။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်။

www.dhammaransi.com

ဗန္ဓု၊ အဆွေအမျိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဇာတိတာသ္မာ၊ ထို ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဗန္ဓူ၊ ကမ္မဗန္ဓု မည်ကုန်၏။

ဤလောက၌ တာဝကာလိကမိတ်ဆွေတို့ကို စင်စစ် မိတ်ဆွေမဆိုထိုက်ကုန်။ ဘဝအဆက်ဆက် မိတ်ဘက် ဆွေရင်း သူငယ်ချင်း အဘော်သဟာယ်းဖြစ်သော ကံ ကို သာလျှင်။ စင်စစ်မိတ်ဆွေဟူ၍ ဆိုထိုက်ချေသည်။

ကမ္မဗန္ဓုပုဒ်ပြီး၏။

ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ ဤလောက၌ ထိုထိုနတ်ကို ကိုးကွယ် သောအမျိုးသားတို့အား။ ထိုကိုးကွယ် အားထားရာနတ်သည် ပဋိသရဏာမည်၏။ ။ဗိဿဏိုး နတ်ကို ကိုးကွယ်သောသူတို့အား ဗိဿဏိုးနတ်သည် ပဋိသရဏာ မည်၏။ ။ယာမနတ်ကို ကိုးကွယ်သော သူတို့အား ယာမနတ်သည် ပဋိသရဏာမည်၏။ ။ ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်သောသူတို့အား ရတနာ သုံးပါးသည် ပဋိသရဏာမည်၏။

ကမ္မံဝေ ပဋိသရဏံ ယေသန္တိ ကမ္မပ္ပဋိသရ ဏာ။ ။ယေသံ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့အား။ ကမ္မံဝေ၊ ကံသည်သာလျှင်။ ပဋိသရဏံ၊ ကိုးကွယ်ရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဇာတိတာသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ သည်။ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ၊ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာမည်ကုန်၏။

အမြဲမပြတ် တည်ရာ, မှီရာ, လည်းလျောင်းရာ ဟူ သော အနက်ကြောင့် အသီးအသီး ကိုးကွယ်ကြသော

www.dhammaransi.com

ဗိဿကြိုးနတ်, ယာမနတ် စသည်တို့သည် ပဋိသရဏာ မည်ကုန်၏။ ။အကယ်၍ တည်ရာ, မှီရာ, လည်းလျောင်းရာ ဟူသောအနက်ကြောင့် ပဋိသရဏာ မည်လျှင် ကံမှတပါးသော တည်ရာ, မှီရာ, လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော တာဝကာလိက အရာဟူသမျှတို့ကို ပဋိသရဏာဟူ၍ မဆိုထိုက်ကုန်သေး။ ။စင်စစ်မူကား။ ဘဝ အဆက်ဆက် ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် အမြဲလျှင် တည်ရာ,မှီရာ, လည်းလျောင်းရာ ဖြစ်သော ကံကိုသာလျှင် ဧကန် စင်စစ် ပဋိသရဏာ ဟူ၍ ဆိုထိုက် ချေသည်။ ။ထိုစကား မှန်၏။ လောက၌ လူအပေါင်းတို့သည်။သဗ္ဗညု မြတ်စွာ ဘုရားကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ဆည်းကပ်ခြင်း အမှုသည်လည်း ကုသိုလ်ကံကိုရကြရန် အသိအလိမ္မာဉာဏ်ပညာတည်းဟူသော ပညာပဋိ သံယုတ္တကံကိုရကြရန်အလို့ငှါ သာဖြစ်၏။စင်စစ်အားဖြင့်။ထိုဘုရားကို ကိုးကွယ်မှုအတွက်ကြောင့် ရအပ်သောပုညကမ္မ၊ ပညာကမ္မတို့သည်သာလျှင်။မိမိတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ကုန်၏။

ဤကားအတိတ်ကံအဘို့၌ ကမ္မဿကာ စသော ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ပေတည်း။

ပစ္စုပ္ပန်၌ ကမ္မဿကာစသည် ငါးပါး

ပစ္စုပ္ပန်ကံ အဘို့၌ကား။ ။သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ကုန်သွယ်လယ်လုပ်ခြင်းစသော မိမိတို့၏ ထိုက်သင့်ရာ အမှု အမျိုးမျိုး တို့ဖြင့် အသက်မွေးမြူကြကုန်၏။ ။ထိုသို့မိမိပြုသောပစ္စုပ္ပန်ကံ

www.dhammaransi.com

ဟုဆိုအပ်သော ဥစ္စာရှိသောကြောင့်ကမ္မဿကာ မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံ၏ အမွေကို ခံရသောကြောင့် ကမ္မဒါယာဒ မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် ချမ်းသာကြောင်းဆင်းရဲကြောင်း ရှိသော ကြောင့် ကမ္မယောနိ မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် အဆွေခင်ပွန်းရှိသောကြောင့် ကမ္မဗန္ဓု မည်ကုန်၏။ ။ထိုပစ္စုပ္ပန်ကံလျှင် တည်ရာ,မှီရာ, လည်းလျောင်းရာရှိသောကြောင့် ကမ္မပ္ပဋိသရဏာမည်ကုန်၏။

ပဓာနအကြောင်းရင်း ဖြစ်သောကံကို ဟောတော်မူအပ်သည် ရှိသော်။ ထိုကံ ပြည့်စုံ ပြီးစီးရန် အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကလျာဏမိတ္တ၊ပဋိရူပဒေသဝါသ၊ဝဏ္ဏာနုဝဏ္ဏပဋိပတ္တိ စသည်တို့သည်လည်း ထိုပါဠိတော်၌ အတွင်းဝင်လေကုန်၏။

ဆိုဘွယ် အထူးကား။ ။ကမ္မဿကာ သတ္တာကမ္မဒါယာဒါဟူသော ပါဠိတော် စကားဖြင့် ဤဆိုလတ္တံ့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူ၏။ မိမိတကြိမ်တခါပြုအပ်သော သုစရိုက်ကံ, ဒုစ္စရိုက်ကံများသည် ဘဝအရာ ဘဝအထောင် တို့၌ရှင်း။ကပ္ပအရာ ကပ္ပ အထောင်တို့၌ရှင်း။ ထိုထက်မကကာလတို့၌ရှင်း။အကြင်အခါ အကျိုး ပေးခွင့်ကိုရ၏။ ထိုအခါ သုစရိုက်ကံသည် ချမ်းသာခွင့်ကိုပေးလျက် ဒုစ္စရိုက်ကံသည် ဆင်းရဲခွင့်ကိုပေးလျက် အစဉ်တစိုက် လိုက်လေ၏။ထိုကြောင့် ကောင်းမြတ်သော သုစရိုက်ကံကို မိမိ၏ အသက်ထက်ပင် ကောင်းစွာ ချစ်ခင်သင့်

www.dhammaransi.com

ချစ်ခင်ထိုက်။စောင့်ရှောက်သင့် စောင့်ရှောက်ထိုက်လှ ချေ၏။ ။ယုတ်မာသော ဒုစ္စရိုက်မှုကိုကား။မိမိ၏ သေ ရလိမ့်သော ဘေးထက်ပင် အရေးတကြီး ကြောက် သင့် ကြောက်ထိုက်။ ရှောင်ရှားသင့် ရှောင်ရှားထိုက် ချေ၏။

ဤကား ဗုဒ္ဓဘာသာဟု ဆိုအပ်သော စတုတ္ထကမ္မဿကာ ဝါဒ၌ အမြွက်မျှဆုံးဖြတ်ချက်တည်း။

ပုဗ္ဗေကတနိဂ္ဂဟပြီး၏။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟကို ပြဆိုခြင်း

ဘန်ဆင်းသူကို ယုံမှတ်ပုံ

ဣဿရနိမ္မာန ဝါဒအရာ၌။ ။ငါတို့ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော် မူ အပ်သော။ ဒီဃနိကာယ် ဗြဟ္မဇာလ သုတ်၊ ဧကစ္စသဿတဝါဒ အရာ၌ရင်း။ ။မဇ္ဈိမနိ ကာယ်မူလပဏ္ဏာသ၊ ဗြဟ္မနိမန္တနသုတ်၌ရင်း။ ။ထိုမှ တပါးဗြဟ္မ သံယုတ် ပါဠိတော် စသည့်တို့၌ရင်း။ ။ ဗြဟ္မာဟောတိ မဟာဗြဟ္မာ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် လာ သော။ ပထမဈာန်ဘုံမဟာဗြဟ္မာမည်သည်ရှိ၏။ ။ ထိုသို့လာသော မဟာဗြဟ္မာကိုသာလျှင်။ ဤဣဿ ရနိမ္မာနဝါဒ၌ လောကကို အစိုးရသော အရှင်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ။ထိုမဟာဗြဟ္မာသည်ပင်လျှင် အလုံးစုံ

www.dhammaransi.com

သော ဩကာသလောက၊ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောကဟူသမျှကို ဖန်ဆင်း၏။ အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာမှု၊ဆင်းရဲမှုများနှင့် ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးမှုများကိုလည်း ဖန်ဆင်း၏။ ။ထိုအရှင်သည် နိစ္စထာဝရ ဖြစ်၏ စင်စစ်ကို မြင်စွမ်းနိုင်၏။ မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်၏။ အလုံးစုံကိုသိနိုင်၏။ အလုံးစုံကိုမြင်နိုင်၏။ ကြီးမားသော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိ၏။စင်စစ် အမြဲတည်သော ဘုရားကြီးတဆူ ဖြစ်တော်မူ၏။ဤကား ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒတည်း။

ဤဣဿရနိမ္မာန ဝါဒသည်။ ကမ္ဘာဦး ကာလ၌ ဗြဟ္မာဘုံမှစ၍ ဖြစ်ပြီးလျှင်။လူ့ဘုံနတ်ဘုံတို့၌။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကိုရကုန်သော။ အချို့သော မြဲ၏။ အချို့ကား မမြဲဟု ယူလေ့ရှိကုန်သော ဧကစ္စသဿတဝါဒီရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ အတွက် လောက၌ ဖြစ်ထွန်းလာ၏။ ။ထိုဣဿရ နိမ္မာနဝါဒ၏ ဖြစ်ပေါ် လာပုံသည် ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ထင်ရှား၏။ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားထင်ရှား ပွင့်တော်မမူမီ၊ဇမ္ဗူဒီပ တိုင်းတို့၌ ထိုဣဿရ နိမ္မာန ဝါဒကို ဗြာဟ္မဏ မျိုးတို့သည် စွဲမြဲ၍ ချီးမြှောက်ကြကုန်၏။ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူလာသောအခါ၌မူကား။ထိုဣဿရ နိမ္မာနဝါဒသည်။ ဇမ္ဗူဒီပတိုင်းတို့၌ ထွန်းကားခွင့်ကို ကောင်းစွာမရလေ။

ဤဣဿရအရှင် ဖန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်သောသူတို့သည်။ဣဿရနိမ္မာန ဝါဒီမည်ကုန်၏။

www.dhammaransi.com

(ဤဈာသရနိမ္မာနဝါဒဒ္ဓိ။ နိဂ္ဂဟာသုံးမျိုးကို ပဋ္ဌမ ကတာဝါဒဒ္ဓိပြဆိုခဲ့ပြီးသော နိဂ္ဂဟာသုံးမျိုးကိုမှီ၍ သိလေ။ ။ အဓိပ္ပါယ်တူပြီ။)

ကိုယ်ပြုမှုသာ ကိုယ့်ဥစ္စာ

ဈာသရ အရှင် ဘန်ဆင်းမှုကို ယုံကြည်ကြကုန်သော ဈာသရနိမ္မာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည်ကား။ "ကမ္မဿကာ သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ" ဟူသောပါဠိ တော်ကို အမြဲအစွဲပြု၍ပယ်ရှားကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပယ်ရှားကြကုန်သော်လည်း။ မိမိတို့၏ ကမ္မဿကာအဖြစ် ကမ္မ ဒါယာဒါအဖြစ်ကို မသိကြကုန်။ ထိုစကား မှန်၏။ ဈာသရ အရှင် ဘန်ဆင်းမှုကိုယုံကြည်ကြ ကုန်သော ဈာသရ နိမ္မာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ကမ္မဿကာ သမားကမ္မဒါယာဒါသမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ။ထင်ရှား စေအံ့။ ။ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မဿကဓနိယအရာ၌ ဈာသရနိမ္မာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အကြင်သူတို့သည် ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးမှုဖြင့် အသက် မွေးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်မိမိတို့ပြုအပ်သော ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု အတွက်ပင် ကမ္မဿကာသမားဖြစ်ကုန်၏။ (ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု တည်းဟူသော ဥစ္စာရှိကုန်၏ဟူလို။) အကြင်သူတို့သည် ကုန်သွယ်မှုဖြင့်အသက်မွေးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ ပြုအပ်သော ကုန်သွယ်မှုအတွက်ပင် ကမ္မဿကာသမား ဖြစ်ကုန်၏။ (ကုန်သွယ်မှုလျှင် ဥစ္စာ ရှိကုန်၏ ဟူလို။) အကြင်သူတို့သည်အစိုးရ အမှုတော်ထမ်း ကံဖြင့်အသက် မွေးကြကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ထိုမိမိတို့ ပြုအပ်သော

www.dhammaransi.com

အစိုးရ အမှုတော်ထမ်း ကံအတွက်ပင် ကမ္မသကာ သမားဖြစ်ကုန်၏။(အစိုးရအမှုတော်ထမ်းကံသည် ပင် လျှင် ဥစ္စာရှိကုန်၏ဟူလို။) ကြွင်းသော ကမ္မာယတန အမှုမျိုး၊သိပ္ပါယတနအမှုမျိုး၊ ဝိဇ္ဇာဌာနအမှုမျိုး၊ ပညာ ဌာနအမှုမျိုးတို့၌လည်း ကမ္မသကာဖြစ်ပုံကို အကျယ် သိလေ။

အကြင် သူတို့သည်။ ဍ္ဍာသရ အရှင်ကို ယုံကြည် ကြကုန်၏။ ဍ္ဍာသရ အရှင်ကို ကိုးကွယ် အားထားရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ သည်လည်းအမှု အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်ကုန်မှ သာလျှင် ဥစ္စာစည်းစိမ်ဂုဏ် သိမ်ကြက်သရေ အမျိုးမျိုးကို ရနိုင်ကုန်၏။ အမှုအမျိုး မျိုးကို မပြုမလုပ်ကုန်ဘဲ၊ ထိုဍ္ဍာသရ အရှင်ကို ကြည် ညိုယုံကြည်၍ နေကာမျှနှင့် ဥစ္စာစည်းစိမ်တို့ကို မရနိုင် ကုန်။

အကြင်သူတို့သည် ထိုဍ္ဍာသရအရှင် ကိုမယုံကြည် ကြကုန် ပစ်ပယ် ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်လည်း အမှု အမျိုးမျိုးကို ပြုကုန်မှသာလျှင် ဥစ္စာ စည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ် ကြက်သရေ အမျိုးမျိုးတို့ကို ရနိုင်ကုန်၏။ အမှု အမျိုးမျိုးတို့ကို မပြုဘဲနေကြလျှင် ဥစ္စာစည်းစိမ် တို့ကို မရနိုင်ကုန်။ ထိုကြောင့် ဤလောက၌ မိမိပြု အပ်သော အမှုကံသည်သာလျှင် မိမိအား ချမ်းသာ စည်းစိမ်ကို ပေး၏။ တစုံတခုသော စည်းစိမ် ကိုမျှ ဍ္ဍာသရအရှင်က မပေးနိုင်ဟု ပညာရှိတို့ ရိပ်မိသိမြင် ကြကုန်၏။

www.dhammaransi.com

မိမိပြုမှုကံကြောင့် အကယ်ခံရပုံ

ထိုမှတပါး၊ အကြင် သူတို့သည် ဇာသရ အရှင်ကို အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြကုန်၏။ အသက်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် သေလေသောအခါကာလ၌ ဇာသရအရှင်၏ ကယ်တင်တော်မူခြင်းကို ခံကြရကုန်၏။ အကြင်သူတို့သည် ဇာသရအရှင်ကို မယုံကြည်ကြကုန် ပစ်ပယ်ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသို့မယုံကြည်သောသူတို့သည် သေသောအခါကာလ၌ ထိုဇာသရအရှင်၏ကယ်တင်တော်မူခြင်းကို မခံကြရကုန်။ ။ဤကား ဇာသရနိမ္မာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူဝါဒပေတည်း။

ထိုစကားရပ်၌ ဇာသရအရှင်ကို ယုံကြည်ခြင်းအမှု၊ ကိုးကွယ်ခြင်းအမှု၊ ချစ်ခင်မြတ်နိုးခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်သောသူတို့ကိုသာလျှင် ထိုဇာသရအရှင်က ကယ်တင်တော်မူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုအရှင်ကို မယုံကြည်မကိုးကွယ်သော သူတို့ကို ကယ်တင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ ဤသို့သောအနက်အဓိပ္ပါယ်သည် ထိုဇာသရနိမ္မာနဝါဒ၌လည်းထင်ရှားပြီးစီးပြန်၏။ ။ထိုကြောင့် မိမိပြုလုပ်သော ဇာသရအရှင်ကို ယုံကြည်မှု၊ ကိုးကွယ်မြတ်နိုးမှုများသည်သာလျှင် မိမိကိုယ်ကို ကယ်တင်နိုင်၏။ ထိုဇာသရအရှင်မှုကား ကယ်တင်တော် မမူနိုင်။ ဤသို့သောအနက် အဓိပ္ပါယ်သွားသည်လည်း ထင်ရှားပေါ်လာပြန်၏။

www.dhammaransi.com

ထင်ရှားစွာပြဆိုဦးအံ့။ ။ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌ ထို ဇာသရအရှင်ကို ယုံကြည်ကြကုန်သော ဇာသရနိမ္မာန ဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ရင်း။ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရင်း။ ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယအရာ၌ တစုံတခုမျှ အထူး အပြားမရှိကုန်။အလုံးစုံရှိရှိသမျှသော သတ္တဝါတို့သည် မိမိတို့၏ အသီးအသီးသော ပစ္စုပ္ပန်အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ကြ၍ အသက်ကို မွေးမြူကြရကုန် ၏။ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်နှင့်လည်း ကမ္မဿကာသမားတို့ သာဖြစ်၍ နေကြသည်ကို မျက်မြင်ဒိဋ္ဌပင်ဖြစ်ကုန်၏။

အတိတ ကမ္မသာဓနီယဌာန တို့၌လည်း တစုံတခု အထူးမရှိကြကုန်။ အတိတ်ကံအတွက်နှင့်လည်း ကမ္မ ဿကာသမားတို့သာ ဖြစ်၍နေကြသည်ကို မျက်မြင် ဒိဋ္ဌ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ဇာသရ အရှင်ကို ကိုးကွယ် အားထား ကြရသည့်အတွက် အတိတ်ကံ, ပစ္စုပ္ပန်ကံ နှစ်ပါးကိုလွှတ်၍ တစုံတရာထူးထွေသော အကျိုးစီးပွါး ဖြစ်ထွန်းသည်ကို မတွေ့မမြင်ကြရကုန်။

မြတ်သူနည်း၍ ယုတ်သူများသော လောက

ဤ လောက၌ အမျိုး မြတ်သော သတ္တဝါတို့လည်း ရှိကုန်၏။ အမျိုး ယုတ်သော သတ္တဝါတို့လည်းရှိကုန် ၏။ ဥစ္စာ စီးပွါး များစွာ ရှိသော သတ္တဝါ, ဆင်းရဲနွမ်းပါး ရှိရှားပင်ပန်းသောသတ္တဝါ, အသက်ရှည်သောသတ္တဝါ, အသက်တိုသောသတ္တဝါ, အနာရောဂါ နည်းပါးသောသတ္တဝါ, အနာရောဂါများ

သောသတ္တဝါ၊ အခင်းလှသောသတ္တဝါ၊ အရုပ်ဆိုးသော သတ္တဝါ၊ သီလရှိသောသတ္တဝါ၊ သီလမဲ့သော သတ္တဝါ၊ ပညာရှိသောသတ္တဝါ၊ ပညာမဲ့သောသတ္တဝါ၊ မိုက်သော သတ္တဝါ၊ ရူးသော သတ္တဝါ၊ ခိုးသူ သတ္တဝါ၊ ထားပြ သတ္တဝါ၊ နူနာရှိသော သတ္တဝါ၊ ကန်းသော သတ္တဝါ၊ နားပင်းသောသတ္တဝါ၊ ဆွံ့အသောသတ္တဝါ၊ အမိကိုသတ် သောသတ္တဝါ၊ အဘကိုသတ်သောသတ္တဝါ၊ လူကိုသတ် သောသတ္တဝါ၊ ခိုးတတ်သောသတ္တဝါ၊ မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ကျင့်သောသတ္တဝါ၊ လိမ်လည်လှည့် ဖြား မုသား ပြောဆိုသောသတ္တဝါ၊ ကုန်းတိုက်တတ် သောသတ္တဝါ၊ ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်စွာ ပြောဆိုတတ် သောသတ္တဝါ၊ အကျိုးမရှိ အဖျင်းအသိမ်စကားကိုပြော ဆိုတတ်သော သတ္တဝါ၊ ငြူစူတတ်သော သတ္တဝါ၊ သူတပါးကိုညှဉ်းပန်းလိုစိတ်ရှိသောသတ္တဝါ၊ အယူမှား သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သတ္တဝါတို့သည်လည်း ထင်ရှားရှိကြ ကုန်၏။ ဤလောက၌ မွန်မြတ်ပြည့်စုံသော အဘို့ရှိသော သတ္တဝါတို့သည် အလွန်တရာနည်းကုန်၏။ ယုတ်ညံ့ ဖျင်းသိမ်သော အဘို့ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် များစွာအားကြီးကုန်၏။

ကမ္မဝါဒီတို့ ယူမှတ်ပုံ

ဤအရာ၌အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံနှစ်ပါး ကိုယုံကြည်ကြကုန်သော ကမ္မသကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသို့ယုံကြည် ရင်းရှိကြကုန်၏။ ။အတိတ်ကံ အတွက် ပြီးစီးသော အတီတကမ္မသာဓနီယ အရာဌာနတို့၌ မွန်မြတ်သော

www.dhammaransi.com

အတိတ်ကံ အထူးထူးတို့ကြောင့် မွန်မြတ် ပြည့်စုံသော အတ္တဘောရှိသော သတ္တဝါအထူးထူးတို့ဖြစ်လာကုန်၏။ ယုတ်ညံ့သောအတိတ်ကံအထူးထူးတို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့သော အတ္တဘောရှိသော သတ္တဝါအထူးထူးတို့ဖြစ်လာကုန်၏။ ။ ထို့မှတပါး ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်ပြီးစီးသော ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယအရေဌာနတို့၌လည်း ကောင်းစွာပြုလုပ် အားထုတ်အပ်သော မွန်မြတ်သော ပစ္စုပ္ပန်ကံ အထူးထူးတို့ကြောင့် မွန်မြတ်သော အတ္တဘောရှိသော သတ္တဝါ အထူးထူးတို့ ဖြစ်လာကုန်၏။ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော ယုတ်ညံ့သော ပစ္စုပ္ပန်ကံအထူးထူးတို့ကြောင့် ယုတ်ညံ့သော အတ္တဘောရှိသော သတ္တဝါအထူးထူးတို့ ဖြစ်လာကုန်၏။ ။ဤကား ကမ္မသကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထင်မြင်မှတ်ယူပုံတည်း။

ဣဿရနိမ္မာနဝါဒနိဂ္ဂဟပြီး၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟကိုပြဆိုခြင်း

အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်ကံ ၂-ပါးကိုပစ်ပယ်ပုံ

အဟေတုကဝါဒ၌ အောက် ပုဗ္ဗေကတနိဂ္ဂဟအခန်းဝယ်အတိတ်ကံအတွက်ကြောင့် ပြီးစီးသော အတိတကမ္မသာဓနီယဌာနကိုပြဆိုခဲ့၏။ ထိုအတိတကမ္မ သာဓနီယ အရေဌာနများသည် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း အတိတ်ကံဟု ဆိုအပ်သော ဟေတုအကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဉာဏ်စွမ်းဝီရိယစွမ်းဟု ဆို

www.dhammaransi.com

အပ်သော ပစ္စယ အကြောင်း ကြောင့်လည်းဖြစ်သည် မဟုတ်။ တစုံတရာအကြောင်းမရှိဘဲ မိမိအလိုလို ဓမ္မတာတတ်တိုင်း ပေါက်လွှတ်သာဖြစ်၏။ ဓမ္မတာအားဖြင့်ပြီး၍ ဓမ္မတာသိဒ္ဓိဖြစ်၏။ ထိုအတိတ ကမ္မသာဓနီယဋ္ဌာနမှတပါး ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက် ပြီးစီးသောပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယဋ္ဌာနကိုလည်းအောက် ပုဗ္ဗေကတဝါဒ နိဂ္ဂဟတွင်ပင် ပြဆိုခဲ့၏။ ထိုပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယဋ္ဌာနများသည်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ဖြစ်စေတတ်သော ဟေတုအကြောင်း ထောက်ပံ့တတ်သော ပစ္စယ အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည် မဟုတ် အကြောင်းမဲ့ သက်သက်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် အခန့်သင့်၍ ဖြစ်ခွင့်ရှိသည် အားလျော်စွာ အလုံးစုံ ကိုင်းရှိုင်းသော သဘောရှိကြကုန်၍ ဘာဝပရိဏတတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်စေတတ်သောဇနက အကြောင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အထောက်အပင့် အဆောက်အဦ ဖြစ်သော ပစ္စယအကြောင်း ကြောင့်လည်း ဖြစ်သည် မဟုတ်၊ တစုံတယောက် ဘန်ဆင်းမှုကြောင့် ဖြစ်သည် လည်းမဟုတ်။ မိမိ၏ သဘောဓမ္မတာအားဖြင့် ဖြစ်ခွင့်ရှိရာသို့ ကိုင်းရှိုင်းကြရကုန်၏။ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ရိုက်မဲခြင်း၊ လိမ်မာခြင်း စသော လောကဋ္ဌ် များပြားလှစွာသော အခိုက်အတန့် အထူးထူးသို့ အကြောင်းမဲ့ အလိုလို ကျရောက်ကြရကုန်၏။ ။ဤကား အဟေတုကဝါဒတည်း။

www.dhammaransi.com

(ဤအဟေတုက ဝါဒ၌လည်း နိဂ္ဂဟ သုံးမျိုးကို ပုဗ္ဗေကတဝါဒ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကို မှီ၍ သိလေ။)

အလိုအလျောက် မဖြစ်နိုင်ပုံ

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ နာရဒ ဇာတ်တော်၌ ဂုဏ်ကဿပ စသော တိတ္ထိတို့သည် ထိုအဟေတုက ဝါဒကို စွဲမြဲမှတ်ယူကုန်၏။ ။မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ လက်ထက်တော်၌လည်း မက္ခလိဂေါသာလ အစရှိသော အစေဋ္ဌကတက္ကဒွန်းတို့သည် ဤအဟေတုက ဝါဒကို စွဲမြဲမှတ်ယူကြကုန်၏။ ။ဤသို့အဟေတုက အယူရှိကုန်သော အဟေတုကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်ဖြစ်သော ကမ္မဿကဝါဒကို ပယ်ရှားကြကုန်၏။ ။ထိုသို့ ပယ်ရှားကြကုန်သော်လည်း။ ထိုအဟေတုကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ပင် ကမ္မဿကာသမားဖြစ်နေကြသည်ကို မသိကြကုန်။ အကယ်၍ အဟေတုကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဆိုတိုင်း အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် တစုံတရာအကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်ကြကုန်သော အဟေတု အပစ္စယတို့ ဖြစ်ကြကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ ကမ္မာဦးကာလ ဈေးမဆွကပင်လျှင် အတိတကမ္မသာဓနီယဌာနတို့၌ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ မထူးမပြား တသားတည်းတူကုန်၏။ ။ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယ အရာဌာနတို့၌လည်း အလုံးစုံတူမျှကုန်ရာ၏။ သေးငယ်သောအမှုကို ပြုကုန်သော်ရင်း။ ကြီးကျယ်သောအမှုကို ပြုကုန်သော်ရင်း။ မိုက်မိုက်မဲမဲ ပြုကုန်သော်ရင်း။ လိမ္မ

www.dhammaransi.com

လိမ်မာမာပြုကြကုန်သော်ရင်း အထူးမရှိကြကုန်ရာ။ ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။ပြုပြုသမျှ ကံအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြရသည်မဟုတ် မိမိတို့ဘာသာဓမ္မတာ အလျောက်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ကံ,ဉာဏ်,ဝီရိယ အလျောက် ထူးခြားပုံ

မိန်းမမြူ်တို့မှာ သားသွီး မပေါက်ဘွားနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အဟေတုက ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အယူအားဖြင့် အလုံးစုံသောဆန္ဒ ဝီရိယ တို့၏ရင်း။အလုံးစုံသောကံတို့၏ရင်း အကျိုးတစုံတရာမျှမရှိ။ မြုံသည်ပင်မည်၏။ ထိုကြောင့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့သည် ဘယ်မျှလောက် ကြိုးမား မြင့်မြတ်သော အမှုအမျိုးမျိုးကို ပြုကုန်သော်လည်း တစုံတရာ အကျိုးထူးမရှိ။ တစုံတခုမျှ မပြုမလုပ်ဘဲ အလကားနေသောသူတို့နှင့် အတူအမျှသာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ။ စင်စစ်မူကား ထိုဉာဏ်ဝီရိယတို့သည်ရင်း။ကံတရားတို့သည်ရင်း။ အကျိုးမပေးဘဲ မြုံသောတရားတို့ မဟုတ်ကြကုန်။ ဧကန်မုချအကျိုးပေးကုန်သော သဖလတရားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ဆန္ဒ,ဝီရိယ,ပညာတို့၏ အားရှိအားမဲ့ ထူးထွေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကံ အမှုတို့၏ အကြီးအကျယ် အထူးထူး အပြားပြားသည် လောက၌ ထင်ရှား၏။ကံတို့၏ ထူးထွေသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ကံ၏ အကျိုးတို့သည်လည်း အထူးထူးအထွေထွေ ထင်ရှားကုန်၏။

ထိုကြောင့် ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယဌာနတို့၌ သတ္တဝါတို့၏ ပြည့်စုံမှု၊ ပျက်စီးဆုတ်ယုတ်မှု၊ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှုတို့သည် စင်စစ်ဟေတုအကြောင်း, ပစ္စယအကြောင်းရှိသော သဟေတု သပစ္စယတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ဖြစ်နေပုံသည် ပစ္စုပ္ပန်လောက၌ ပစ္စက္ခအားဖြင့်ထင်ရှားလှ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ထင်ရှားသကဲ့သို့ နောင်အနာဂတ်ဘဝတို့၌ ချမ်းသာခြင်း, ဆင်းရဲခြင်း, ပြည့်စုံခြင်း, ပျက်စီးခြင်း အလို့ငှါဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒ, ဝီရိယ, ပညာ စသော တရားတို့သည်ရှင်း။ သုစရိုက်ကံ, ဒုစ္စရိုက်ကံတို့သည်ရှင်း မြုံခြင်းမရှိ စင်စစ် အကျိုးပေးလတ္တံ့သောတရားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုတရားတို့၏ မြုံခြင်းမရှိ အကျိုးပေးလိမ့်သော သဘော ရှိသောကြောင့် ထိုကံတရား တို့၏ အထူးထူးအထွေထွေသို့ လိုက်၍ နောင်အနာဂတ်ဘဝတို့၌ အတိတကမ္မသာဓနီယအရာဝယ် သတ္တဝါတို့၏ ချမ်းသာအမျိုးမျိုး, ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်လတ္တံ့ဟူ၍ ပညာရှိတို့ယုံကြည်ကြကုန်၏။

အကျိုးမြင်က အကြောင်းကိုပါ သိသင့်ပုံ

ဥပမာအားဖြင့် သစ်ပင်မျိုး မြက်ပင်မျိုးတို့၏ အထူးထူး အထွေထွေ ကို မြင်ရလျှင်ထိုမြက်သစ်ပင်တို့၏မျိုးစေ့တို့သည်လည်း ထူးထွေကုန်၏ဟု သိကြကုန်သကဲ့သို့။ ထိုအတူအတိတကမ္မသာဓနီယဌာနတို့၌ ပြည့်စုံမှု, ပျက်စီးမှု, ချမ်းသာမှု, ဆင်းရဲမှု အထူးထူး အထွေထွေတို့ကို မြင်ရ၍လည်း အတိတ်ကံတို့၏ ထူးထွေပုံ ထိုအတိတ်ကံတို့ပြီးစီးရန် အဆောက်အဦတို့၏

www.dhammaransi.com

ထူးတွေဟာန်ကိုလည်း ဇကန်သိသင့်သိထိုက်, ယုံကြည်သင့်ယုံကြည်ထိုက်၏။

သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်ကား အတိတ်ကံအထူးထူးတို့ အတွက်ကြောင့် အတိတကမ္မသာဓနီယအရာ၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ အထူးထူးကိုရင်း။ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက်ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မသာဓနီယအရာ၌ချမ်းသာဆင်းရဲ အထူးထူးကိုရင်း မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ထိုးထွင်း တော်မူကြပေကုန်၏။ ထိုကြောင့် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤအဟေတုကဝါဒကို မြဲမြံစွာနှိပ်နင်း၍ အတင်းပယ်ရှားတော်မူ၏။

အဟေတုကဝါဒနိဂ္ဂဟပြီး၏။

ကမ္မသကာဝါဒကိုပြဆိုခြင်း

အကြောင်း ၃-ပါး

ပုဗ္ဗေကတ ဝါဒနိဂ္ဂဟ အရာ၌လည်း ကမ္မသကာ အကြောင်းကိုကောင်းစွာပြဆိုခဲ့ပြီ။သို့ဖြစ်၍ဤနေရာ၌ ရှေ့ကမဆိုဘဲ ကြွင်းကျန်သောအရာမျှကိုသာပြဆိုပေအံ့။ ။ ဤလောက၌ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးခြင်းအမှုကို ပြုသောသူတို့အား ထိုထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု၏ ပြည့်စုံဘို့ရန်ပျက်စီးဘို့ရန်။

(၁) ဟေတု အကြောင်း။
(၂) ပစ္စယ အကြောင်း။
(၃) သမ္ဘာရ အကြောင်း
တို့သည် များစွာရှိကုန်၏။

www.dhammaransi.com

ထိုအကြောင်း တို့တွင်—

(၁) စပါးမျိုးစေ့နှင့် လယ်လုပ်သမားတို့သည် ဖြစ်စေတတ်သော ဟေတုအကြောင်းမည်ကုန်၏။

(၂) စိုက်ပျိုးရာလယ်မြေ၌တည်သောမြေဆီဩဇာတို့သည် ဖြစ်စေရန် ထောက်ပံ့ တတ်သော ပစ္စယအကြောင်းမည်ကုန်၏။

(၃) မိုးသည်းရွာခြင်းသည်ရင်း။ လယ်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရန် ရေမြောင်းသည်ရင်း။ မြစ်ချောင်းသည်ရင်း။ မိုးရွာရန် အကြောင်းဖြစ်သော မိုးတိမ်, မိုးသက်လေ, တေဇောဓာတ်ငွေ့ တို့သည်ရင်း။ နေ လ နက္ခတ်တာရာတို့သည်ရင်း။တိုင်းနိုင်ငံ၌ နေထိုင်ကြကုန်သောလူတို့၏ အကျင့်အာစာရတို့သည်ရင်း အဆောက်အဦ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူး ပြုတတ်သော သမ္ဘာရအကြောင်းတို့မည်ကုန်၏။

လောကမျက်မြင် ဤအရာ၌ စပါးမျိုးစေ့သည် အောင်အောင်မြင်မြင်အနှစ်အဆန်ရှိခဲ့ပါလျှင် လယ်လုပ်မှုပြည့်စုံအောင်မြင်လေ၏။ ကောင်းစွာအသီးအနှံရှိ၍ လိုတိုင်းသော အကျိုးကိုပေး၏။ နဂိုရ်ပကတိမျိုးစေ့သည် မအောင်မမြင် အဖျင်းအသွန်တို့သာ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် လယ်လုပ်မှု ပျက်စီး၍ အချည်းနှီးအကျိုးမရှိဖြစ်လေတော့၏။ အကယ်၍ပင် မျိုးစေ့သည် အောင်အောင် မြင်မြင် အနှစ်သာရ ရှိစေကာမူ တောင်သူ

www.dhammaransi.com

ယောက်ျား လယ်သမားသည် ထွန်ချိန်, ယက်ချိန်, စိုက်ချိန်,ပျိုးချိန် စသည်ကို ကောင်းစွာသိ၍ ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးမှု စသော ပြုသင့် ပြုထိုက် သမျှကို ပြည့်စုံလုံလောက်စွာ ပြုလုပ်ပါမှသာလျှင် လယ်လုပ်မှု အောင်မြင်ပြီးစီးလေ၏။ ထိုသို့မပြုလုပ်ခဲ့လျှင်မူကား ပျက်စီးရပြန်လေ၏။ ထိုသို့ပင် တောင်သူယောက်ျား လယ်သမားသည် ကောင်းစွာ အားထုတ် ပြုလုပ်ပြန်ပါသော်လည်း မိုးမှန် မိုးကောင်း မှသာလျှင် လယ်လုပ်မှု ပြည့်စုံအောင်မြင်၏။ မိုးမကောင်းပြန်လျှင် ပျက်စီးပြန်လေ၏။ မိုးပင် ကောင်းပါသော်လည်း ·လယ်၏ အနီးအပါး၌ ရေလိုလျှင် သွင်းရန် ရေမြောင်း, ရေများလျှင် လွှတ်ရန် ထုတ်ရန် ရေမြောင်း စုံလင်မှသာလျှင် လယ်လုပ်မှုပြည့်စုံပြီးစီး၏။ ရေမြောင်း မကောင်းလျှင်လည်း ပျက်စီးရပြန်၏။ မြစ်ရေကိုမှီရသောလယ်တို့တွင် မြစ်ရေအဲ့ယဉ်သည်အခါအခွင့် သင့်တင့်သော်အခါတွင် စီးဝင်မှသာပြည့်စုံ၏။ရေဝင်သင့်သောအခါ ရေမဝင်,မဝင်သင့်သောအခါ၌ များစွာရေဝင်ပြန်လျှင်လည်း ပျက်စီးရပြန်၏။ မြစ်ရေ မည်သည်လည်း အထက်အညာတွင်ရှိသော တောတောင်ယမား တို့၌မိုးရွာမှ သာလျှင် စီးဝင်လာနိုင်၏။ အထက်အညာရှိ တောတောင်၌ မိုးမရွာပြန်လျှင်လည်း မြစ်ရေမလာပြီ။ မိုးမည်သည်လည်း မိုးရွာရန်အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင်ရွာသွန်းနိုင်၏။ မိုးရွာရန်အကြောင်းနှင့် မပြည့်စုံခဲ့လျှင်လည်းမိုးမရွာနိုင်ပြန်။

www.dhammaransi.com

မျက်မြင်ဥပမာနှင့် ကံတရား

ဤသို့စသည်ဖြင့် လယ်လုပ်စိုက်ပျိုးမှုတခုမှာပင် အထောင်မကများလှစွာသော ပြည့်စုံရန် အကြောင်း၊ ပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့သည် ရှိကုန်သကဲ့သို့ထိုအတူ အလုံးစုံသော ပစ္စုပ္ပန် ကံတို့၏ ပြည့်စုံ ပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့သည်လည်း ထောင်သောင်းမကရှိကုန်၏။ အလုံး စုံသော အတိတ် ကံတို့၏ ပြည့်စုံ ပျက်စီးရန် အကြောင်းတို့သည်လည်း ထောင်သောင်းမကများလှကုန်၏။

ဤဆို အပ်ပြီးသည်ကား လောကကြီး ဖြစ်နေပုံ၏ အကြောင်းရှိသည်ကို အမြွက်မျှ နည်းပြကြောင်းစကား ရပ်တည်း။

မုချနှင့် နိသန္ဒ

နောင် တမလွန် ဘဝတို့၌ ချမ်းသာ ဆင်းရဲကိုဖြစ်စေတတ်သော အတိတ်ကံ၏ အကျိုးသည်(၁)မုချအကျိုး။(၂)နိသန္ဒအကျိုးဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ပစ္စုပ္ပန်ကံနှင့် အကျိုး ၂-ပါး

ဤအရာ၌ ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုပြဆိုအံ့။ ။ တဦးသောသူသည် ကြီးကျယ်သော အတတ် ပညာတခုကို သင်ကြား၏ အကြင်မျှလောက် ထိုအတတ်ပညာသည် ပြီးစီးအောင် မြင်ခြင်းသို့မရောက်သေး။ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ထိုအတတ်ပညာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် များစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးကိုခံစားရ၏။တရံတခါ၌သာ ချမ်းသာကိုတွေ့ရ၏။ထိုအတတ်ပညာကြီးသည် ပြီးစီး

www.dhammaransi.com

အောင်မြင်ခဲ့သည်ရှိသော်။ များစွာသော ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကိုလည်းရလေ၏။ အမျိုးမျိုးသော အစိုးရရာထူးတို့ကိုလည်းရလေ၏။ အမျိုးမျိုးသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကိုလည်း ရလေ၏။ ထိုအတတ် ပညာတတ်သော သူတယောက်ကိုအမှီပြု၍ တပါးသောမိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာအမျိုးမျိုးကိုရလေကုန်၏။

နိသန္ဒအကျိုး ထိုစကား ရပ်၌ သင်ကြား သော အတတ်ပညာ မပြီးစီးမီ ချမ်းသာဆင်းရဲအမျိုးမျိုးကို ခံစားရခြင်း။ ထိုအတတ်ပညာဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပါးသော မိတ်ဆွေခင်ပွန်းအပေါင်းတို့ ချမ်းသာကို ရခြင်းများသည်။ ထိုအတတ်ပညာ၏ အကျိုးရင်းမဟုတ် အကျိုးဆက်အကျိုးများဖြစ်၍ (၂) နိသန္ဒအကျိုးမည်၏။

မုချအကျိုး ထိုအတတ်ပညာ ပြီးစီး အောင်မြင်သည်ရှိသော်။ အတတ် ပညာကိုသင်ကြားတတ်မြောက်သောသူ၏ များစွာသော ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုရခြင်း။ အမျိုးမျိုးသော အစိုးရရာထူးတို့ကိုရခြင်း။ အမျိုးမျိုးသော စည်းစိမ် ချမ်းသာကိုရခြင်းများသည်။ ထိုအတတ်ပညာ၏ လိုရင်းအကျိုးစစ် ဖြစ်သောကြောင့် (၁) မုချအကျိုးမည်၏။

အဆိုးကံ၌ အကျိုး ၂-တန် ဤနည်းအတူ တဦးသောယောကျာ်းသည် တယောက်သောသူကို သတ်လေ၏။ အသတ်ခံရသော သူသည်

www.dhammaransi.com

လည်းသေ၏။ သေလေသောသူ၏ ရန်သူတို့သည် သတ်သောယောက်ျားကို ပူဇော် မြတ်နိုးကြကုန်၏။ ဥစ္စာစည်းစိမ် စသည်ကိုလည်း ပေးကြကုန်၏။ သေလေသောသူ၏ အမျိုးအဆွေတို့သည်ကား။ ထို သတ်သောသူကို မုန်းထားကြကုန်၏။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မှုလည်း ပြန်လှန်၍ သတ်ကြသော်လည်း သတ်ကြကုန် ၏။အစိုးရ မင်းစိုးရာဇာတို့အား တိုင်ကြား၍ သတ်စေ သော်လည်း သတ်စေကြကုန်၏။ ဤသို့သောအကျိုး စသည် ထိုသတ်ဖြတ်သောကံ၏ (၂) နိသန္ဒအကျိုး ဆက်မည်၏။

ထိုသူသတ်ယောက်ျားသည် စုတိမနေ သေလွန် သောကာလ၌ မိမိသတ်ခဲ့သော ပါဏာတိပါတကံ ကြောင့် အပါယ်ဘုံသို့ကျရောက်၍ ကြီးကျယ်လှစွာ သော ဆင်းရဲဝေဒနာကို ခံစားရလေ၏။ ဤအပါယ်သို့ ကျသောအကျိုးသည် (၁) မုချအကျိုးရင်းမည်၏။

ထိုသူသတ်ယောက်ျားသည် တပါးသော ကုသိုလ် အတွက် အပါယ်မှလွတ်၍ တဘန် လူဖြစ်ပြန်ပါသော် လည်းအနာရောဂါများခြင်း။အသက်တိုခြင်း၊ရန်သူများ ခြင်း စသော ဒုက္ခအကျိုးများကိုတွေ့ရ၏။ ဤအကျိုး သည်လည်း ပါဏာတိပါတကံ၏ (၁) မုချအကျိုးရင်း မည်၏။

ထိုပါဏာတိပါတကံရှိသောသူကို အကြောင်းပြု၍ ထိုသူနှင့်စပ်သော ဆွေမျိုးတို့သည် အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို တွေ့ကြုံခံစားကြရကုန်၏။ ဤအကျိုး

www.dhammaransi.com

သည် ထိုပါဏာတိပါတကံ၏ (၂) နိသန္ဒအကျိုးဆက် မည်၏။ ။ကုသိုလ်ကံအရာ၌လည်း ဤနည်းကိုမှီ၍ သိလေ။

နိသန္ဒ အကျိုးသည်လည်း ကံပြုစဉ်အခါ၌ ပေးသောအကျိုး၊ ကံရင့်ကျက်၍ အကျိုးပေးချိန်တန်သော ကာလ၌ပေးသော အကျိုးဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

နိသန္ဒ အနုအရင့်

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကံပြုစဉ် အခါ၌ ပေးသော အကျိုးသည် ဖြောင့်မှန်ခိုင်မြဲသည်ဟူ၍မရှိ။ ကောင်းသော ကလျာဏကံကို ပြုစဉ်အခါ၌လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံစားရ တတ်၏။ မကောင်း ယုတ်မာသော ပါပကံကို ပြုစဉ်အခါ၌လည်း ချမ်းသာ သုခကို ခံစားရတတ်၏။ ကံရင့်ကျက်၍ အကျိုးပေးချိန်တန်သောအခါ၌ ပေးသောအကျိုးသည်ကား ဖြောင့်မှန်ခိုင်မြဲလေ၏။ကောင်းသော ကလျာဏကံအတွက်ကြောင့် ချမ်းသာသုခ ကိုသာ ခံစားရ၏၊ ဆင်းရဲဒုက္ခကိုမခံစားရ၊ ယုတ်မာသောပါပကံအတွက်ကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခကိုသာ ခံစားရ၏။ချမ်းသာသုခကို မခံစားရ။

မုချကျိုးနှင့် အနုတ္တ

မုချ အကျိုးသည်ကား စင်စစ်အားဖြင့် ဖြောင့်မှန်ခိုင်မြဲ၏။ ကောင်းသော ကလျာဏကံ၏ အကျိုးသည် သုခသာဖြစ်၏။ ဒုက္ခမဖြစ် မကောင်း ယုတ်မာသော ပါပကံ၏ အကျိုးသည်ဒုက္ခသာဖြစ်၏။ သုခမဖြစ်နိုင်။

ဒုက္ခအကျိုးမည်သည် ကံပြုသောသူ၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌သာလျှင်ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သူတပါးတို့သန္တာန်၌မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ထိုကံကိုပြုသောသူသည် ကံ၏အကျိုးကို ခံစားပြီး၍ သေလေသည်ရှိသော်။ ဒုက္ခအကျိုးကုန်ခန်းလေတော့၏။ ကျန်ရစ်သည်ဟူ၍မရှိ။

နိသန္ဒနှင့် သန္တာန် ၂-ပါး

နိသန္ဒအကျိုးသည်မူကား ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော သူတပါးတို့၏သန္တာန်၌လည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကံပြုသောသူ သေလေသော်လည်း ထိုနိသန္ဒအကျိုးဆက် မကုန်ခန်းလေ။ ကြွင်းကျန်ရစ်၍ သူတပါးတို့၏ ချမ်းသာဘို့ရန် သော်၎င်း။ ဆင်းရဲဘို့ရန်သော်၎င်း ဖြစ်လေ၏။

နိသန္ဒဖလကိုထင်ရှားစွာပြဆိုဦးအံ့။ ။အကြင်တစုံတခုသော အမျိုးအနွယ်၌ ရှေးရှေးဘဝက ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့သော ပါရမီ သမ္ဘာရရှိသော ဘုန်းရင်၊ ကံရင် သမ္ဘာရရင်သည် ပဋိသန္ဓေ တည်နေ လာ၏။ ထိုဘုန်းရှိသူ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသော အခါမှစ၍ ထိုအမျိုးသားတို့၏ အမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် ပြည့်စုံ ပြီးစီးကုန်၏။ ဥစ္စာစီးပွါး, ကျွဲ, နွား, ဆင်, မြင်း, ကျွန်သင်း, ခြွေရံတို့လည်း တိုးပွါးကုန်၏။ မင်းမျိုးဖြစ်ခဲ့လျှင် ပညာရှိသော အမတ်ကြီးတို့ ပေါ်ပေါက် လာကုန်၏။ ရဲရင့်သောကိုယ်အား ဉာဏ်အားနှင့် ပြည့်စုံသောစစ်သူကြီးတို့သော်လည်း ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏။ ဆင်ဝိသေသ၊ မြင်းဝိသေသ၊ သမီးကညာ ရတနာ ဝိသေသတို့သော်

www.dhammaransi.com

လည်း ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏။ မိုးစက်တို့သည် မှုလည်း ထိုသူငယ် ပဋိသန္ဓေတည်ရာ မြို့ရွာ နိုင်ငံ၌ ကောင်းစွာ ရွာသွန်းကုန်၏။ ကောက်စပါးသီးနှံ တို့သည်လည်း ကုန် တံလောက်ငွေ သီးကြကုန်၏။ တိုင်းနိုင်ငံသည်လည်း ဝပြောစည်ပင် ကြည်လင် ချမ်းမြစွာဖြစ်၏။ ဤကား ဘုန်းကံရှိသော သူတယောက်၏ နိသန္ဒအကျိုးဆက် ပေတည်း။

ဤကိုရည်၍ ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌—

ဒုလ္လဘော ပုရိသာဇညော၊
န သော သဗ္ဗတ္ထ ဇာယတိ။
ယတ္ထ သော ဇာယတေ ဝေါသော၊
တံ ကုလံ သုခမေဓတိ။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

ပုရိသာဇညော၊ ဘုန်းကံကြီးမားသော ယောကျ်ား အာဇာနည်ကို။ ဒုလ္လဘော၊ ရခဲလှစွာ၏။ သော၊ ထိုဘုန်းကံ ကြီးမား ယောကျ်ား အာဇာနည်သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး စုံသော မြို့ရပ်ရွာနှင့်၊ ဝံသာကုလ ဟူသမျှ၌။ န ဇာ ယတိ၊ ဖြစ်ပွါးပေါ်ပေါက်လာသည် မဟုတ်။ ယတ္ထ၊ အကြင်အမျိုး၌။ သော ပေါသော၊ ထိုဘုန်းကံကြီးမား ယောကျ်ားအာဇာနည်သည်။ ဇာယတေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ ၏။ တံကုလံ၊ ထိုဖြစ်ပေါ်ရာ တမျိုးလုံးသည်။ သုခံ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ။ ဧဓတိ၊ အမျိုးမျိုးသော ကြီးပွါးခြင်း ဖြင့် အလျဉ်းကြီးပွါးလေတော့၏။

www.dhammaransi.com

ပစ္စုပ္ပန်ကံ၌ နိသန္ဒအကျိုး

ပစ္စုပ္ပန်ကံအရာ၌ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြဦးအံ့။ ။စွမ်းအားနှင့် ပြည့်စုံသော ယောကျ်ား တယောက်သည် လက်ရုံးအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဥစ္စာအားဖြင့်သော်၎င်း၊ ဉာဏ်အားဖြင့်သော်၎င်း။ခိုင်ခန့် ကောင်းမွန်စွာ ပြုပြင်၍ထား အပ်ကုန်သော လယ်ယာ ဥယျာဉ်,ရေကန်, ရေတွင်း တို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ကြီးလှစွာသော တဘက် ဆည်ကန်ကြီး သည်၎င်း။ ကြီးမား ခိုင်လုံစွာသော တူးမြောင်း,ချောင်း,မြစ်တို့သည်၎င်း။ ခိုင်ခန့်လှစွာသော ပေတရာ လမ်းကြီးတို့သည်၎င်း ရှိကုန်၏။ ထိုဆိုပြီး အဆောက်အဦတို့သည် ကမ္ဘာ ပတ်လုံးလောက်ပင် လျှင် သူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွါးကို ရွက်ဆောင်၍ အများချမ်းသာဖို့ရန် တည်နေကုန်၏။ ထိုအဆောက် အဦကြီးတို့ကိုမှီ၍ များလှစွာသော သတ္တဝါတို့သည် ချမ်းသာအမျိုးမျိုးကို ရကြကုန်၏။

အတိတ်ကံ၌ နိသန္ဒအကျိုး

ဤသို့ ဖြစ်နေပုံသည် ပစ္စက္ခ မျက်မြင် အားဖြင့် ဤလောက၌ ထင်ရှားဘိ သကဲ့သို့ ထိုအတူ အတိတ်ကံ၏ အရာဌာနတို့၌လည်း တဦးသော ဘုန်းကံရှိသူသတ္တဝါ ၏ ဘုန်းကံရှိန်စော် အာနုဘော်ကိုတပါးသောသတ္တဝါ တို့သည်လည်း မှီခိုခံစားကြရကုန်၏။ ရှေးကံကြမ္မာ ဆိုးညစ်လှစွာသော သတ္တဝါတယောက်၏ အကုသိုလ် ကံ အကျိုးဆက်ကြောင့် တပါးသော သတ္တဝါအများ

www.dhammaransi.com

တို့သည်လည်း အမျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို ခံစားကြရကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ပစ္စုပ္ပန်ကံ, အတိတ်ကံနှစ်ပါးတို့၏ မချအကျိုး,နိသန္ဒအကျိုး ကိုယ်စီရှိပုံကို ကောင်းမွန်စွာ ပညာရှိတို့ ယုံကြည်ကြကုန်၏။

ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား ပစ္စုပ္ပန်ကံ, အတိတ်ကံနှစ်ပါးတို့၏ အကျိုးပေး ထူးထွေဆန်းပြားဟန်ကိုအမြွက်မျှ ပြဆိုခြင်းတည်း။

ကမ္မဿကတာဝါဒပြီး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပြဆိုခြင်း

အတ္တကြောင့် အယုတ်အမြတ် ကျင်လည်ရပုံ

အနမတဂ္ဂ သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့၌ ကျင်လည် ကျက်စား သွားလာ လှည့်ပတ်၍ နေကြရကုန်သော သတ္တဝါ အပေါင်း တို့၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်တို့၌ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတို့သည်ရင်း။ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော တရားအမျိုးမျိုးတို့သည်ရင်း။ ယုတ်မာလှစွာကုန်သော ကံအမျိုးမျိုးတို့သည်ရင်း။ အစဉ်တည်စွဲလျက် အမြဲကိန်းအောင်းကာ အနုသယဓာတ် အနေအားဖြင့် လိုက်ပါ၍နေကုန်၏။ ထိုယုတ်မာလှစွာသော တရားတို့၏အတွက်ကြောင့် ဤလောက၌ အပါယ်လေးဘုံတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရကုန်၏။ ယုတ်မာသောသူ အမျိုးမျိုး တို့သည်လည်း ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အလုံးစုံသော

www.dhammaransi.com

သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် အယုတ်သဖြင့် ခွေး, ဝက်စသော အပါယ်သတ္တဝါတို့ပင်သော်လည်း။ ရံခါရံဘန် မဟာဗြဟ္မာအဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် အာဘဿရ မဟာဗြဟ္မာအဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် သုဘကိဏှ မဟာဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ ထို့အထက် ဝေဟပ္ဖိုလ် ဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်းရကြကုန်၏။ထို့အထက် အရူပဗြဟ္မာ အဖြစ်ကိုလည်း ရကြကုန်၏။ထိုသို့ပင်အထက်အထက် ဗြဟ္မာဘုံကို ရကြကုန်သော်လည်း တဘန်ပင် အပါယ်ငရဲသို့ တယစ်ဝဲဝဲ ကျရောက်ကြရ ပြန်ကုန်၏။

ထိုကြောင့် ဝိဘင်းပါဠိတော်၌—

ဥက္ခိတ္တာ ပုညတေဇေန၊
ကာမရူပဂတိံ ဂတာ။
ဘဝဂ္ဂတံပိ သမ္ပတ္တာ၊
ပုန ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။ ။

ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။

ပုညတေဇေန၊ ကောင်းမှုရှိန်စော် အာနုဘော်သည်။ ဥက္ခိတ္တာ၊ ပင့်မြှောက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ကာမရူပဂတိံ၊ ကောင်းသော ကာမဂတိ၊ ရူပဂတိသို့။ ဂတာ၊ သွားရောက် ခံစားကြရကုန်၏။ ဘဝဂ္ဂတံ၊ ဘဝဂ်ဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာယတနဘုံသို့။ သမ္ပတ္တာပိ စ၊ရောက်ကြရကုန်သော်လည်း။ ပုန၊ တဘန်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့။ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကြရပြန်ကုန်၏။

www.dhammaransi.com

ထိုသို့ယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မနှင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိကြသော သတ္တဝါတို့သည်။မဟာဖြဟ္မာကြီးပင် ဖြစ်ကြကုန်သော်လည်း ပုထုဇ္ဇန် ဘုံ၌သာ အကျုံးဝင်ကုန်၍ ပုထုဇ္ဇန်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လောကီဘုံ၌ အကျုံးဝင်ကြကုန်၍ လောကီ ဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ကောင်းကင်သို့ ပစ်မြှောက်အပ်ကုန်သော ကျောက်ခဲလုံးတန်တို့သည် အောက်သို့သာ လျှောကျလိမ့်သောအတိုသာ ရှိကုန်သကဲ့သို့ ဆိုပြီးသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း အပါယ်ငရဲသို့သာ လျှောကျလိမ့်သော အတိုရှိကုန်၏။အပါယ်သို့ ကျရောက်ရန် အပါယဂါမိတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည် ဖြစ်၍ အပါယ်သို့ ကျရောက်လိမ့်သော အပါယ်ဇာတ်သမား တို့သာဖြစ်ကုန်၏။ယုတ်မာသော ဟီနတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍။ အယုတ်တမာ ဖြစ်ဘို့ရန် အယုတ်တမာ သမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ မည်းနက်သော ကဏှဘုံ၌ တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကဏှ ဇာတ်သမားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။မိုက်ကန်းသော အန္ဓဗာလဘုံ၌ တည်ကုန်သည် ဖြစ်၍ အမိုက်သမားအကန်းသမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ ။ ကဏှဘုံ၊ အန္ဓဗာလဘုံဟူသည် အဘာယ်နည်းဟူမူ။ ။ ထို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့သာလျှင်တည်း။ ။အဘာယ်ကြောင့် မဟာဖြဟ္မာကြီး ဖြစ်ပါကုန်လျက် ကဏှဘုံ၊အန္ဓဗာလဘုံ၌ တည်ကုန်သနည်းဟူမူ။ ။ငါငါဟူ၍ မှတ်မှားသော အတ္တဒိဋ္ဌိ အတွက်ကြောင့်ဟုဖြေ။

www.dhammaransi.com

အတ္တမျိုးစေ့၏ အစွမ်း

အလုံးစုံသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အမြစ်မူလ မျိုးစေ့ဗီဇသည် အတ္တဒိဋ္ဌိသာဖြစ်၏။ ။ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိခဲ့လျှင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့သည်ထင်ရှားရှိကုန်၏။ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ရှိလျှင် အပါယ်ဇာတ်သမား၊ ဟီနဇာတ်သမား၊ ကဏှာဘုံသား၊ အန္ဓဗာလဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်း၍ ဇာတ်သိမ်းပျောက်ကွယ်ခဲ့လျှင် ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့လည်းချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ ချုပ်ငြိမ်းလျှင်။ အလုံးစုံသော အယုတ်တမာခပ်သိမ်းတို့သည်ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ကွယ်ကုန်၏။

အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကို မပယ်ကြရကုန်သေး။ ထိုသတ္တဝါတို့သည် အလုံးစုံသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မ၊တို့၏အမွေကို ခံကြရကုန်၏။ ။ အဘယ်သို့ ခံကြရကုန်သနည်းဟူမူ။ ။ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်းရှိကြကုန်သောသတ္တဝါသည်။ အတိတ်သံသရာတွင် အနန္တဘဝများစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်တို့က လေ့ကျက် ပြုလုပ်အပ် ကုန်သော အဆုံးအစမရှိအနန္တ အပွမေယျဖြစ်သော ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့မှ မလွတ်မထွက်နိုင်ကြကုန်။

ထိုယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိ စသော တရား တို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိတင်းလင်းရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို ဘဝဂ်ဘုံ

www.dhammaransi.com

၌တည်နေကုန်သော်လည်း မချွတ်မလွဲ အပါယ်ငရဲသို့ ဆွဲ၍ ပစ်ချကြကုန်လတ္တံ့။

အကြင် မှုလောက် ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို မပယ်မသတ်ရကုန်သေး။ ထိုမှုလောက်ကာလ ပတ်လုံး အနာဂတ်သံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌လည်း ယုတ်မာသော ပါပဒိဋ္ဌိစသော တရားတို့မှ မလွတ်မထွက် နိုင်ကုန်လိမ့်သည်သာလျှင် တည်း။

ဖြစ်လေရာရာ အနာဂတ်ဘဝတို့၌ တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူတို့ကို စွဲယူကြကုန်လတ္တံ့။ တွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်းသော အယုတ်တရားအမျိုးမျိုးကို လည်း ကျင့်ကြကုန်လတ္တံ့။ အမိကိုသတ်ခြင်း စသော ယုတ်မာသောကံအမျိုးမျိုးကိုလည်း ပြုကြကုန်လတ္တံ့။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌လည်း ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိတင်းလင်းရှိသော သတ္တဝါတို့သည် များသောအားဖြင့် ယုတ်မာသောအယူမျိုး၊ ယုတ်မာသောတရားမျိုး၊ ယုတ်မာသော အမှုမျိုးတို့၌သာ မွေ့လျော်ကြကုန်သည်သာလျှင်ဖြစ်၏။

**အတ္တကြောင့်
ဣဿရနိမ္မာန
ဖြစ်လာပုံ**

ထိုစကားမှန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိလေပါမူ အထက်မဟာ ဗြဟ္မာကြီးတို့ သော်လည်း အလွန်တရာ အသက် ရှည်ကြလေသောကြောင့် မိမိတို့၏ဗြဟ္မာဘုံ၌ ဖြစ်ရင်းအစ၊ ဗြဟ္မာဘုံမှ စုတိလတ္တံ့သော အဆုံးကို မမြင်နိုင်ကြကုန်သဖြင့် မိမိကိုယ်သည် မြဲ၏ဟူ၍ ထင်

www.dhammaransi.com

မြင်သော နိစ္စဒိဋ္ဌိ အယူကို စွဲယူကြကုန်၏။ ငါသည် ကြောင့်ကျချမ်းသာ၏။ ငါသည် အလိုသို့လိုက်စေနိုင်၏။ ငါသည် စင်စစ်မြင်နိုင်၏။ငါသည် အလုံးစုံကိုသိနိုင်၏။ ငါသည်အလုံးစုံကိုမြင်နိုင်၏။ ငါသည်ဘုရားပင်တည်း။ ဤသို့ဘုရားဟူသောအယူကိုပင်စွဲယူလေ၏။ဤလောက ကြီးသည် ငါ၏တန်ခိုးကြောင့်ဖြစ်၏။ ဤလောကကြီး ကို ငါဘန်ဆင်း၏။ငါ့မှာဘန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးရှိ၏။ ဤသို့ထင်မြင်မှတ်ယူလေ၏။ရံခါရံဘန် ထိုမဟာဗြဟ္မာ ကြီးသည် မိမိလောက် အသက် မရှည်ကုန်သော အောက်အောက် ဗြဟ္မာငယ်တို့၏ အလယ်၌ မိမိကိုယ် ကို ထင်စွာပြ၍ ငါသည် စင်စစ်မြဲ၏။ ငါသည် ဘုရား ဖြစ်၏။ သင်တို့ကို ငါဘန်ဆင်း၍ထား၏။ဤသို့ စသည် ဖြင့် ဒိဋ္ဌိအယူတို့ကို ပြောကြားလေ၏။ ထိုပြောကြား သောအတိုင်းလည်း ဗြဟ္မာငယ်တို့က ယုံကြည်မှတ် သားကြကုန်၏။ ထိုမဟာဗြဟ္မာ၏ စကားကို ယုံကြည် သော ဗြဟ္မာတို့သည် ဇာသရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ အောက်ဖြစ်သော ကာမာဝစရ နတ်ပြည်၊ လူ့ပြည်တို့၌ကား ဆိုဘွယ်မရှိပြီ။ မဟာဗြဟ္မာ၏ စကားကို စွဲမြဲစွာယုံကြည်ကြကုန်၏။

(ဤသို့သော မဟာဗြဟ္မာမျိုးကို ဇာသရနိမ္မာနဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဘုရားဟူ၍ မှတ်ထင်လေသည်။ထိုမဟာ ဗြဟ္မာ၏ ပြောသောစကားကိုစွဲ၍ တဆင့်တဆင့် ပွါး များပြီးလျှင် ယခုလောက၌ ဇာသရနိမ္မာန အယူကြီး တခုဖြစ်နေသတည်း။)

www.dhammaransi.com

အတ္တကြောင့် စိတ်ချခွင့်မရှိရပုံ

ထိုကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကိုမသတ်မဖြတ်ကြရသေးလျှင် ဘုရားဟု ဝန်ခံနေသော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ပင် သော်လည်း အတိတ်၊အနာဂတ်၊ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ပါပကမ္မတို့မှမလွတ်မထွက်နိုင်ကြလေကုန်။

ထိုသို့ အတ္တဒိဋ္ဌိကို မသတ်မဖြတ် ရသေးသည့်အတွက် ဘုရားဟုသမုတ်နေသော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့သော်လည်း နောင်တဘန် အပါယ်ငရဲတို့၌ ဖြုပ်ဖြုပ်ဖြုပ် မျောမြဲမျော နေကြရကုန်လတ္တံ့။

မဟာ သမုဒ္ဒရာ အလယ်၌ တည်နေကြရကုန်သော ငါးလိပ် သတ္တဝါတို့ကဲ့သို့ ကဗ္ဘာအုံ၌ တည်ကုန်သော ကဗ္ဘာ ဓာတ်သမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို ထွန်းခြင်ပွမ်းနိုင်သော ပညာမျက်စိ မရှိကြလေသောကြောင့် အန္ဓဗာလအုံ၌ တည်ကုန်သော အန္ဓဓာတ်သမား၊ဗာလဓာတ်သမားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။

ယခုအခါ ကုသိုလ်ကံ အခွင့်မသင့်၍ အပါယ်အုံ၌ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နေကြရကုန်သောသတ္တဝါတို့သည်လည်း နောင်ကုသိုလ်ကံအခွင့်သင့်လျှင် ဘုရားဟု သမုတ်နေသော မဟာဗြဟ္မာကြီးတို့ပင် ဖြစ်ပြန်ကြရကုန်၏။ ထိုမဟာဗြဟ္မာကြီးတို့သည်လည်း တဘန် အပါယ်အုံ၌ တိရစ္ဆာန်တို့ဖြစ်ရပြန်ကုန်၏။ ။ဤသို့လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်းရှိခဲ့လျှင် တစုံတရာမျှ သံသရာ၌ အေးအေးသာသာနေခွင့်၊စိတ်ချလက်ချ နေခွင့်ဟူ၍မရှိလေ။ ။

www.dhammaransi.com

အတ္တဒိဋ္ဌိသွင့်တိုင်းလိုက်ပါ၍ သံသရာနခမ်း မသတ်နိုင်ဘဲ အထပ်ထပ်ကျင်လည် ပြေးသွားကြရကုန်သတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌ အကျိုးကိုပြဆိုခြင်း

အပါယ်တံခါး ပိတ်ခြင်း

အကြင် သတ္တဝါတို့အား ယုတ်မာလှစွာသော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အမြစ်မူလ မိဇမျိုးစေ့ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိကိုပယ်ရှားသတ်ဖြတ်နိုင်ကြကုန်၏။ထိုသတ္တဝါတို့အား ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်သောအခါ၌ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော ပါပဒိဋ္ဌိ၊ပါပဓမ္မ၊ပါပကမ္မတို့သည် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ဆုံးပျက်စီးကုန်၏။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်း ပြီးသော သူတို့သည် အတိတ်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိစသည်တို့မှလည်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။အနာဂတ်ဖြစ်သော ပါပဒိဋ္ဌိစသည်တို့မှလည်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောပါပဒိဋ္ဌိ စသည်တို့မှလည်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။

ပစ္စုပ္ပန်၊အတိတ်၊အနာဂတ် ဖြစ်သော ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော ကုသိုလ် ကံတရားတို့၏ အမွေခံတို့သာလျှင်ဖြစ်ကြရကုန်၏။ ။အဘယ်သို့ ကုသိုလ်ကံတို့၏ အမွေခံ ဖြစ်ကြရကုန်သနည်းဟူမူ။ ။အကြင်အခါ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိလည်းချုပ်ဆုံးလေ၏။ ထိုအခါ၌ အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသမျှတို့သည်ဝင်း။ အပါယ်သို့ သွားဘို့ရန်

www.dhammaransi.com

ယုတ်မာသောအတ္တိုသို့ သွားဘို့ရန် ဖြစ်သော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မ ဟူသမျှသည်ပင်း။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် တပြိုင်နက် ချုပ်ဆုံးကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နောင် အပါယ်သို့ သွားရန်စခန်းမရှိပြီဖြစ်၍ အပါယ်ဓာတ်မှလည်း အချင်း ခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။ ယုတ်မာသော အတ္တိုသို့ သွားရန်စခန်းမရှိပြီဖြစ်၍ ဟီနပက္ခဓာတ်မှလည်းအချင်း ခပ်သိမ်းကင်းလွတ်ကြကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်း ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏အကြွင်းမဲ့ချုပ်ဆုံးမှုကိုပင်း။ နောင် အပါယ်သို့သွားရန် အပါယ်ဓာတ်၊ နောင်ယုတ်မာသော အတ္တိုသို့သွားရန် ဟီနပက္ခဓာတ်တို့မှ အချင်းခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်မှုကိုပင်း။ သဉပါဒိသေသမဟာနိဗ္ဗာနဓာတ် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ လောကုတ္တရာ အဝဋ္ဋာ ဘုံကြီးဟူ၍လည်း ဆိုအပ်၏။ လောကီဘုံသားတို့တည်ရာမဟုတ် လောကုတ္တရာဘုံသား အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တည်ရာသာဖြစ်၍ အရိယာဘုံကြီး ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏။

သေခြင်းကင်းပုံ ထိုပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံးခြင်း၊ အပါယ်ဓာတ်၊ ဟီနပက္ခဓာတ်တို့မှ အချင်းခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ခြင်းများသည် အနမတဂ္ဂသံသရာကမ္ဘာ အဆက်ဆက်တို့၌ ပျက်စီးသည်ဟူ၍မရှိ နိစ္စဓုဝဖြစ်လေ၏။ ဘောက်ပြန်ခြင်းမရှိဘဲ အမြဲတည်လေ၏။ အိုမင်း ဆွေးမြေ့ခြင်း ဇရာဟူ၍မရှိ သေဆုံးပျက်စီးခြင်း မရဏာဟူ၍မရှိမပျက်

www.dhammaransi.com

မပြား မကွယ်မပျောက်နိုင်ပြီ။ ထိုချုပ်ဆုံးမှု၊ လွတ်ကင်းမှု၏ အဆုံးစွန်သော အစွန်းသည်လည်းမရှိ။ ထိုကြောင့် အမတဓာတ်ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏။

ပြုပြင်ရခြင်း ကင်းပုံ

ဤသို့ အမြစ်မူလ ဗီဇမျိုးစေ့နှင့်တကွ ချုပ်ဆုံး လွတ်ကင်းခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ထိုချုပ်ဆုံးမှု၊ လွတ်ကင်းမှုများသည် ပျက်စီးယိုယွင်းသည် ဟူ၍မရှိပြီ။ တဖန်ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပါပဒိဋ္ဌိ၊ ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မ တို့သည်ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည် ဟူ၍လည်းမရှိပြီ။အပါယ်ဓာတ် ဟီနပက္ခဓာတ်တို့မှ ကျွတ်လွတ်ခြင်း သည့်လည်း ပျက်စီးယိုယွင်းအိုမင်းသည်ဟူ၍မရှိ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တဖန်အပါယ်ဘုံသို့ ကျရောက်ကုန်သည်ဟူ၍မရှိ။ ယုတ်မာသောအဘို့သို့ကျရောက်ကုန်သည်ဟူ၍မရှိ။

ထိုချုပ်ဆုံးမှု ပျက်စီးမှုများသည် အမတဓာတ်ဖြစ်လေသောကြောင့်တဖန်ပြုပြင်စီရင်ဘွယ်မရှိ။ထိုကြောင့် အသင်္ခတဓာတ် ဟူ၍လည်းဆိုအပ်၏။

သောတာပန်၏ လားရာဘုံ

ထိုပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်၌ အဏ္ဏဒိဋ္ဌိ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ဆုံးသော အခါကာလမှစ၍ ပုထုဇ္ဇနဓာတ်၊ ပုထုဇ္ဇနဘုံကို လွန်မြောက် ကြကုန်၏။ အရိယာဘုံ၌ တည်ကုန်သဖြင့် အရိယာဘုံသားတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လောကီဓာတ်၊ လောကီဘုံကိုလည်း လွန်မြောက်ကြ

www.dhammaransi.com

ကုန်၏။ လောကုတ္တရာဘုံ၌တည်ကုန်သဖြင့် လောကုတ္တရာ ဘုံသားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။

ထိုအဋ္ဌဒိဋ္ဌိချုပ်ငြိမ်းပြီးသောသူတို့သည် ကာမဘုံ၌ ခနစ်ကြိမ်သာ ပဋိသန္ဓေနေကြရကုန်၏။ ။(သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရည်၍ဆိုသည်။)

ဗြဟ္မာဘုံ၌ကား ဘယ်မျှလောက် ပဋိသန္ဓေတည်နေ ရ၏ဟူ၍ အကြိမ်ဝါရ အရေအတွက်မရှိ။ အထက် အထက်ဘုံသို့သာ တက်လိမ့်သော ဥဒ္ဓံဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သာဖြစ်ကုန်၏။

ဘဝအရော၊ ဘဝအထောင်၊ ဘဝအသိန်း ကာလပတ် လုံးတို့ရင်း။ ကမ္ဘာအရော၊ ကမ္ဘာအထောင်၊ ကမ္ဘာအသိန်း ကာလပတ်လုံးတို့ရင်း။ သံသရာဘဝ၌ ကျင်လည်ကြရ ကုန်သော်လည်း တရံတခါမျှ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့မလား မရောက်ကြရကုန်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အတိတ်ဖြစ်သော ကံကောင်း ကံမြတ်တို့၏ အကျိုးကိုရင်း။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သောကံကောင်း ကံမြတ်တို့၏ အကျိုးကိုရင်း။ ကောင်းမွန်စွာ ခံစားစံစား ကြရကုန်လျက်။ ကောင်းမြတ် ကြီးကျယ် တင့်တယ် ခမ်းနား လှစွာသော သုဂတိ ဘုံဘဝတို့၌ သာလျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင်လည်ခံစားကြရကုန်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နောင်အနာဂတ်ကာလ၌လည်း။ ကောင်း မြတ်သော ကံတို့ကိုသာလျှင် ပြုကျင့်ကြကုန် လတ္တံ့။ ယုတ်မာသော ဒုစ္စရိုက်ကံတို့ကိုပြုရန် အချက်ကိုမူကား အိပ်မက်တွင်ပင် မမြင်မမက်ကြလေကုန်။ ထိုသူတို့မှာ

www.dhammaransi.com

ဒိဋ္ဌိရိုက်ကိုပြုနိုင်ရန် မူလဗီဇဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိအနည်းငယ်မျှမရှိလေ။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကံကောင်း ကံမြတ်တို့၏ အမွေခံတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သုဂတိဘုံသို့ သွားရန် တရားနှင့်ပြည့်စုံကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ သုဂတိဘုံသို့သွားလတ္တံ့သော သုဂတိနယ်သားတို့သာဖြစ်ကုန်၏။မွန်မြတ်သော တရားထူးတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ မွန်မြတ်သောအဘို့သို့သွားလတ္တံ့သော ပဏ္ဍိတနယ်သားတို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော ဇာတ်ရှိသောဘုံ၌ တည်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသောဇာတ်ရှိသော သူတို့သာဖြစ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးကို ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်သော ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံ ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ပညာမျက်စိရှိသော သူတို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်ပြီးသော အရိယာပညာနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် စင်စစ်ပညာရှိသော ပဏ္ဍိတဇာတ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိတင်းလင်းရှိသော ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တည်ရာ လောကီဘုံသား အဖြစ်မှ လွန်မြောက်၍ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ စံပျော်ရာ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်သော အရိယာဇာတ် လောကုတ္တရာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။

ငါတို့မြတ်စွာဘုရားသခင်၏ လက်ထက်တော်အခါ သာဝတ္ထိ၊ ဗာရာဏသီ၊ ဝေသာလီ၊ ရာဇဂြိုဟ် စသော ထိုထိုဇနပုဒ်ယ တိုင်းနိုင်ငံတို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဂုဏ်နှင့်

www.dhammaransi.com

ပြည့်စုံသော အင်္ဂါရိက လူ သောတာပန်တို့သည်လည်း အသင်္ချေယျအပ္ပမေယျပင်ရှိကုန်၏။

သနင်္ကုမာရ ဗြဟ္မာမင်းသည်လည်း ထိုကဲ့သို့သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မရေမတွက်နိုင်ရှိကုန်၏ဟု ဆိုသောစကားလည်းရှိ၏။

ထိုပြဆိုခဲ့ပြီးသော လက္ခဏာတော်အခါ ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ယခုအခါနတ်ပြည်ခြောက်ထပ်နှင့် အပြည့်ပင် ထင်ရှား တည်ရှိကြကုန်၏။ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်သို့သာ တဆင့်တဆင့် မြင့်၍ မြင့်၍ တက်လတ္တံ့သော ဘုံစဉ်စံ ဥဒ္ဓံသောတပုဂ္ဂိုလ်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။အောက်သို့တဘန် စုန်လတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့မဟုတ်ကြပေကုန်။

ဇာတိခေတ်ဟု ဆိုအပ်သော စကြဝဠာ တိုက်တသောင်း၌သောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်ကြကုန်သော စာတုမဟာရာဇိကနတ်တို့သည်အသင်္ချေယျအပ္ပမေယျပင်ရှိကုန်၏။ ထိုအတူ တာဝတိံသာ စသော အထက်နတ်ပြည် တို့၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင်ရှိကုန်၏။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ စသော ဗြဟ္မာဘုံ တို့၌လည်း သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင်္ချေယျ အပ္ပမေယျပင် ရှိကုန်၏။ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်အထက်ဘုံသို့ ဆန်တက်ကုန်လတ္တံ့သော ဥဒ္ဓံဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။အောက်သို့တဘန် စုန်ဆင်းလတ္တံ့သော အဓောဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့မဟုတ်ကြပေကုန်။

www.dhammaransi.com

ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်ကား၊ လောကုတ္တရာဘုံသား ဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အောက်ထစ် အညံ့စား ဖြစ်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဂတိကို ပြဆိုသော စကားရပ်ပေတည်း။

အတ္တကြောင့်ယုတ်မာရပုံ

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိ တင်းလင်းရှိနေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ယုတ်ညံ့သောအတ္တိ၌ တည်ကုန်လျက် စုန်ဆန်မျောပါး ကျက်စားကျင်လည်ကြရကုန်၏။ အကြင်အခါ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားနိုင်၏။ ထိုအခါမှ ဖြူစင်မြင့်မြတ်သောအတ္တိ၌တည်ကုန်၍၊ အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့မှလွတ်ကင်း၍ သန့်ရှင်းချမ်းသာစွာ ကျင်လည်ရကုန်၏။

အဘယ့်ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိတရားသည် အလုံးစုံသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ မူလဗီဇဖြစ်ပါသနည်း။ ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရန် မူလဗီဇဖြစ်ပါသနည်း။ ။ ဤကား—အမေးပုစ္ဆာတည်း။

အဖြေကိုဆိုအံ့။ ။တပါးသောမင်းသည် မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်၌ လွန်စွာတပ်မက်မောသတတ်။ ထိုမက်မောအပ်သော မင်းစည်းစိမ်သည်လည်း အကြင်မျှလောက် ယုတ်မာညစ်ညမ်းလှစွာသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ကို ပြုလုပ်၍ စောင့်ရှောက်မှသာ တည်တံ့ခြင်းသဘောရှိ၏။ မင်းစည်းစိမ်၌သာ မက်မောသော

www.dhammaransi.com

ပြည့်ရှင်မင်း သည်လည်း ထိုမျှလောက် ယုတ်မာ ဆိုးညစ်လှစွာသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့ကို တချို့မျှ မရှောင်ဘဲ အခမ္မပြုလုပ်၍ မိမိ၏မင်းစည်းစိမ်ကို စောင့်ရှောက်ရ၏။

တရံရောအခါ ထိုပြည့်ရှင်မင်းသည် မိမိ၏မင်းစည်းစိမ်၌ အပြစ်ဒေါသ အာဒီနဝကြီးတွေကို သိမြင်၍ မိမိ၏ မင်းစည်းစိမ်၌ တပ်မက်ခြင်း ကင်းလေ၏။ လွန်စွာ ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်သောစိတ်လည်း ရှိလေ၏။ ထိုအခါမှ—ထိုကြပ်တည်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သော မင်းစည်းစိမ်ကို ပယ်ရှား၍ တောတောင် ထွက်ခွါပြီး လျှင် သူတော်သူမြတ် ပြုလုပ်လိုသော ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါမှစ၍ မင်းစည်းစိမ် အတွက် စောင့်ရှောက်အပ်သော ယုတ်မာသော အမှု အမျိုးမျိုးတို့၌ အလေးမမူ လျစ်လျူရှုသောစိတ် ဖြစ် ပေါ်၏။ ထိုအခါ ယုတ်မာသော အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို တစုံတရာမျှ မပြုလေ။

တပါးသောအခါ ထိုပြည့်ရှင် မင်းသည် တော တောင်ထွက်ခွါပြီးလျှင် ရသေ့ရဟန်း ပြုလုပ်လေ၏။ ထိုသို့ပင် ရသေ့ရဟန်း ပြုလုပ်ပါသော်လည်း မိမိ အတ္တဘောသန္တာန် မိမိကိုယ်ဟုပြုလုပ်ထားသော ရူပက္ခန္ဓာ ငါးပါးတရားတို့ကို ငါ၏အနှစ်သာရအတ္တ ကိုယ်မိုင်ပင် တည်းဟု မှတ်ထင်စွဲမြဲ၏။ လွန်စွာလည်း ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့ကို မိမိကိုယ်အတ္တပြု၍ ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ ထိုသို့ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ကိုယ်အတ္တပြု၍ ချစ်ခင်စွဲလမ်းနေသမျှ

www.dhammaransi.com

ကာလပတ်လုံး ထိုရသေ့ ရဟန်းသည် အကြင်မျှ လောက်ယုတ်မာသောတရားနှင့်ယုတ်မာသောအမှုမျိုး တို့ကို ပြုလုပ်၍ မိမိအတ္တကို စောင့်ရှောက်သင့် စောင့် ရှောက်ထိုက် စောင့်ရှောက်ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ထိုမျှ လောက် ယုတ်မာသောတရားနှင့် ယုတ်မာသောအမှုမျိုး တို့ကိုပြုလုပ်၍ မချွတ်မိမိအတ္တကို စောင့်ရှောက်လတ္တံ့ သည်သာလျှင်ဖြစ်၏။

တရံရောအခါ၌ ထိုရသေ့ရဟန်းသည် ဝိပဿနာ ဉာဏ်အားဖြင့် မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ရှိသော ခန္ဓာ ငါးပါး တရားတို့၌ အဖြစ်ဒေါသ အာဒီနဝကို ကောင်း စွာသိမြင်၍ ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် အနှစ်သာရအတ္တဟူ၍ ထင်မြင်စွဲလမ်းခြင်းမရှိ၊ လွန်စွာ စုံမက်မြတ်နိုးခြင်း မရှိ လေ။ ထိုအခါမှစ၍ မိမိ၏အတ္တအတွက် စောင့်ရှောက်ရ သော ယုတ်မာသော အမှုအမျိုးမျိုးတို့ကို အလေးမမူ လျစ်လျူရှုတော့သည်သာဖြစ်၏။ ယုတ်မာသော အမှု အမျိုးမျိုးကိုပြုလုပ်၍ မိမိအတ္တကို မစောင့်ရှောက်ပြီ။ ကောင်းမြတ်သော အမှုမျိုးဖြင့်သာ စောင့်ရှောက် တော့လတ္တံ့။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အတ္တကိုစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ကြောင့် ကောင်းမြတ်သော အမှုမျိုးကို မစွန့်မပစ် တော့လတ္တံ့။ စင်စစ်မှုကား ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောင်း မြတ်သော ကလျာဏကမ္မကိုစောင့်ရှောက်ရန်သာလျှင် မိမိအတ္တကို မညှာမတွန့် ဝံ့ဝံ့စားစား စွန့်ပေလတ္တံ့ သည်သာဖြစ်၏။

www.dhammaransi.com

ဤပြခဲ့သောဥပမာကို ထောက်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အလုံးစုံသော ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ မူလဗီဇဖြစ်ကြောင်း အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုသည် ပါပဓမ္မ၊ ပါပကမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရန် မူလဗီဇဖြစ်ကြောင်းကို နှိုင်းနှော၍ သိအပ်သတည်း။

အတ္တဒိဋ္ဌိကွာရာ၌အကျိုးကို
ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အတ္တနှင့်အနတ္တကို ပြဆိုခြင်း

ကာယ-ကိုယ် အသုံး

အတ္တာ၊ ကိုဝ်။ အနတ္တာ၊ ကိုဝ်မဟုတ်။ ။ (ဤအရာ၌–ကိုယ်–ကိုဝ်– ဟူသော ဝေါဟာရသည် ကာယသဒ္ဒါမှ နာမသတ် အနက်ပေး၍ထွက်သော ဝေါဟာရ။ အတ္တသဒ္ဒါမှ ထွက်သော ဝေါဟာရဟူ၍ နှစ်ပါးရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ကာယသဒ္ဒါမှ ထွက်သော ကိုယ်–ဟူသော ဝေါဟာရသည်ကား ခန္ဓသဒ္ဒါ၊သမုဒယသဒ္ဒါ၊ သမူဟသဒ္ဒါတို့နှင့်အတူ ပရမတ္ထဓမ္မစုဥ္စယကိုပြသော ဝေါဟာရဖြစ်၍ စင်စစ်ကောင်းမြတ် မှန်ကန်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသညာကို အားပေးသော ဝေါဟာရမျိုးမဟုတ် ကာယပဉ္စသန္ဓိ၊ ကာယ လဟုတာ။ "ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ၊ ရူပကာယော၊ နာမကာယော" စသည်ဖြင့် ပရမတ္ထဝေါဟာရ အရာ၌ အသုံးတွင်ကျယ်သော ဝေါဟာရပေတည်း။

www.dhammaransi.com

အတ္တ—ကိုယ် အသုံး

အတ္တသဒ္ဒါမှ ထွက်သော ကိုယ်-ဟူသော ဝေါဟာရသည်ကား။ သတ္တ၊ ပုဂ္ဂလ၊ ဇီဝသဒ္ဒါတို့နှင့်အတူ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသော အနက်ကို ပြသောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသညာကို အားပေးသော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ပရမတ္ထအရာ၌ လွန်စွာနှောင့်ရှက်တတ်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ပရမတ္ထဓမ္မနှင့် ကန့်လန့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဝေါဟာရပေတည်း။ ထိုကြောင့် "ရူပံအနတ္တာ၊ ဝေဒနာအနတ္တာ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။

အဘိဓာန်၌ "သောကာယေပရမတ္တနိ" ဟူ၍ ပုလ္လိင်အတ္တသဒ္ဒါသည် ကာယ၊ ကိုယ်—ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်၏ဟုဆိုသော်လည်း၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဟူသောပုဒ်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိဟူသောပုဒ်၊ အနတ္တာဟူသောပုဒ်တို့၌ အတ္တသဒ္ဒါသည်—ကာယ၊ ကိုယ်—ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်သည်မဟုတ်။

"အတ္တာနံ ဝဓိတွာ ဝဓိတွာ ရောဒတိ" စသောပုဒ်များ၌ အတ္တသဒ္ဒါသည်သာ ကာယ—အနက်၌ဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့်မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာသညာတို့၏ မှီတွယ်ရာဖြစ်သောအတ္တသဒ္ဒါအနက်—ကိုယ်—ဟူသောဝေါဟာရကို—ယ—သတ်၍မဆိုနှင့်—ဝ—သတ်သော ဝေါဟာရဖြင့်သာ-အတ္တာ-ကိုဝ်။ အနတ္တာ—ကိုဝ်မဟုတ် ဆိုလေ။ ငါတို့ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ဤ—ကိုယ်—ကိုဝ် နှစ်ခုအကြောင်းကို ကောင်းစွာ ခွဲခြမ်း၍ မိန့်ဆိုတော်မူလေ့။ ရေးသားတော်မူလေ့ရှိ၏။)

www.dhammaransi.com

အနတ္တနက် သုံးချက်

အသာရကဋ္ဌေန၊ အနှစ်သာရမဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏။ ။အသာမိက ဋ္ဌေန၊ အစိုးရသူအရှင်သခင်မရှိသောအနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏။ ။အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန၊ အလိုသို့မလိုက်တတ်သောအနက်ကြောင့်။အနတ္တာ၊ အနတ္တမည်၏။

အသာရကဋ္ဌအနတ္တ

ဤသို့ ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုအပ်သောအနတ္တ၏အနက်သုံးချက်တို့တွင်။ "အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ" ဟူသော စကားကို ထင်ရှားစွာ ပြဆိုအံ့။

ခန္ဓာငါးပါးကို အတ္တထင်ပုံ

ဤလောက၌ အလွန်အကဲဆုံးသော အနှစ်သာရကို အတ္တ ဟူ၍ရင်း။ အထည်ကိုယ်ဟူ၍ရင်း ဆိုကြကုန်၏။ အကြင်သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ဖြစ်ပွါးချုပ် ဖြစ်ပွါးချုပ်ဆုံး၍ နေသည်ကို မသိမမြင်ကြကုန်။ ထိုသို့ အနိစ္စသဘောကို မသိမမြင်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဤသို့မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာ တရားသည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုယ်အတ္တကြီးပေတည်း။ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ တရားသည်သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုယ်အတ္တကြီးပေတည်း။အာရုံအမျိုးမျိုးကို မှတ်တတ်သောသညာက္ခန္ဓာ

www.dhammaransi.com

သည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုယ်အတ္တကြီးပေတည်း။ အမှုအမျိုးမျိုးကို စေ့ဆော် စိရင်တတ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုယ် အတ္တကြီးပေတည်း။ အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိတတ်သော ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် သတ္တဝါတို့၏အနှစ်သာရ ကိုယ် အတ္တကြီးပေတည်း။ဤသို့ခန္ဓာငါးပါးကို သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ ကိုယ်အတ္တဟူ၍ ထင်မြင်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ထင်မြင်မှတ်ယူမှုသည်ပင်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။

ခွက်ဥပမာ

ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြဆိုဦးအံ့။ ။ ဤလောက၌ သစ်သားခွက်၊ မြေခွက်၊ သံခွက်၊ ကြေးခွက်၊ ငွေခွက်၊ ရွှေခွက်များသည်ရှိ၏။ ထိုစကား၌ သစ်သားဖြင့်ပြီးသော သစ်သားလျှင်အနှစ် အသား အထည်ကိုယ်ရှိသော ခွက်ကို သစ်သားခွက် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုအတူ မြေဖြင့်ပြီးသော မြေလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ရှိသော ခွက်ကို မြေခွက် ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ သံဖြင့်ပြီးသောသံလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ရှိသော ခွက်ကို သံခွက်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ကြေးဖြင့်ပြီးသော ကြေးလျှင် အနှစ်အသား အထည် ကိုယ်ရှိသောခွက်ကို ကြေးခွက်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ငွေဖြင့် ပြီးသောငွေလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ရှိသော ခွက်ကို ငွေခွက်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော ရွှေလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ရှိသောခွက်ကို ရွှေခွက်ဟူ ၍ဆိုအပ်၏။

www.dhammaransi.com

ထိုစကားရပ်၌ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရသည် ခွက်၏ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်မျှကိုသာပြ၏။ အသားရင်း အထည်ကိုယ်ရင်းကိုမူကား ထိုခွက်ဟူသော ဝေါဟာရက မပြနိုင်။ သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေ စသော ဝေါဟာရသည်သာလျှင် ခွက်၏အသားရင်းအထည်ရင်းကို ပြနိုင်၏။ ။ပြနိုင်ပုံကား။ ။ခွက်ဟူသောသဒ္ဒါကို ကြားလျှင် ခွက်၏ပုံပန်းသဏ္ဌာန် အထူးကိုသာ သိ၏။ ခွက်၏ အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ရင်း ဝတ္ထုကိုမူကား ထိုခွက်သဒ္ဒါကိုကြားကာမျှနှင့် မသိနိုင်။ သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေစသော ဝေါဟာရကို ကြားမှသာလျှင် ထိုခွက်၏ အထည်ကိုယ်ဝတ္ထုအသားကို သိနိုင်ကုန်၏။

အဘယ်ကြောင့် သစ်သား၊ မြေ၊ ရွှေ စသည်တို့သည် ခွက်၏ အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ဝတ္ထု ဖြစ်ပါသနည်းဟူမူ။

ထင်စွာပြဆိုအံ့။ ။သစ်သားခွက်၌ သစ်သားသည် ထိုခွက်ဟူသော ပုံပန်းသဏ္ဌာန်အထူး၏အထည်ကိုယ် အသားဖြစ်၏။အတွင်းဖြစ်၏။ထိုသစ်သားခွက်သည် ခွက်၏ဖြစ်ရာ တည်ရာ ဝတ္ထုရင်းဖြစ်၏။ သစ်သားကိုထား၍ အသီးအခြားခွက်ဟူ၍ မရှိလေ။ ခွက်ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ဖြင့်တည်သော သစ်သားကိုသာလျှင် ခွက်ဟူ၍ဆိုအပ်၏။ အကြင်မျှလောက် သစ်သားသည် ခိုင်ခံ့၏။ထိုမျှလောက် ခွက်သည်လည်း ခိုင်ခံ့၏။ထိုခွက်သည် သစ်သားအားလျော်စွာ အဘိုး ထိုက်တန်၏။ ကျွန်းသားခွက်ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားလောက် အဘိုး

www.dhammaransi.com

ထိုက်တန်၏။ နံ့သာသားခွက်ဖြစ်လျှင် နံ့သာသားလောက်အဘိုးထိုက်တန်၏။ ကရမက်သားခွက်ဖြစ်လျှင် ကရမက်သားလောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ သရက္ခန်စန္ဒကူးသားခွက် ဖြစ်လျှင် သရက္ခန် စန္ဒကူးသားလောက် အဘိုးထိုက်တန်၏။ သစ်သားအားလျော်စွာ အသုံးဝင်၏။ ကျွန်းသားခွက်ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားခွက်နေရာတွင် အသုံးကျ၏။ သရက္ခန် စန္ဒကူးသားခွက် ဖြစ်လျှင် သရက္ခန်စန္ဒကူးသားခွက်နေရာတွင် အသုံးဝင်၏။ သစ်သားအားလျော်စွာ ထိုခွက်သည် ဂုဏ်ရှိလေ၏။ ကျွန်းသားခွက်ဖြစ်လျှင် ကျွန်းသားလောက် ဂုဏ်ရှိလေ၏။ သရက္ခန်စန္ဒကူးသားခွက် ဖြစ်လျှင် သရက္ခန်စန္ဒကူးသားလောက် ဂုဏ်ရှိလေ၏။ ဤသို့လျှင် သစ်သားခွက်ဟူရာ၌ သစ်သားသည်သာ ထိုခွက်၏ အသားရင်းအထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်းဖြစ်လေသတည်း။ မြေခွက်၊ ရွှေခွက်စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူသိလေ။

ဥပမာ ဥပမေယျ ဟပ်ပြပုံ

ဤဥပမာနှင့်အတူ သတ္တဝါမည်သည် ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ ရူပက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရှိ၏။ ရူပက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီးသော ရူပက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ် အသား အထည်ကိုယ်ဝတ္ထု ရှိသည်ကို သတ္တဝါဟူ၍ဆိုအပ်၏။

သတ္တဝါမည်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်းရှိ၏။

www.dhammaransi.com

သတ္တဝါမည်သည် သညာက္ခန္ဓာဖြင့် ပြီး၏။ သညာက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ်ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြင့်ပြီး၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

သတ္တဝါမည်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြင့် ပြီး၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်း ရှိ၏။

အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် သတ္တဝါ ဟူသမျှသည်။ ခန္ဓာငါးပါးဖြင့် ပြီး၏။ ခန္ဓာငါးပါးလျှင် အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်းရှိ၏။

သစ်သားစွက် ဥပမာ၌ စွက်ဟူသော ဝေါဟာရ နှင့်သတ္တဝါဟူသော ဝေါဟာရ တူ၏။ စွက်၏အသား ဝတ္ထုရင်းနှင့် သတ္တဝါ၏ အသားဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတူ၏။

အတ္တဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ အကြင်မျှလောက် ရူပက္ခန္ဓာစသော ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့သည် ခိုင်ခံ့ကုန်၏။ မဒိုမင်း မရင့်ရော်ကုန်သေး။ မပျက်မစီး မချုပ် မပျောက်ကုန်သေး။ ထိုမျှလောက် သတ္တဝါလည်းခိုင်ခံ့၏။ မဒိုမင်း မရင့်ရော် မသေမပျောက် မပျက်မစီး။ သတ္တဝါသည် အနှစ်တရာပတ်လုံး တည်၏။ အနှစ်တထောင်ပတ်လုံးတည်၏။မဒိုမင်း မရင့်ရော် မသေ

www.dhammaransi.com

မပျောက် မပျက် မစီး။ ထိုမှုလောက် သတ္တဝါတို့၏ အသားရင်း ဝတ္ထုရင်းဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့သည် အိုမင်းချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်။ ဤသို့ ထင်မြင်မှုကား အတ္တဒိဋ္ဌိပင်တည်း။

သာမန်သိပုံ အကြွင်းသူတို့သည် သစ်သားခွက်၌ ခွက်၏ အသားရင်း ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော သစ်သားကိုမူကား သိကြကုန်၏၊ သစ်သား၏ အထည်ကိုယ်ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့ ကိုမူကား မသိမမြင်နိုင် မထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်။ ထိုသူတို့သည် ခွက်၏အသားရင်း ဝတ္ထုရင်းကား သစ်သားပင်တည်းဟူ၍ သာမညအားဖြင့်သာ သိနိုင်ကြကုန်၏။

ဓာတ်သဘောကို သိပုံ အကြွင်းသူတို့သည်မူကား သစ်သား၏ အထည်ကိုယ် အသားရင်း ဖြစ်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့ကို ထင်ရှားကောင်းမွန်စွာ သိမြင် ထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုအဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ဓာတ်တရားတို့၏ ရင့်ရော်ခြင်း ဓာတုဇရာ၊ ချုပ်ပျက်ခြင်း ဓာတုမရဏာ တို့ကိုလည်း သိမြင်ထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်၏။

သိမြင်ထိုးထွင်းပုံကား။ ။ထိုခွက်သဏ္ဌာန်ဖြစ်၍နေသော သစ်သား၌ ခက်မာသော အမှုအရာတို့သည် ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ထိုခက်မာသော အမှုအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် ပထဝီဓာတ်တို့သာမည်ကုန်၏။ သစ်သား မဟုတ်ကုန်။ ထိုအတူ ထိုသစ်သား၌ ဖွဲ့စေးသော အမူ

www.dhammaransi.com

အရောတို့သည် ဆတ်ဆတ် အာပေါဓာတ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ ပူခြင်း၊ အေးခြင်း အမူအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ် တေဇောဓာတ်တို့သာ မည်ကုန်၏။ ထောက်ခံခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်း အမူအရာတို့သည် ဆတ်ဆတ်ဝါယော ဓာတ်တို့သာမည်ကုန်၏။ ဤကား မဟာဘုတ် ခေါ်သော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတည်း။

ထိုအတူ ထိုသစ်တုံး၌ အဆင်းသည် ဝဏ္ဏဓာတ် မည်၏။ အနံ့သည် ဂန္ဓဓာတ်မည်၏။ အရသာသည် ရသဓာတ်မည်၏။ ဓာတ်ဆီစုသည် ဩဇာဓာတ်မည်၏။ ဤကား သိမြင်ထိုးထွင်းကြပုံတည်း။

ဤသို့ သိနိုင် မြင်နိုင် ထိုးထွင်းနိုင် ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ် ဓာတ်သက်သက်တို့သာရှိကုန်၏။သစ်သားဟူ၍ အသီးအခြား တစုံတရာမျှမရှိ။ ထိုသို့သစ်သားမရှိခဲ့ပါ လျှင်။အဘယ်မှာ သစ်သားခွက် ရှိနိုင်ပါတော့မည်နည်း ဟု ထင်ရှားသိမြင်လေ၏။

ခွက်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် သမုတ်နေသော သစ်သားကို သိတလေအေး တိုက်ခတ်အပ်သည်ရှိသော်ရင်း။ ဥဏှ လေပူ တိုက်ခတ်အပ်သည်ရှိသော်ရင်း။ တခုခုသော တုတ်လှံ ဒဏ်ဖြင့် ရိုက်ခတ် အပ်သည် ရှိသော်ရင်း။ အထက်သို့ ပင့်မြှောက်ခြင်း။ အောက်သို့ ပစ်ချခြင်း စသည်ကိုပြုအပ်သည်ရှိသော်ရင်း။ ထိုသစ်သား၌တည် ရှိကုန်သော ပထဝီစသော ဓာတ်တို့သည် ရှေ့အမူအရာ အစဉ်တမျိုးမှပြောင်းလဲ။ အမူအရာတမျိုး ပေါ်လာကုန်

www.dhammaransi.com

၏။ ခဏချက်ခြင်းပင် ဘောက်ပြန်ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည်။ ဓာတုဇရာဖြင့် အိုမင်း ရင့်ရော်ကုန်၏။ အချို့သောဓာတ်တို့သည် ဓာတုမရဏာဖြင့်ချုပ်ပျောက် ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် ဓာတုဇာတိဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်ကုန်၏။ အချို့သော ဓာတ်တို့သည် တိုးပွါး ကုန်၏။ အချို့သောဓာတ်တို့သည် ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ အချို့သောဓာတ်တို့သည် မတိုးမဆုတ်ရှိကုန်၏။

ဤသို့သိမြင် ထိုးထွင်းကြကုန်သည်ရှိသော်။ စင်စစ် အားဖြင့် သစ်သားဟူ၍ အသီးအခြားမရှိသည်၏ အဖြစ် ကို ကောင်းမွန်ထင်ရှားစွာသိလေ၏။ မိမိနဂိုရ်ပကတိ ကမှမရှိသော သစ်သားသည်။ အဘယ်မှာ ခွက်၏ အသားဝတ္ထုအထည်ကိုယ်အဏ္ဏဖြစ်နိုင်တော့မည်နည်း။ ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ချုပ်ပျက်ဖြစ်ပွါး၍နေသော ပထဝီ အစရှိသော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ် တရားတို့သည် အဘယ်မှာ သစ်သား၏ အနှစ်အသား အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်းဖြစ်နိုင်တော့မည်နည်း။ ဤသို့ သိမြင် ထိုးထွင်း ကြကုန်၏။

ထိုစကားန္တိ ခွက်ဟူသော ဝေါဟာရနှင့် သဏ္ဍာဝါ ဟူသော ဝေါဟာရတို့၏။ သစ်သားနှင့် သဏ္ဍာဝါ၏ ကိုယ် သဏ္ဌာန်တို့၏။ သစ်သား၌ အကျုံးဝင်သော အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တရားတို့နှင့် သဏ္ဍာဝါ၏ ကိုယ် သဏ္ဌာန်၌ အကျုံးဝင်သော ရူပက္ခန္ဓာတရားစုတို့၏။ ဤသို့ နှိုးနှော၁လေ။

www.dhammaransi.com

(နာမက္ခန္ဓာတို့မှာမူကား သဏ္ဌာန်မရှိ၊ ကိုယ်အလုံး၌ အကြင်နေရာမှာ အာရုံတရားတို့ ထိခိုက် လာကုန်၏။ ထိုအာရုံထိခိုက်ရာဌာန၌သာ ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်၍ ခဏချက်ခြင်းပျက်စီးကုန်၏။ ဘဝင်ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့သည်ကား။ ဟဒယဝတ္ထုအတွင်း၌ မပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်၍ မပြတ်မစဲအမြဲချုပ်ပျက်ကုန်၏။ အာရုံသစ်ထိခိုက်လာမှသာ ထိုဘဝင်အယဉ် ပြတ်ခွင့်ရှိချေသည်။)

သဏ္ဌာန်နှင့် သန္တတိ

ကိုယ်သဏ္ဌာန်ဆိုသည်ကား။ လက်သဏ္ဌာန်၊ ခြေသဏ္ဌာန်၊ မျက်နှာသဏ္ဌာန်၊ ရင်၊ ဝမ်း၊ ပေါင်၊ ခါးသဏ္ဌာန်စသော အမျိုးမျိုးသောသဏ္ဌာန်တို့ကို ဆိုပေသတည်း။

နာမ်ခန္ဓာတို့မှာကား ပုံသဏ္ဌာန်မရှိ အစဉ်သန္တတိသာရှိ၏။ မြင်မှုအစဉ်သည် ဒဿနသန္တတိမည်၏။ ကြားမှုအစဉ်သည် သဝနသန္တတိမည်၏။ နံမှုအစဉ်သည် ဃာယနသန္တတိမည်၏။ လျက်မှုအစဉ်သည် သာယနသန္တတိမည်၏။ တွေ့ထိမှုအစဉ်သည် ဖုသနသန္တတိမည်၏။ကြံစည်မှုအစဉ်သည်စိန္တနသန္တတိမည်၏။ဤသို့စသည်ဆိုလေ။

သဏ္ဌာန်သန္တတိကို အတ္တထင်ပုံ

အကြင် သူတို့သည် ထိုထို ကိုယ်သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးနှင့် ထိုထိုနာမ်အစဉ်သန္တတိအမျိုးမျိုးကိုသိသာကြကုန်၏ ထိုသဏ္ဌာန်၊သန္တတိတို့၏ အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်းဖြစ်

www.dhammaransi.com

သော အထူးထူးသောရုပ်ဓာတ်တရား၊နာမ်ဓာတ်တရားတို့ကိုမသိမမြင်ကြကုန်။ ထိုရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်တို့၏ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အိုမင်းပျက်စီး၍ နေသော ဓာတုဇရာ၊ဓာတုမရဏာတို့ကိုလည်း မသိမြင် မထိုးထွင်းနိုင်ကြကုန်။ထိုသူတို့သည် ထိုရုပ်သဏ္ဍာန်နှင့် နာမ်သန္တတိတို့ကိုသာလျှင် သတ္တဝါတို့၏ အနှစ်သာရ အသားရင်းဝတ္ထုဟူ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။ ထိုသဏ္ဍာန်၊ သန္တတိတို့ကို သတ္တဝါတို့၏ အတ္တဟူ၍ မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

အတ္တပျောက်ပုံ ထိုထိုရုပ်သဏ္ဍာန်၊ နာမ်သန္တတိတို့၏အထည်ကိုယ် ဝတ္ထုရင်း ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး တရားတို့၏ ခက်မာမှုပထဝီ၊ မြင်မှုဒဿနစသော အသီးအသီးသော သဘောရင်းတို့ကိုရင်း။ ထိုခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်းဓာတုဇရာဖြင့် အိုမင်းရင့်ရော်၍နေမှု ဓာတုမရဏာဖြင့်ပျက်စီးချုပ်ဆုံး၍နေမှု၊ ဓာတုပဋိသန္ဓေဖြင့် ခဏတိုင်းခဏတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ဉပါဒ်၍ နေမှုများကိုရင်း ထင်ရှားစွာသိမြင် ထိုးထွင်းနိုင်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အိုမင်းချုပ်ပျက်၍ နေသော ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည် အဘယ်မှာရုပ်သဏ္ဍာန်၊ နာမ်သန္တတိတို့၏ အနှစ်သာရအတ္တဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ သတ္တဝါတို့၏အနှစ်သာရအတ္တဖြစ်နိုင်ရန်မူကား စင်စစ်ကွာဝေးလှတော့သည်သာဖြစ်ချေ၏။ ဤသို့အသိဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

www.dhammaransi.com

ထင်စွာပြဆိုအံ့။ ။လောကီလူတို့ အထင်အားဖြင့် သတ္တဝါသည် တနေ့ပတ်လုံး အသက်ရှည်၏။ ၅ာလ ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏။ တနှစ်ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏။ အနှစ် တရာပတ်လုံး အသက်ရှည်၏။ အနှစ်တထောင် ပတ်လုံးအသက်ရှည်၏။အသက်ရှည်သမျှသော တသက် ပန်ကာလအတွင်း၌ သတ္တဝါမည်သည် ခဏခဏ အို သည်ဟူ၍မရှိ။ ခဏခဏသေသည်ဟူ၍မရှိ။ ခဏခဏ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်ဟူ၍မရှိ။သတ္တဝါတို့အနှစ်သာရ အတ္တပြုလုပ်ထားသော ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်တရားတို့သည် ကား မျက်တောင်တခတ် လျှပ်တပြက် အတွင်းမှာပင် အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတသိန်းမျှမက ဓာတုမရဏဖြင့် ချုပ်ဆုံးပျက်စီး၏။ကုဋေတသိန်းမျှမကဓာတုဇာတိဖြင့် ပဋိသန္ဓေတည်နေ၏။

ရူပံ အတ္တာ ဧတဿာတိ ရူပတ္တော။ ။ဧတဿ၊ ထိုသတ္တဝါအား။ ရူပံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ သည်သာလျှင်။ အတ္တာ၊ အနှစ်သာရ ကိုယ်အတ္တသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။သော၊ထိုသတ္တဝါသည်။ ရူပတ္တော၊ရူပက္ခန္ဓာ လျှင် အနှစ်သာရ အတ္တရှိသည်မည်၏။ ။(ဝေဒနတ္တော စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ဝိဂြိုဟ်ပြုလေ။)

ဤသို့သော အနက်သဘောအားဖြင့် သတ္တဝါသည် ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ သညာက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။

www.dhammaransi.com

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟုခိုအပ်သော အနှစ်သာရ အတ္တရှိ၏။ ဤသို့ဆိုခဲ့လျှင် သတ္တဝါမည်သည် ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အိုရ၍နေ၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း သေ၍နေ၏။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း ပဋိသန္ဓေ တည်၍ နေ၏ ဟူ၍ အဓိပ္ပါယ် ရောက်လေ၏။ ။အဘာယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ။ ။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း အိုမင်း ချုပ်ပျက် ဖြစ်ပွါး၍နေသော ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကို အနှစ်အသား ကိုင်အတ္တပြုလုပ်၍ ထားသောကြောင့်တည်း။

စင်စစ် အားဖြင့် ခဏချက်ခြင်း ဖြစ်ပွါး၍ ပျက်စီး တတ်သော လျှပ်စစ်ရောင်တို့ကို အားကိုးတရ အနှစ် အသားပြု၍ သုံးစွဲခြင်းငှါ တစုံတခုသော နေရာမှာမှ မသင့် မလျော်လေသကဲ့သို့ ခဏခဏ ဖြစ်ပွါးပျက်ဆုံး ၍နေသော ခန္ဓာငါးပါးဓာတ်တရားတို့ကိုလည်း အား ကိုးတရ အနှစ်အသား ပြုလုပ်၍ အတ္တ ထင်မှတ်ရန် သည် အလျှင်းပင်မလျော်လေ။ထိုကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည် အနတ္တစင်စစ် ဖြစ်လေသတည်း။

ဤကား အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်အမြွက်တည်း။

အသာမိကဋ္ဌအနတ္တ

အသာမိကဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ် ကား။ ။ထိုလျှပ်ရောင်သည် အရှည်ခံ့ခိုင် တည်တံ့နိုင် သော အနှစ်သာရ မရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် လျှပ်ရောင် ကို အစိုးရသူ အရှင်သခင်ဟူ၍ မရှိထိုက်၊ ထိုကြောင့်

www.dhammaransi.com

ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါပိုင်ထိုက်သော လျှပ်ရောင်ဖြစ်သည်ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို လျှပ်ရောင်၏ အရှင်သခင်အနေနှင့်မှတ်၍ ငါ့လျှပ်ရောင်ဟု အစိုးတရပြုခြင်းငှါ မထိုက်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကိုလည်း ငါပိုင်ထိုက်သောတရားတို့ဟူ၍ မိမိကိုယ်ကို အရှင်သခင် အနေနှင့်မှတ်၍ ငါ၏ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ဟူ၍ အစိုးတရပြုခြင်းငှါ မထိုက်ချေ၊ ထိုကြောင့် အသာမိကဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်အရ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည် အနတ္တတို့သာ မည်ကုန်၏။

အဝသဝတ္တနဋ္ဌအနတ္တ

အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသောပုဒ်၏အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ထိုလျှပ်ရောင်သည် အရှည်ခံ့ခိုင် တည်တံ့နိုင်သော အနှစ်သာရမရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်အလိုရှိရာသို့ လိုက်ပါနိုင်သည်မဟုတ်ချေ၊ ထိုကြောင့် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်ပါသော လျှပ်ရောင်ဟု မဆိုထိုက်သကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့သည်လည်းခိုင်မြဲသောတရားမျိုးမဟုတ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ မလိုက်ချေ၊ ထိုကြောင့် ထိုခန္ဓာငါးပါး ဓာတ်တရားတို့ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်ပါ၏ဟု ထင်မြင်မှတ်ယူခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။

တနည်းကား။ ။ထို လျှပ်ရောင်၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သောအကြောင်း

www.dhammaransi.com

ရှုနှင့်သော ဆိုင်ပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုနှင့် မဆိုင်ပေ။ ထိုကြောင့် ထိုလျှပ်ရောင်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုသို့ လိုက်ခြင်းမရှိ။ ထိုသို့ အလိုသို့လိုက်ခြင်း မရှိလေသော ကြောင့်ပင်လျှင် ထိုလျှပ်ရောင်ကို ငါ၏အလိုသို့ လိုက်၏ဟု ထင်မှတ်ခြင်းငှါ မသင့်လေသကဲ့သို့ ခန္ဓာငါးပါး တို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုသည်လည်း ထိုခန္ဓာငါးပါး တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အကြောင်းရှုနှင့်သော ဆိုင်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုနှင့်မဆိုင်ချေ။ ထိုကြောင့် ထိုခန္ဓာငါးပါး တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုသို့ လိုက်ခြင်း မရှိကြကုန်၊ ထိုသို့ အလိုလိုက်ခြင်း မရှိသောကြောင့်ပင်လျှင် ထို ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ငါ့အလိုသို့ လိုက်၏ဟူ၍ အတွင်း ထား၍ အားကိုးတရ အနှစ်သာရ အတ္တပြုခြင်းငှါ မထိုက်ချေ။ ထိုကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ခတ်တရားတို့ သည် အဝသဝတ္တနဋ္ဌေန အနတ္တာဟူသော ပုဒ်အရ အနတ္တတို့သာမည်ကုန်၏။

အတ္တနှင့်အနတ္တကို ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

အတ္တနိယကို အမြွက်မျှပြဆိုခြင်း

အတ္တသဿ ဣဒံ အတ္တနိယံ။ ။အတ္တဿ၊ အတ္တ၏။ ဣဒံ၊ ဥစ္စာတည်း။အတ္တနိယံ၊ အတ္တ၏ဥစ္စာ။

တနည်းကား။ ။အတ္တနာ သမ္ဗန္ဓန္တိ အတ္တနိယံ။ ။ အတ္တနာ၊အတ္တနှင့်။သမ္ဗန္ဓံ၊စပ်လျဉ်းသော ဝတ္ထုစုတည်း။ ဣတိတသ္မာ၊ထိုကြောင့်။အတ္တနိယံ၊အတ္တနိယမည်၏။

www.dhammaransi.com

အတ္တနိယဝဋ္ဋ၊ ဤသို့ ဝိပ္ပလ္လာသ်ပြု၍ အတ္တနှင့် စပ်ဆိုင်သမှုသော သဝိညာဏကက၊ အဝိညာဏက ဝဋ္ဋုရသည် အတ္တနိယမည်၏၊ ထိုဝဋ္ဋုရသည်လည်း အကြောင်းအခါ တဏှာဖြင့် သာယာစွဲသမ်း၍ ငါ၏ဥစ္စာ ငါ၏ဥစ္စာဟု သိမ်းပိုက်မှုသာလျှင် အတ္တနိယမည်၏။

အကြောင်းအခါ၌မူကားထိုသဝိညာဏကက၊အဝိညာဏကက အတ္တနိယဝဋ္ဋုရကို သာယာစွဲလမ်း တပ်စွန်းငြိတွယ်ခြင်းမရှိ။ လွတ်လွတ်ကင်းကင်း ရှင်းရှင်းမငဲ့မကွက်ဘဲ စွန့်လွှတ်နိုင်၏။ ထိုအခါ ထိုဝဋ္ဋုရသည် အတ္တနိယမဟုတ်ပြီ။

အကြောင်းဝဋ္ဋုရသည် နဂိုရ်ပကတိရင်းကပင် တစုံတခုသော အတ္တနှင့် မစပ်မဆိုင် အလွတ်သက်သက်ဖြစ်၏။ တဏှာဖြင့် သာယာ စွဲလမ်းအပ်သည် မရှိ၊ ထိုဝဋ္ဋုရသည်လည်း အတ္တနိယဝဋ္ဋုမဟုတ်ပေ။

ထိုကြောင့် အတ္တနိယ ဟူသည် အတ္တနှင့် စပ်၍ တဏှာဖြင့်သိမ်းပိုက်အပ်သော ဝဋ္ဋုရပင်တည်းဟု သိသာထင်ရှားလှ၏။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် အကြောင်း လယ်ယာ ခြွေရွေ ရွှေငွေ သားသမီး စသော ဝဋ္ဋုတို့၌ ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ ဟူ၍ အတ္တနိယသညာဖြင့် လွန်စွာသိမ်းပိုက်ကြကုန်၏။ ထိုအတ္တနိယသညာရှိသော ဝဋ္ဋုတို့၌သာလျှင် တဏှာ အရင်းရှိသော ကာယကံဖြင့် ကြောင့်ကြ စိုက်ခြင်း၊

www.dhammaransi.com

ဝစီကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း၊ မနောကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းတည်းဟူသော အမျိုးမျိုးသော ကြောင့်ကြစိုက်မှု ဗာလုသုက္ကတို့ကို ပြုကြရကုန်၏။ ထိုအတ္တနိယတို့အတွက် အမျိုးမျိုးသောအကုသိုလ်ပါပဓမ္မတို့ကို ဆည်းပူးကြရကုန်၏။ ထိုအကုသိုလ် ပါပဓမ္မ ဖြစ်ဖြစ်သမျှသည် ဗာလုသုက္ကလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။

(ဗာလုသုက္က ဆိုသည်ကား။ ။ဗာလာနံ ဥဿုက္ကောတိ ဗာလုသုက္ကော။ ။ဗာလာနံ၊ ဘာမှန်းမသိသောသူတို့၏။ ဥဿုက္ကော၊ အကျိုးမများ အလကားယောင်၍ အစုးထုတ်မှုတည်း။ ဇာတိတဿာ၊ ထိုကြောင့်။ ဗာလုသုက္ကော၊ ဗာလုသုက္ကမည်၏။ ဤဝိဂြိုဟ်အတိုင်း အဟုတ်အမှန်ကို မသိသောသူမိုက်တို့ အကျိုးမများ အလကားပြုပြုသမျှသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့သည် ဗာလုသုက္ကမည်ကုန်၏။)

ဝိပလ္လာသကြောင့် အတ္တနိယအထင်

သညာဝိပလ္လာသ ရှိနေသည့်အတွက် ရေမဟုတ်သော တံလျှပ်ကို ရေထင်၍ မသေမခြင်း အပြင်း လိုက်၍ နေသော သမင်ကဲ့သို့ ငါ့သားမဟုတ်သည်၌ ငါ့သားပင်ဟူ၍ မှတ်မှားသော သညာဝိပလ္လာသ၊ ငါ့သမီးမဟုတ်သည်၌ ငါ့သမီးပင်ဟူ၍ မှတ်မှား၍ နေသော သညာဝိပလ္လာသ၊ ငါ၏ ရွှေငွေဘဏ္ဍာ ရတနာမဟုတ်ရာ၌ စင်စစ် ငါ၏ရွှေငွေဘဏ္ဍာ ရတနာပင်ဟု မှတ်မှား၍နေသော သညာဝိပလ္လာသတို့၏ အတွက်ကြောင့်

www.dhammaransi.com

သာ အတ္တနိယမဟုတ်သော ဝတ္ထုစုကို အတ္တနိယ ဟူ၍ မှတ်ထင်ကြလေကုန်သည်။

အတ္တချုပ် အတ္တနိယလည်းပြုတ် စင်စစ်မှာမူကား မိမိ အတ္တသည်ပင် အလျှင်းမရှိလေ။ ထိုသို့ဖြစ်၍ အတ္တနိယမှာမူကား အဘယ်မှာရှိနိုင်ပချေတော့အံ့နည်း။ ။ထိုကြောင့် ဓမ္မပဒပါဠိတော်၌—

> ပုတ္တာမတ္ထိ ဓနာမတ္ထိ၊
> ဣတိဗာလောဝိဟညတိ။
> အတ္တာပိ အတ္တနော နတ္ထိ၊
> ကုတော ပုတ္တော ကုတောဓနံ။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။

မေ၊ငါ၏။ပုတ္တာ၊သားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။မေ၊ ငါ၏။ ဓနာ၊ ဥစ္စာတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ဤသို့ အတ္တနိယသညာဖြင့် လွန်စွာမှတ်မှား စွဲလမ်း၍ နေမှုကြောင့်။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ဝိဟညတိ။တံလှပ်ရေထင် သမင်မိုက်ပြေးမ်း ပင်ပန်း မောဟိုက်၍ နေကြကုန်၏။အပိ၊ စင်စစ်မူကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။အတ္တာ၊ ကိုယ်အတ္တသည်။ နတ္ထိ၊မရှိ။ပုတ္တော၊ သားသည်။ ကုတော အတ္ထိ၊အဘယ်မှာရှိပါအံ့နည်း။ဓနံ၊ ဥစ္စာသည်။ ကုတော အတ္ထိ၊အဘယ်မှာရှိပချေတော့အံ့နည်း။

အကြင် ဝတ္ထုတို့၌ မူကား ငါ့ဟာ ငါ့ဟာ ဟူ၍ အတ္တနိယ သညာမရှိ။ တစုံတရာစွဲကွက်ခြင်းမရှိ။ ထိုသို့ အတ္တနိယ သညာ ကင်းပြီးသော ဝတ္ထုတို့၌။ တဏှာ

www.dhammaransi.com

အရင်းရှိသော ကာယကံဖြင့် ကြောင့်ကြ စိုက်ခြင်း။ ဝစီကံဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း။မနောကံဖြင့်ကြောင့်ကြ စိုက်ခြင်း တည်းဟူသော အမျိုးမျိုးသော ဗာလသုတ္တ တို့ကိုမပြုကြကုန်။ အတ္တနိယအတွက် အကုသိုလ်ကံဖြစ် ရန် အခွင့်မရှိ။ဤသို့ ဖြစ်နေမှုများသည် လောကဥပစ္စက္ခ ဒိဋ္ဌအားဖြင့် ထင်ရှား၏။

အကြင်သူတို့အား အတ္တဒိဋ္ဌိထင်ရှား၏၊ ထိုသူတို့မှာ သာလျှင် အတ္တနိယရှိ၏။ အကြင်သူတို့မှာကား အတ္တဒိဋ္ဌိ မရှိလေ။ ထိုသူတို့မှာကား စင်စစ်အတ္တနိယမရှိလေပြီ။ ထိုသူတို့မှာ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ မဆိုထားဘိဦး။ အဇ္ဈတ္တ သန္တာန်၌ ရှိသော စက္ခုဥ္သော်လည်း ငါ့စက္ခုဟူ၍ အတ္တနိယသညာမရှိပြီ။ထိုအတူ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊မနတို့၌လည်း အတ္တနိယသညာမရှိပြီ။ ရူပ၊သဒ္ဒ စသောတရားတို့၌လည်း အတ္တနိယသညာမရှိပြီ။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းရှင်းပြီးသော သူတို့သည် သား မယားကို မွေးမြူကြကုန်သော်လည်း တဏှာမျှဖြင့်သာ လျှင် ထိုသားမယား ဥစ္စာရတနာတို့ကို မိမိဥစ္စာပြု၍ သိမ်းဆည်း၍ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ အတ္တနိယသညာ ကားမရှိကုန်ပြီ။

အရိယာ ဘုံသားများ

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ ကင်းပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် အဇ္ဈတ္တဝဋ္ဋ၊ ဗဟိဒ္ဓဝဋ္ဋ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်အပါယ် သို့သွားရန် အပါယဂါမိကံတို့ကို ဒိပ်မက်အတွင်းတွင်

www.dhammaransi.com

မှသော်လည်းမပြုကြကုန်။ ယုတ်မာသောအတ္တိုသို့သွား ရန် ဟိနပက္ခဂါမိကံ တို့ကိုလည်း ဒွိပ်မက် အတွင်း တွင်မှသော်လည်း မပြုကြကုန်ပြီ။

ကမ္ဘာများစွာသော ရှာလတ္တိုပတ်လုံး လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့စည်းစိမ်တို့ကို တင်းတိမ်အောင် ခံစား စံစားကြကုန်လျက် သဥပါဒိသေသ အရိယာဘုံ သားတို့သာဖြစ်ကြကုန်၏။

ပုထုဇ္ဇန်အန္ဓယ်၊ ပုထုဇ္ဇန်ဇာတ်ဟု ဆိုအပ်သော လောကီဘုံသို့ တဘန် ပြန်လာခွင့်မရှိကုန်ပြီ။ စင်စစ် အထက်မဂ်သို့ ကိုင်းရှိုင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ကြကုန် ၏။(သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ဆိုသည်။)

အကြင်အခါ၌ ဒုတိယ ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ် ဉာဏ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုဒုတိယဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်ကို ဖြစ်အောင်အားထုတ်၍ ဒုတိယဖြစ် သော လောကုတ္တရာဘုံသို့ရောက်ကြကုန်၏။

ထိုဒုတိယ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်၍လည်းကမ္ဘာ များစွာ ကာလပတ်လုံး ဗြဟ္မာမင်းကြီးတို့၏စည်းစိမ် ချမ်းသာကို ခံစားစံစားကြကုန်၏။

အကြင်အခါ၌ တတိယဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုတတိယအနာဂါမိမဂ်ကို ဖြစ်အောင်အားထုတ်၍ တတိယဖြစ်သော လောကုတ္တ ရာဘုံသို့ဆိုက်ရောက်ကြပြန်ကုန်၏။

www.dhammaransi.com

ထိုတတိယ လောကုတ္တရာဘုံ၌တည်၍လည်းကမ္ဘာများစွာကာလပတ်လုံး ဖြဟ္မာမင်းကြီး၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားစံစားကြပြန်ကုန်၏။

အကြင် အခါ၌မူကား ထိုခံစား၍နေရသော ဖြဟ္မာ့ချမ်းသာကြီးတို့ကိုပင်လျှင် တင်းတိမ်အားရ၍ သာယာဘွယ်မရှိ တံတွေးပေါက်အတိကဲ့သို့ လွန်စွာစက်ဆုပ်ကြကုန်၏။ ထိုအခါစတုတ္ထဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကိုဖြစ်စေ၍ အထွတ် အထိပ်ဆုံး ဖြစ်သော စတုတ္ထလောကုတ္တရာဘုံသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုသို့စတုတ္ထလောကုတ္တရာဘုံသား ဖြစ်သောအခါ အထက်၌ တိုး၍ပြုလုပ်ဘွယ် ကိစ္စမရှိတော့ပြီ။ စင်စစ် ကိစ္စတုံးပြီးသော ခိဏာသဝဒက္ခိဏေယျ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အဖြစ်ကိုရကြလေကုန်၏။

ထိုစတုတ္ထ လောကုတ္တရာ ဘုံ၌လည်း ကမ္ဘာများစွာအငြိမ်းစားရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့်တည်၍။ အသက်ကုန်ဆုံးလေသော အခါ၌။ ခန္ဓာငါးပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပစ်စွန့်ပြီးလျှင် နောင်တဘန် ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းမရှိသော အနုပါဒိသေသဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်ကြလေကုန်၏။

ဤစကားရပ်၌ ရှေးဦးစွာ အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ငြိမ်းမှုနှင့်တပြိုင်နက် ရအပ်ရောက်အပ်သော အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သည်။ သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏။

H.177-8 [ဟံသာဝတီမူ]

www.dhammaransi.com

အဘယ်ကြောင့် သဉပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်မည်သနည်းဟူမူ။ ။ဆိုခဲ့ပြီးသော မနုဿဘဝ မနုဿခန္ဓာ၊ဒေဝဘဝ ဒေဝခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာဘဝ ဗြဟ္မခန္ဓာ တို့နှင့် အချို့သော ကိလေသာတို့၏ အကြွင်းအကျန် ရှိသေးစဉ် အခါ၌၊ ရောက်အပ် ရအပ်သော နိဗ္ဗာန်ဖြစ်လေ သောကြောင့်။ သဉပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏ဟူလို။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဘဝခန္ဓာ၊ ကိလေသာတို့၏ တစုံတရာမျှ အကြွင်းအကျန်မရှိဘဲ။ အဆုံးစွန်၌ရောက်အပ်သော နိဗ္ဗာန်သည် အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မည်၏။

ထိုနှစ်ပါးသည်လည်း သဘောအားဖြင့် အပြား:မရှိ။ အသင်္ခတ အမတဓာတ်တခုတည်းသာဖြစ်၏။ ဉပါဒ်စွန်း၊ဘင်စွန်း မရှိသဖြင့် ရှေးနောက် အစွန်းအမြိတ် ကင်းသောအနိမိတ္တတရားသည် နှစ်ပါးဟူ၍မပြားသင့်ချေ။

အတ္တနိယကို အမြွက်မျှပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကိုပြဆိုခြင်း

ယခုအခါ၌လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော•လောကတ္တရာဘုံသို့ ရောက်လိုသော သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ပြဆိုလတ္တံ့သော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ငါးပါးတို့ကို မိမိတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်ရမိအောင် အားထုတ်ရာ၏။သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကား–

(၁) ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။

(၂) နာမရူပပရိဂ္ဂဟာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။

www.dhammaransi.com

(၃) ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။
(၄) ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိ။
(၅) လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ။

ဤငါးပါး တို့တွင်။ လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်လည်း သောတာပတ္တိမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အနာဂါမိမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဟူ၍-လေးပါး အပြားရှိ၏။ ဤလေးပါးကို တပါးတည်းပြု၍ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာတော်မြတ်၌။ ငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကိုသာ ဆိုခဲ့ပေသတည်း။

အမြဲရှိနေသော ကမ္မဿကတာ

ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရှေ့၌ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားတို့ပွင့်တော်မမူသော်လည်း အနန္တစကြဝဠာ ကမ္ဘာအနန္တတို့၌ ထင်ရှားရှိသည်သာဖြစ်၏။

ဤကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးလောက၌ ထင်ရှားရှိနေသည့်အတွက် သုဂတိ ဖြစ်သော လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံဟူ၍ ထင်ရှားတည်ရှိကြကုန်၏။

သာဝကဗောဓိလောင်း၊ ပစ္စေကဗောဓိလောင်း၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိလောင်းတို့သည်လည်း။ ဤကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ အတွက်ကြောင့်ပင်လျှင် ထင်ရှားတည်ရှိကြကုန်၏။

www.dhammaransi.com

အကြင်သတ္တဝါတို့မှာ ထိုကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ညွတ်ရှိ၏။ ထိုသတ္တဝါတို့မှာ အလုံးစုံသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟူသမျှတို့သည် ကင်းကွာကြကုန်၏။

ဤကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် လောကီဘုံကြီး ၏ မျက်စိကြီးဖြစ်၏။

ထိုသို့ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိပင် ရှိကြကုန်သော်လည်း။အတ္တဒိဋ္ဌိမှုကား ထိုသူတို့သန္တာန်၌အနည်းငယ်မျှ ကင်းရှင်းခြင်းမရှိ။ ပကတိအတိုင်းသာရှိသေး၏။

(အတ္တဒိဋ္ဌိ၊သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူသောအမည်စုသည် တရားကိုယ်တခုတည်းသာ ဖြစ်၏။ အမည်မျှသာကွဲလေသည်။)

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ သည်လည်း လေးပါး အပြားရှိပြန်၏။ လေးပါးကား—

(၁) အတိဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ။
(၂) ဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ။
(၃) သုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိ။
(၄) အတိသုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိ။

ထိုလေးပါးတို့တွင် အလွန် ရုန့်ရင်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိသည်။အတိဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။ အတန်ငယ်ရုန့်ရင်းသော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် ဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။ သိမ်မွေ့သော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် သုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။ အလွန် သိမ်မွေ့သော အတ္တဒိဋ္ဌိသည် အတိသုခုမ အတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။

www.dhammaransi.com

ထိုလေးမျိုးသော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဟေတုပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း သတ်အပ်ကုန်၏။

သာသနာတွင်း သမ္မာဒိဋ္ဌိ ၄-ပါး

ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိတို့တွင်ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အသီးအသီး သဘော လက္ခဏာအားဖြင့် ကောင်းစွာ ခွဲခြား၍သိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ထိုရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အချက်ကို ကွက်ကွက်ထင်ထင် သိမြင်နိုင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဟေတုပစ္စသပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကို ကောင်းစွာထင်ထင် သိမြင်ရှုစားသော သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိ မည်၏။ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်သည် လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။

ဤလေးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသခင်တို့၏ သာသနာတော်တွင်းအခါ၌သာလျှင်ရထိုက်၏။ သာသနာပအခါ၌ မရထိုက်ချေ။

အတိဒြဋ္ဌာရိက နှင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ်

အချို့သော သတ္တဝါ တို့သည် ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အတ္တဟူ၍၎င်း၊ အသက်ရှိသော ဇီဝဟူ၍၎င်း။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူ၍၎င်း မှတ်ထင် စွဲယူကြကုန်၏။ အချို့သောသူတို့သည် ခန္ဓာငါးပါးတို့မှတပါး။ ထိုခန္ဓာ

www.dhammaransi.com

ငါးပါးကို ပိုင်ဆိုင်သော အစိုးရအရှင်သခင် အတ္တရှိ၏ ဟူ၍ မှတ်ထင်စွဲယူကြကုန်၏။ ဤသို့စွဲလမ်းခြင်းသည် အလွန်ရုန့်ရင်းသော အတိဩဠာရိက အတ္တဒိဋ္ဌိ မည်၏။

အကြင်သူတို့မှာ နာမရူပပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်ရှိ၏။ ထိုသူတို့သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော အတိဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိကိုပယ်ရှားသတ်ဖြတ်နိုင်၏။

(နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊နာမရူပဝဝတ္ထာနဉာဏ်၊ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဟူသော အမည်ရသည် သဘောအားဖြင့် တူ၏။နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏အမည်ရပေတည်း။ ။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိကိုရည်၍။ ။လက္ခဏာနှင့်၊ ရသနှစ်ချ၊ပစ္စုပ္ပဋ္ဌာန်၊ပဒဋ္ဌာန်၊သိမ်းရန်နာမ်နှင့်ရုပ်။ ။လေးချက်ပိုင်ပိုင်၊ ပိုင်းခြားနိုင်က၊ သတ္တဇီဝ၊ အတ္တအယူ၊ ကင်းစင်ဖြူ၊မှတ်ယူဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ ။ဟူ၍ ပရမတ္ထ သံခိပ်၌ စပ်ဆိုလေသည်။)

ဩဠာရိက နှင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

အချို့သော သူတို့သည် ပြုလုပ်တတ်သော ကာရကသဘောရှိ၏၊ ခံစားတတ်သော ဝေဒကသဘောရှိ၏ ဟူ၍ မှတ်ထင်စွဲယူကြကုန်၏။ ဤသို့စွဲလမ်းသော ကာရကဒိဋ္ဌိ။ ဝေဒကဒိဋ္ဌိများသည် အတန်ငယ်ရုန့်ရင်းသော ဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိမည်၏။ အကြင်သူတို့မှာ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိတည်ရှိ၏။ထိုသူတို့သည် ထိုဩဠာရိကဖြစ်သော ကာရကဒိဋ္ဌိ။ဝေဒကဒိဋ္ဌိတို့ကိုပယ်ရှားသတ်ဖြတ်နိုင်လေ၏။

www.dhammaransi.com

ထိုပစ္စယပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိရှိလျှင် အဟေတုကဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ။ ဣဿရနိမ္မာနဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိ တို့သည် အလျှင်းပင် ကွာရှင်းကုန်၏။ ယုံမှားခြင်းရှစ်ပါး၊ ယုံမှားခြင်းတဆဲ့ခြောက်ပါးတို့သည်လည်း ကွာရှင်းလေကုန်၏။

(ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဉာဏ် ဟူသော အမည်ရသည့် သဘောအားဖြင့်တူ၏။ ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ အမည်ရပေတည်း။ ။ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိကိုရည်၍။ ။ ပဋိစ္စခေတ်၊ သမုပ္ပါဒ်ကို၊ အတတ်ထင်ထင်၊ ပိုင်ပိုင်မြင်က၊ ကင်္ခါယုံမှား၊ ဆဲ့ခြောက်ပါးနှင့်၊ ရှစ်ပါးဝိစိ၊ ဒိဋ္ဌိဖြာဖြာ၊ ကင်းစင်ကွာ၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ။ ။ ဟူ၍ ပရမတ္ထသံခိပ်၌ စပ်ဆိုလေသည်။)

ပြဆိုအပ်ပြီးသော နာမရူပပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဟေတုံ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးသည်။ စိတ်သန္တာန်၌ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်နေသော ပရိယုဋ္ဌာနဩဠာရိကအတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို သာလျှင် ခွါခြင်း သတ်ဖြတ်ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ဥပါဒ်ခြင်းသို့ မရောက်သေးဘဲ စိတ်သန္တာန်၌ အမြဲ ကိန်းဝပ်၍နေသော အနုသယသုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိကိုမူကား၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းငှါ မတတ်စွမ်းနိုင်ကုန်၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယကိုလည်း မပယ်ရှားနိုင်ကုန်သေး။

ထိုအနုသယဖြစ်သော သုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိသည်အလုံးစုံသော ဒိဋ္ဌိအမျိုးမျိုးတို့၏ ပေါ်ပေါက်ရာ အမြစ်မူလဗီဇမျိုးစေ့ကြီးတခုဖြစ်၏။

www.dhammaransi.com

သုခုမဒိဋ္ဌိ နှင့် ဝိပဿနာဉာဏ်

အကြင်အခါ၌ အနိစ္စဝိပဿနာဉာဏ်၊ ဒုက္ခဝိပဿနာဉာဏ်၊ အနတ္တဝိပဿနာဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပဿနာဉာဏဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော အနုသယသုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာနုသယတို့သည်၊ ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက်ကုန်၏။ အလွန်သိမ်မွေ့နူးညံ့လှစွာသော အတိသုခုမဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိ။ ဝိစိကိစ္ဆာတို့မူကား ပြကတေ့အတိုင်းပင်ရှိကုန်သေး၏။ မချုပ်မငြိမ်းကုန်သေး။

အတိသုခုမဒိဋ္ဌိ နှင့် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်

အကြင်အခါ၌မူကား လောကုတ္တရာသမ္မာဒိဋ္ဌိလေးပါးတို့တွင် ပဌမဖြစ်သော သောတာပတ္တိ မဂ္ဂဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိစခန်းသို့ပေါက်ရောက်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ၌ အလွန် သိမ်မွေ့လှစွာသော အတိသုခုမအတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ကင်းကွာ ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။

ထိုသို့အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတို့ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသောအခါ၌ ရှေးကပြဆိုအပ်ပြီးသော အပါယ်သို့ သွားကြောင်း အပါယဂါမိကံ၊ ယုတ်မာသောအတ္တိသို့သွားကြောင်း ဟီနပက္ခဂါမိကံတို့သည်လည်း အကြွင်းအကျန်မရှိချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။

ထိုအခါကာလတွင်မှ ထိုသူတို့အား မပျက်မစီးနိုင် တည်ခိုင် မြဲမြံသော စတုသစ္စဉာဏဒဿနဓမ္မစက္ခုတို့

www.dhammaransi.com

သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ မပျက်မစီးနိုင် တည်ခိုင်မြဲမြံ သော နိယတဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ သည်လည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။သံသရာထဲ၌ကျင်လည်ကြရ ကုန်သော်လည်း မပျက်မစီးနိုင် တည်ခိုင် မြဲမြံသော နိယတသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ နိယတသီလ၊ နိယတသမာဓိ၊ နိယတ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန် ၏။ အမျိုးကောင်း အနွယ်ကောင်း အဖြစ်ကိုရ၍ များလှစွာသော ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်အခြွေအရံတို့ နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်မွန်ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာဖြစ်ကြကုန် ၏။မြဲမြံခိုင်ခံ့သောနိယတအရိယာဇာတ် လောကုတ္တရာ သူတော်သူမြတ်တို့သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ သစ္စာလေး ပါးကို သိမြင်ထိုးထွင်းနိုင်သော စတုသစ္စဉာဏ် မဟာ ဂန္ထာရိဝိဇ္ဇာဓိုရ်ကြီးတို့သာဖြစ်ကြရကုန်၏။

(ဤကား ပထမ လောကုတ္တရာသို့ ရောက်ကုန် သော အညံ့စားသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရအပ် ခံစား အပ်သော သာသနာတော်၏ အကျိုးကျေးဇူးကြီးပေ တည်း။)

သိဒ္ဓိလမ်းသံချွက် ဥပမာ

ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြဦးအံ့။ ။တ ယောက်သော ယောကျ်ားသည် အ နှစ်များစွာ ကာလပတ်လုံးသံချေးတို့ ဖြင့် လိမ်းကျံထူထပ်၍နေသော အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံ သော သံချွက်တခုကို ရလေသတတ်။ ထိုယောကျ်ား သည် ရှေးဦးစွာ တခဲနက် ထူထပ်လှစွာသော သံချေးတို့ ကို ဆောက်ဖြင့် ထိုးခွါလျက် သုတ်သင်လေ၏။ထိုအခါ

www.dhammaransi.com

မည်းနက်သော အဆင်းရှိသော သံသားကို မြင်လေ၏။ ထိုနောက်နှစ်ကြိမ်မြောက်တွင်။ မည်းနက်သောအဆင်း ရှိသော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို ကျောက်မှုန့် အခြွမှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ သုတ်သင် ဆေးကျောပြန် ၏။ ထိုအခါ ဖြူသော အရောင်အဆင်းရှိသော သံသား ကို မြင်လေ၏။ ထိုနောက် တဘန် သိမ်မွေ့သော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို သိမ်မွေ့ နူးညံ့လှစွာ သော ကျောက်နှမှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်သုတ်သင်လျက် အထူးစင်ကြယ် ဖွေးဖြူအောင် ပြုလေ၏။ ထိုအခါ၌ သံ ခွက်၌ သောင်းကျန်းထကြွ၍ နေသော ပရိယုဋ္ဌာန အ ညစ်အကြေး တို့သည် ကင်းဝေး စင်ကြယ်လေကုန်၏။

ထိုသို့ ပြင်ဘက်တွင် ထကြွ ဖြစ်ပေါ်ကာ နေ သော ပရိယုဋ္ဌာန အညစ်အကြေးတို့ ကင်းစင်လေကုန် သော်လည်း သံ၏အတွင်း၌ အနုသယဓာတ်အနေအား ဖြင့် ကိန်းဝပ်၍ နေကုန်သော သုခုမ အညစ်အကြေး၊ အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့သည်မူကား နဂိုရ်ပြက တော့အတိုင်းသာ ရှိကုန်သေး၏။ စင်ကြယ် ခြင်းသို့ မရောက်ကုန်သေး။ ထိုအနုသယဓာတ် အနေအား ဖြင့် ကိန်းအောင်း၍ နေကုန်သော သုခုမ အညစ် အကြေး၊ အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့ မည်သည် ကြမ်းတမ်းရုန့်ရင်းသော ပရိယုဋ္ဌာန အညစ်အကြေး တို့ ပေါ်ပေါက်ရန် အမြစ်မူလ ဗီဇမျိုးစေ့တို့သာ ဖြစ် ကုန်၏။ တရံတခါ ရေဖြင့် စိုစွတ်အပ်သည် ရှိသော်ရင်း။ ချဉ်ရေ၊ ဆားရေစသော အညစ်အကြေး ဖြစ်ရန်အ

www.dhammaransi.com

ကြောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဆုံတွေ့ထိအပ်သည် ရှိသော်ငင်း။ ထိုသုခမ အညစ်အကြေး၊အတိသုခုမအညစ်အကြေးတို့မှ သန့်စွမ်း ပေါ်ပေါက်ကြ ကုန်သော ထူထပ်လှစွာသော ဩဠာရိက၊အတိဩဠာရိက အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်၍ အလုံးစုံမည်းနက်သော သံခွက်ကြီးတဘန်ဖြစ်၍ လာလတ္တံ့။

ခွက်ရှင် ယောကျ်ားသည် ထိုအပေါ်ရှိ အညစ်အကြေး စင်ကြယ်ပြီးသော သံခွက်ကို အဘန်ဘန်အထပ်ထပ်ရုန့်ရင်းလှစွာသော ဆေးရည်၊ ခါတ်ရည်တို့၌ စိမ်ထုံ၍ လုံ့၌ထည့်ပြီးလျှင် မီးပြင်းတိုက်၍ ဘုတ်လေ၏။ ထိုအခါ သံ၏အတွင်း၌ တည်ရှိ ကုန်သော အတော်အတန်နူးညံ့သော သုခုမ အညစ်အကြေးတို့သည် ကင်းစင် ပျောက်ကင်းကြကုန်၏။ အလွန်တရာသိမ်မွေ့လှစွာကုန်သော အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့သည်မူကား နဂိုရ်ပြကတေ့အတိုင်းပင် ရှိကုန်သေး၏။ မကင်းမရှင်းသေး အညစ်အကြေး ဖြစ်ပေါ်ရန်အကြောင်းနှင့် ပေါင်းဆုံမိပြန်လျှင် တဘန် အညစ်အကြေး ပေါ်ပေါက်အောင် ပြုကုန်လတ္တံ့ သည်သာဖြစ်၏။

စင်စစ်မူကား ထိုခွက်ရှင်ယောကျ်ားသည် သုခုမအညစ်အကြေး ကင်းစင်ပြီးသော သံခွက်ကို အလွန်ထက်မြက်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသော ဆေးရည်၊ ခါတ်ရည်တို့၌ ခုနစ်ရက် ခုနစ်ညဉ့်တို့ပတ်လုံး စိမ်ထုံ၍ကြီးလှစွာသော မီးကျီးစု၌ ခုနစ်ရက် ခုနစ်ညဉ့်တို့ပတ်

www.dhammaransi.com

လုံး အပြင်းအထန်ဘုတ်လေ၏။ ထိုအခါ၌မူကား အလုံးစုံသော အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့သည် အကြွင်းမဲ့ကုန်ဆုံးပျောက်ကင်းကြလေကုန်၏။ ထိုအခါမှစ၍ ထိုသံခွက်မှာ အညစ်အကြေး ပေါ်ပေါက်ဘွယ်မရှိပြီ။ နိစ္စထာဝရ ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်း တောက်ပသော သံသေခွက်အဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။ လရောင်ကြယ်တာရာရောင်ကဲ့သို့ရှုချင်စဘွယ် တင့်တယ်သောခွက်အဖြစ်သို့ရောက်လေ၏။

ထိုသံသေခွက်၌ ထောပတ်ပျားသကာတို့ကို ထည့်ပြီးလျှင် သံသေခဲတ်ဖြင့်ထုံ၍ သုံးဆောင် စားသောက်လျှင် အနာရောဂါကင်းရှင်းလေ၏။ အိုမင်းသည်ဟူ၍မရှိ။ အသက်ရှည်ကြာစွာ တည်နေ၍ အာယုသိဒ္ဓိလမ်းကို ပေါက်ရောက်လေ၏။ အားခွန်ဗလ ကြီးမား၏။ ထိုသံသေကိုဆောင်လျှင် အလိုရှိသမျှ ပြီးစီးနိုင်၏။

ဥပမာ-ဥပမေယျ ဟစ်ပြပုံ

ဤ ဥပမာ စကားရပ်၌ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလတို့ပတ်လုံး တခဲနက်ထူထပ်လှစွာသော အညစ်အကြေးရှိသော သံ ခွက်ကဲ့သို့ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီးတန်းလမ်းရှိနေသော ပကတိ ပုထုဇ္ဇန် သတ္တဝါကိုမှတ်အပ်၏။

ထူထပ်လှစွာသော အညစ်အကြေးတို့ကို ဆောက်ဖြင့်ထိုးခွါ၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ ပုဗ္ဗကတပေါတုဒိဋ္ဌိ၊ ဇာသရနိမ္မာနပေါတုဒိဋ္ဌိ၊ အပေါတုက

www.dhammaransi.com

ဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇနသတ္တဝါကို မှတ်အပ်၏။

တဘန် မည်းနက်သော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို ကျောက်မှုန့် အုန်းမှုန့်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ အတိဩဠာရိက ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍တည်နေသော ပုထုဇ္ဇနသတ္တဝါတို့ကို မှတ်အပ်၏။

တဘန် သိမ်မွေ့သော အပေါ်ရံ အညစ်အကြေးတို့ကို သိမ်မွေ့ နူးညံ့လှစွာသော ကျောက်နုမှုန့်ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ စင်ကြယ်သော သံခွက်ကဲ့သို့ အတန်ငယ် ရှုန့်ရင်းသော ဩဠာရိက ပရိယုဋ္ဌာန အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ တည်နေသော ပုထုဇ္ဇနသတ္တဝါကို မှတ်အပ်၏။

အဘန်ဘန်ရှုန့်ရင်းသော ဆေးရည်၊ ဓါတ်ရည်တို့၌ စိမ်ထုံ၍ မီး၌ဘုတ်ပြီး၍ သံ၏အတွင်း၌ အနုသယဓာတ် အနေအားဖြင့် ကိန်းအောင်းနေသော သုခုမ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်သော သံခွက်ကဲ့သို့ သုခုမ ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို ဝိပဿနာဉာဏ ဒဿနသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍တည်နေသောသူကို မှတ်အပ်၏။

တဘန် ထက်မြက်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ရှိသော ဆေးရည်၊ ဓါတ်ရည်တို့၌ ခုနစ်ရက် ခုနစ်ညဉ့်တို့ ပတ်လုံး ကြိုးစွာသော မီးကျီးစု၌ဘုတ်၍ အလွန်သိမ်မွေ့လှစွာသော အတိသုခုမ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းစင်သော သံသေခွက်ကဲ့သို့ အလွန် သိမ်မွေ့လှစွာသော

www.dhammaransi.com

အတိသုခုမ အဘွဒိဋ္ဌိတို့ကို လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွါဖျက်၍ လောကုတ္တရာဘုံ၌ တည်နေသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို မှတ်အပ်၏။

ဤကား သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီး ငါးပါးကို အစဉ်အတိုင်း ပြဆိုသော စကားအမြွက်တည်း။

တိုက်တွန်းချက်

ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သာသနာ အကျိုးစီးပွါးတို့ကို လိုလား တောင့်တသော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ဤငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့ကို ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ ရမိအောင် အားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ငါးပါးသော သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးတို့တွင် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစီအရင်ကို ရှေးက ထင်ရှားစွာ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

နာမရူပပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် အစီအရင်

နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုပြုလုပ် အားထုတ်လိုသော သူသည် များစွာသော နာမ်တရား တို့တွင် အကြင် အကြင် နာမ်တရားသည်ထင်ရှား၏။ ပဓာနဖြစ်၏။ နာမ်တရား အလုံးစုံတို့နှင့် ဆက်ဆံသော သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်လည်းဖြစ်၏၊ ထိုထင်ရှားသော ပဓာန သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်တရားကိုသာလျှင် ကောင်းစွာမှတ်သား၍ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ထိုသို့ ပဓာနပါကုဋ သဗ္ဗသာဓာရဏ နာမ်တရားကို သိမ်းဆည်းလိုက်သည်ရှိသော် ကြွင်းသောနာမ်တရားတို့သည်လည်း အင်္ဂါဂတ ဖြစ်လေကုန်တော့၏။ အသီးအခြား သိမ်းဆည်းဘွယ်မရှိပြီ။

www.dhammaransi.com

ထိုစကားမှန်၏။ နိဒါနဝဂ္ဂ သံယုတ် ပါဠိတော်၌ ဖဿ အာဟာရ တလုံးကို ပိုင်နိုင်စွာ ထင်မြင်လျှင် ဝေဒနာ သုံးပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စ ပြီးစီးကြောင်းကို ဟောတော်မူ၏။

မနောသဉ္စေတနာ ဟာရ တလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထင်မြင်နိုင်လျှင် တဏှာသုံးပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စပြီး မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

ဝိညာဏာဟာရ တလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ထင်မြင် နိုင်လျှင် နာမ်၊ရုပ်နှစ်ပါးကို ပိုင်နိုင်၍ ကိစ္စပြီးစီးကြောင်း ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏။

(ဤအာဟာရသုံးပါး အစီအရင်ကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော အာဟာရ ဒီပနီမှာ ကြည့်၍ သိလေ။)

မဟာ တဏှာ သင်္ခယသုတ် ပါဠိတော်မြတ်၌လည်း ဝေဒနာတခု ပိုင်နိုင်လျှင် ကိစ္စ ပြီးမြောက်ကြောင်းကို သိကြားမင်းအား ဘုရားဟောတော်မူ၏။

(ဝေဒနာအကြောင်းကို ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ၊ အနတ္တဒီပနီကျမ်းတို့၌ ယူလေ။)

ဤသို့လျှင် နှလုံးသွင်းရန် နာမ်တရား တခုတည်းကို မှတည်၍ ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူရာသုတ္တန်ပါဠိတော် တို့လည်း များစွာပင်ရှိကုန်၏။

ရုပ်တရားကို နှလုံးသွင်းရာ၌လည်း ထင်ရှားသော ဓာတ်လေးပါးတို့ကို နှလုံးသွင်းလျှင် ကြွင်းသော ရုပ်

www.dhammaransi.com

ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် အစီအရင်

ဟေတုပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစီအရင်၌လည်း "အာဟာရ သမုဒယာ ရူပသမုဒယော" အစရှိသော သုတ္တန် ပါဠိတော်တို့နှင့်အညီ အာဟာရ ဖြစ်ပွါးမှုကြောင့် ရုပ်တရား ဖြစ်ပွါးရ၏။ ။ဖဿဖြစ်ပွါးမှုကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်ပွါးရ၏။ ။နာမ်ရုပ်တရားတို့ ဖြစ်ပွါးမှုကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပွါးရ၏ ဟူ၍၎င်း။ ။စက္ခု၊ ရူပါရုံနှစ်ပါးတို့ကိုစွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏စသည့်ဖြင့်၎င်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ နည်းအားဖြင့်၎င်း ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရင်းအကြောင်းတို့ကို သိမ်းဆည်းရာ၏။

ဝိပဿနာဉာဏ် အစီအရင်

ဝိပဿနာဉာဏဒဿန အစီ အရင်၌လည်း အာဟာရချုပ်မှုကြောင့် ရုပ်တရားတို့လည်း အနိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်ရ၏။ ဖဿချုပ်မှုကြောင့် ဝေဒနာချုပ်ရ၏။သင်္ခါရချုပ်မှုကြောင့် ဝိညာဏ်ချုပ်ရ၏။ ဝိညာဏ် ချုပ်မှုကြောင့် နာမ်ရုပ်တရားတို့ ချုပ်ရကုန်၏။ နာမ်ရုပ် တရားတို့၏ ချုပ်မှုကြောင့် သဠာယတနချုပ်ရ၏။သဠာယတနချုပ်မှုကြောင့် ဖဿချုပ်ရ၏။ ဖဿချုပ်မှုကြောင့်ဝေဒနာ ချုပ်ရ၏။ဝေဒနာချုပ်မှုကြောင့် တဏှာချုပ်ရ၏။ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရားတို့ ချုပ်ပျက်တိုင်း ချုပ်ပျက်တိုင်း အကျိုးတရား တို့၏အနိစ္စဖြစ်၍ ချုပ်ပျက်ပုံကို သိလေ။

www.dhammaransi.com

ယဒနိစ္စံ၊တံဒုက္ခံ ဟူသည့်နှင့်အညီ အကြင်တရားသည် စင်စစ်အနိစ္စဖြစ်၏။ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော တရားသည် သုခဟူ၍ တစုံတရာမျှမရှိ၊ စင်စစ်ဒုက္ခအတိသာဖြစ်၏။

ယံဒုက္ခံ၊တဒနတ္တာ ဟူသည့်နှင့်အညီ အကြင်တရားသည် စင်စစ် ဒုက္ခအတိသာ ဖြစ်၏။ ထိုဒုက္ခအတိဖြစ်သော တရားသည် မိမိ၏ အနှစ်သာရကိုယ် အတ္တဟူ၍ အားကိုးအားထား ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တရားမဟုတ်ချေ။ ထိုဒုက္ခအတိသာဖြစ်သော တရားသည် မိမိအလိုသို့ လိုက်သော တရားဟူ၍ အားကိုးအားထား ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တရားမဟုတ်ချေ။ ထိုကြောင့် အနတ္တစင်စစ်သာဖြစ်ချေ၏။

ဝိပဿနာဉာဏဒဿန သမ္မာဒိဋ္ဌိအစီအရင်သည် ကျေးဇူးရှင်ဘုရားကြီး ရေးသားတော်မူအပ်သော ကျမ်းဂန်အရပ်ရပ်တို့၌ များစွာပင်ရှိလေပြီ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိကြီးငါးပါးကို
ပြဆိုခဏ်းပြီး၏။

နိဂုံးဂါထာများ

(၁) တောယေနာလိမ္ပနံ ပဒ္မံ၊
သေလော ဝါတေသု ဖန္ဒနော။
သဒ္ဒေသွသန္တသော သီဟော၊
လယ်တိထေရောဟိ ဓီတိမာ။ ။

(၂) ဓမ္မနာဒံ ဥန္နာဒေန္တော၊
သသီဟော သော တဟိံ တဟိံ။
သဒ္ဓရံ သမ္ဘေတွာ ဒါနိ၊
သုဝဏ္ဏဘူမိနာမကံ။ ။

(၃) သတ္တဿဒွေဘသကော်တော၊
ဟာယနေသွဋ္ဌ ခယဂ်တော။
အယဉ္စ နိဋ္ဌိတာ တမှိ၊
စိတ္တကာဠမှိအဋ္ဌမေ။ ။

(၄) သဒ္ဓါရေ မမ သက္ကတွာ၊
ဝယောဝုဍ္ဎိဂတာ ပုန။
ပုရေမရာမိ ပုညံ တံ၊
သုလဒ္ဓံ ပသုတံ ဝတ။ ။

(၅) ပုညေနေတေန ထေရော နော၊
စန္ဒော ဇနောဋ္ဌုသေဝိတော။
တမော ဘေတွာ ပဘာသေတု၊
သီတသဒ္ဓမ္မရံသိမာ။ ။

(၁) တောယေန၊အာရုံငါးပါး တည်းဟူသောရေဖြင့်။အလိမ္ပနံ၊လိမ်းကျံကပ်ငြိခြင်းမရှိသော။ ပဒ္မံ၊ ပဒုမာကြာပန်း ဟူသည်။ ဣတိမာ၊ တည်ကြည် ခိုင်ခံ့သော သမာဓိ ရှိတော်မူပေသော၊ လယ်တီထေရောဟိ၊ လယ်တီ မဟာထေရ်၏ မြတ်ကြီးပေတကား။ ဝါတေသု၊ လောကဓံ တရေးရှစ်ပါး တည်းဟူသော လေပြင်းမုန်တိုင်းတို့ကြောင့်။အဖန္တနော၊ယိမ်းယိုင် တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော။သေလော၊ကျောက်တောင်ကြီးဟူသည်။ဣတိမာ၊တည်ကြည်ခိုင်ခံ့သောသမာဓိရှိတော်မူသော။ လယ်တီထေရောဟိ၊ လယ်တီမဟာထေရ်၏မြတ်ကြီးပေတကား။ သဒ္ဒေသု၊ သူတပါးတို့၏ ပြောဆိုကြဟန် စကားသံတို့ကြောင့်။ အသန္တသော၊ တုန့်ရွံ့လန့်ထိတ်ကြောက်စိတ်ကြောက်သွေးမရှိသော။သီဟော၊ကေသရာဇာတ်ခြင်္သေ့မြတ်ကြီးဟူသည်။ ဣတိမာ၊ တည်ကြည် ခိုင်ခံ့သော သမာဓိရှိတော်မူသော။ လယ်တီထေရောဟိ၊ လယ်တီမဟာထေရ်၏မြတ်ကြီးပေတကား။

(ဤဂါထာကိုကား)

သီဟောဝ သဒ္ဒေသု အသန္တသန္တော၊
ဝါတောဝ ဇာလမှိ အသဇ္ဇမာနော။
ပဒုံဝ တောယေန အလိမ္ပမာနော၊
ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။ ။

ဟူသော သုတ္တနိပါတ် ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်ပါဠိတော်။

www.dhammaransi.com

သေလောယထာ ဧကဃနော၊
ဝါတေန န သမီရတိ။
ဧဝံ နိန္ဒာပသံသာသု၊
န သမိဉ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတာ။ ။

ဟူသော ဓမ္မပဒပါဠိတော်အရကိုမှီ၍ ရေးသားပေသတည်း။

(၂) သသိသေသာ၊နောက်လိုက် နောက်ပါ သံဃာတပည့်အပေါင်းနှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူသော။ သော၊ ထိုခြသေ့်မင်းကြီးသဘွယ်၊ လယ်တီမဟာထေရ်မြတ်သည်။ ဓမ္မနာဒံ၊ တရားတည်းဟူသော ဟောက်ဟိန်းကျူးရင့်သံကို။ဥန္နာဒေန္တော၊နယ်အရပ်ရပ် ပဲ့တင်ထပ်မျှ နှံ့စပ်အောင် ကြွေမ်းဟိန်းရင့်ရှုတော်မူလျက်။ တဟိံ တဟိံ၊ ထိုထိုမြို့ရွာနိဂုမ်းများသို့။ သဉ္စရံ–သဉ္စရန္တော၊ လှည့်လည်ကြွမြန်းတော်မူစဉ်။ဒါနိ၊ယခုအခါ၌။ သုဝဏ္ဏဘူမိနာမကံ၊ သုဝဏ္ဏဘူမိ မည်သော သထုံပြည်သို့။ သမ္ပတ္တော၊ကောင်းစွာဆိုက်ရောက်တော်မူ၏။

(၁၂၆၇–ခုနှစ်တွင်။ နောက်ပါတပည့်သံဃာ အပေါင်းတို့နှင့်တကွ၊ ထိုထိုမြို့ရွာနိဂုမ်းတို့သို့ လှည့်လည်ကြွရောက်တော်မူလျက်၊ ငါတို့ကျေးဇူးရှင်ဘုရားကြီး တရားဓမ္မ ပြသဟောပြောတော်မူကြောင်း အမြွက်ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီ နိဿယနိဂုံးတွင်လည်း ရေးသားအပ်ပြီ။

၁၂၆၇–ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၆–ရက်နေ့တွင်။ ရန်ကုန်မြို့မှ ပင်လယ်လမ်းခရီးဖြင့်၊ မီးသင်္ဘောစီးနင်း

www.dhammaransi.com

တော်မူ၍။ မော်လမြိုင်မြို့သို့ကြွတော်မူပြီးလျှင်။ တရားဓမ္မ ပြသဟောပြောတော်မူ၏။

၁၂၆၇–ခု၊ နှောင်းတန်ခူးလဆုတ် ၂–ရက်နေ့တွင် မီးသင်္ဘောဖြင့် သထုံမြို့သို့ ကြွရောက်၍ တရားဟော တော်မူ၏။

ထိုသထုံမြို့သည်။ မဇ္ဈိမဒေသပါဠိလိပုတ်နေပြည် တော်ကြီး၌။ သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး စိုးစံတော်မူစဉ်။ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ အမှူးရှိသောတထောင်သော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့နှင့်တကွ၊ တတိယသင်္ဂါယနာ တင်ပြီး၍။ အရှင်မဟာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်၏ အရှင်မြတ်သည်၊ ကိုးတိုင်း ကိုးဌာနသို့ သာသနာပြု စေလွှတ်ရာ။ တိုင်းပြည်တို့တွင် တခုအဝင်အပါ အရှင် သောဏ၊ အရှင်ဥတ္တရမထေရ် ၂–ပါးတို့ ကြွရောက်၍။ သာသနာပြုရာ သုဝဏ္ဏဘူမိ တိုင်းကြီးပင် တည်းဟူ၍ ပြောဆိုစမှတ် ပေါ်ရောကျောစကားထင်ရှားရှိ၏။

ဤသထုံမြို့၌ ရှေးမင်းတို့ ပြုလုပ်တည်ထားခဲ့သော ကျုံးဟောင်း မြို့ရိုးဟောင်း များလည်း ယခုတိုင်တည် ရှိသေး၏။ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ နေရာ ကျောင်း တိုက်တာဟောင်းများကိုလည်း တွေ့မြင်ရသေး၏။

သုဝဏ္ဏဘူမိဟူသော အမည်သည်၊ ပါရာဇိကကဏ် အဋ္ဌကထာမှလာသော အမည်ဖြစ်၏။

မြန်မာရာဇဝင် ကျမ်းတို့၌ကား။ ၎င်းသထုံမြို့ကို သုဓမ္မပူရဟူ၍ခေါ် ဆိုရေးသား၏။

www.dhammaransi.com

သုဓမ္မပဟူသော ပါဠိဘာသာ စကားသည်၊ မြန်မာဘာသာအားဖြင့် သုရမ်ဟုဖြစ်၏။ ရှေးစာဟောင်းတို့၌ သုရမ်မြို့ဟူ၍ပင် ရေးစမှတ်ပြုကြ၏။

နောက် ကာလရှည်လျားသဖြင့်၊ သုရမ်ဝေါဟာရမှပြောင်း၍ သထုံဖြစ်လေသည်။)

(၃) စိတ္တကာဠမှိအဋ္ဌမေ၊ တန်ခူး လဆုတ် ၈–ရက်မြောက်ဖြစ်သော။ အဋ္ဌမိယာရနေ့၌မူကား။ သတ္တသဋ္ဌိ ဒွေကာသကော်တော၊ မြန်မာ ဝေါဟာရဂေါဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၇–ခုနှစ်ဟူ၍ – သမုတ်မှတ်သားအပ်သော။ ဟာယနော၊ နှစ်သည်။ ခယင်္ဂတော၊ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ချေပြီ။ အယဉ္စ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းသည်လည်း။ တမှိ၊ ထို ၁၂၆၇–ခုနှစ် အကုန် သထုံမြို့တွင် ရှိဆဲအခါ၌။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးဆုံးအောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

(တန်ခူး လဆုတ် ၈–ရက်နေ့သည် ၁၂၆၇–ခုနှစ် ကုန်သောနေ့လည်းဖြစ်၏။ ။ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းပြီးစီးသော နေ့လည်းဖြစ်၏။ ဤနေ့သည်–ကျေးဇူးရှင် ဘုရားကြီးနှင့်တကွ။ ငါတို့ ခေတ္တတည်ရှိနေထိုင်ဆဲအခါလည်းဖြစ်၏။)

(၄) မမ၊ လယ်တိပဏ္ဍိတဟူ၍ ပညတ်သမုတ်အပ်သောငါ၏။ သဒ္ဓိါရော၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သဒ္ဓိါရ တို့သည်။ သကလ္လာ၊သကြွန်ပြောင်း၍၊ အဟောင်းချုပ်ခဲ၊ အသစ်လဲကြပြန်ကုန်ပြီ။ သဒ္ဓိါရော၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသဒ္ဓိါရ တို့သည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဝယောဝုဍ္ဍိဂတာ၊နှစ်ဟောင်းကွယ်လင့်၊ အရွယ်ရင့်၍၊ ကြီးမြင့် အိုမင်းခြင်း သို့

ရောက်ခဲ့ကြပြန်ကုန်ပြီ။ ။ပုရေ မရာမိ၊ ရတိသို့ဆင်း ၍ သေခြင်းသို့ငါမရောက်မီ။ တံပုညံ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းကို ကြိုးပမ်းရေးသားရခြင်း တည်းဟူသော ကုသိုလ်အထူးကို။ ပသုတံ၊ ဆည်းပူးအားထုတ်ရပြီ။ သုလဒ္ဓံဝတ၊ အရတော်ကြီးတော်လေစွတကား။

(၅) ဇေတနပုညေန၊ ဤသမ္မာဒိဋ္ဌိဒီပနီကျမ်းကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရသော ကောင်းမှုကြောင့်။ ဇနောဒ္ဒုသေပိတော၊ လူပေါင်းများစွာ ကြွယ်တာရာတို့၏ ကောင်းစွာမှီဝဲအပ်ထသော။ သီတသဒ္ဓမ္မရံသိမာ၊ ချမ်းကြည်အေးမြစွာသော သူတော်ကောင်းတို့၏တရား တည်းဟူသော ရောင်ခြည်လည်း ရှိပေ ထသော။ စန္ဒော၊ပုဏ္ဏိန္ဒုစန်း လနန်း လရထားကြီးသဘွယ် ဖြစ်တော်မူသော။ နော၊ ငါတို့၏။ ထေရော၊ကျေးဇူးတော်ရှင်မဟာထေရ်မြတ်သည်။ တမော၊ လောကဘောင်ဝယ် မိုက်အောင်ပြုတတ်သော အဝိဇ္ဇာ မှောင်တိုက်ကြီးကို။ ဘေတွာ၊ ဖျက်ဆီးတော်မူ၍။ ပဘာသေတု၊ ထွန်းလင်းတောက်ပတော်မူပါစေခလို။

လယ်တီပဏ္ဍိတေန ရစိတာယံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဒီပနီ သမ္ပုဏ္ဏာ။

www.dhammaransi.com

www.dhammaransi.com